

NI ZA
IZPOSOJO
NA DOM

V sotočju Bistrice in Mošenika

Tržič v 100 slikah in 100 oktavah

1492

12/12

30

Besitzt, mit demselben Befehl: Mst. auf lauzen
 In dem Jahr 1511, geboren zu Lienz, am 21. dinstag
 vor S. Lucien tag, nach Christi geburt im
 1492 isten August Befehl fortgesetzt im 48
 isten August Reich der Römischen im
 53 isten, und der Römischen im 39. Jahr

Kopfschrift

In dem Bismarck'schen zu Wien
 nächst der Kaiserlichen Hofbibliothek

CIP– Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

886.3-1

PRETNAR Tone

V sotočju Bistrice in Mošenika: Tržič v 100 slikah in 100 oktavah,
verzi Tone Pretnar; fotografije Igor Pustovrh, Jože Mušič, Danijel
Zupan, Božidar Šinkovec - Radovljica: Didakta 1992

Avtor naveden v kolofonu

1. Gl. stv. nasl. 2. Pustovrh, Igor
32193536

***V sotočju
Bistrice in Mošenika***

Tržič v 100 slikah in 100 oktavah

***At the Confluence
of the Bistrica and
the Mošenik***

*Tržič in 100 Pictures
and 100 Stanzas*

***Am Zusammenfluß
der Bistrica und
des Mošenik***

*Tržič in 100 Bildern
und 100 Stanzen*

V zoročju
Bistrica in Mošenik
1755 x 100 črtak in 100 črtak

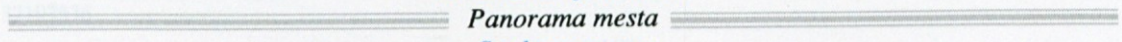
At the Confluence
of the Bistrica and
the Mošenik

Avanturništvo Bistrica

10.000,00 x 10.000,00

Panorama of the town
Panorama mesta
Stadtpanorama

Spremnina beseda

V sotočju Bistrice in Mošenika

Tržič v 100 slikah in 100 oktavah

Ob 500 letnici trških pravic izdala Občina Tržič

***Published by the Municipality of Tržič on the
500th anniversary of the town charter***

***Herausgegeben von der Gemeinde Tržič zur
500-Jahrfeier der Marktrechtverleihung***

novembra 1992

 DIDAKTA

Verzi
Tone Pretnar

Tehnično uredil
Peter Kobal

Fotografija
Igor Pustavrh
Jože Mušič
Danijel Zupan
Božidar Šinkovec

Prevodi v angleški
in nemški jezik
Milan Mlačnik

Izdala
Občina Trzin

za izdajatelja
župan **Peter Šmuk**

Založila
DIDAKTA – Radovljica

za založbo
Rudi Zaman

DTP 5R Studio

Tisk in vezava
Tiskarna Mladinska knjiga

G

886-3-1

G 1335

12725

10892

Di 7248/1992

Spremna beseda

V letošnjem letu mineva 500 let odkar je cesar Friderik III. v letu 1492 na dan 12. decembra podelil takratnemu naselju, s sedanjim imenom Trzič, trške pravice in ga s tem dvignil v status trga. V današnjem času to ne bi imelo posebnega pomena, ker nam sami statusi vasi, trgov in mest ne definirajo nobenih posebnih pravic. Vendar je pred pol tisočletja imela taka sprememba statusa za naselje izreden pomen, saj so bile s tem povezane povsem določene pravice, iz katerih so izhajale konkretne možnosti pridobivanja lastnih prihodkov. To je na tedanji stopnji organiziranosti države nudilo naselju nove možnosti obstoja in razvoja. S ponosom ugotavljamo, da so te možnosti naši predniki s pridom izkoristili in razvili Trzič v uspešno trgovsko in rokodelsko, nato pa tudi v industrijsko središče.

Z namenom, da naše občane spomnimo na, za naše mesto pomemben dogodek, je bil na pobudo direktorice Zavoda za kulturo in izobraževanja, gospe Zvonke Pretnar, imenovan odbor za proslavo tega dogodka. Želja odbora je z odkrivanjem nekdanje zgodovine mesta prispevati k osveščenosti o stoletnem premagovanju življenskih težav tukajšnjih prebivalcev. Ta zavest o lastni sposobnosti za reševanje dnevnih ali generacijskih preživetvenih in razvojnih problemov, nam je nadvse potrebna ob vstopu v lastno državnost, ob prvi obletnici obstoja naše lastne države, Republike Slovenije. Imamo srečo, da živimo in ustvarjamo v času, o katerem so sanjali mnogi rodovi naših prednikov. Do zgodovinskega leta 1991 nam je bil to le sen, ki pa je izgledal skoraj neuresničljiv. Pa vendar je narod in vodstvo našlo potrebno energijo in način za uresničitev stoletne želje po lastni državi. Resnično so razmere v svetu in okrog nas ta prestop omogočile, vendar nihče v bodoči zgodovini ne bo mogel zanikati smelosti in uspeha naše generacije, ki je ta korak resnično opravila. Samó dejstvo, da smo ustvarili lastno državo nam mora biti zadosten dokaz o lastnih sposobnostih, da ob upoštevanju in spoštovanju prispevkov vseh dosedanjih generacij in ob stalnem spoznavanju dosežkov ostalih narodov, dosežemo v lastni državi tudi vse tiste duhovne in materialne dobrine, ki bodo nam in našim potomcem ponos in zadovoljstvo.

Naša želja in vizija je, narediti Trzin znan ne le po uspešnih podjetjih, ki so ponesla ime Trzin v svet kot tudi nekateri posamezniki - predvsem športniki, ampak tudi kot kraj, ki se zaveda svoje tradicije in možnosti, da skozi ohranjanje stvaritev stoletij in njihovo ožvitev napravi kraj privlačen za domačine, kakor tudi za obiskovalce. Želimo mu dati višjo raven bivanja in s tem zmanjšati odliv najsposobnejših in zato tudi najzahtevnejših domačinov. Ti so vedno sol in voda, brez katerih ni kruha. Kruha pa želimo vsem.

Prepričan sem, da bo tudi ta monografija mesta občine Trzin prispevala kanček k spoznavanju našega kraja in k ustvarjanju preudarne samozavesti ob odkrivanju lepote našega okolja in dosedanje ustvarjalnosti tukajšnjih prebivalcev. S tem bo dosežen njen namen.

Svojestven dosežek predstavlja besedilo v verzih, katerega je napisal naš občan gospod dr. Tone Pretnar, za kar se mu najlepše zahvaljujem.

Zahvaljujem se tudi gospodu ing. Petru Kobalu za ureditev in oblikovanje pričujoče monografije, gospodu Igorju Pustavrhju in drugim fotografom za pripravo slikovnega gradiva in založbi Didakta za založniško delo.

Posebno zahvalo je namenjam vsem sponzorjem, ki so s podporo omogočili izdajo te monografije.

Zahvalo vsem navedenim, kakor tudi vsem ostalim, ki so kakorkoli prispevali svoj delež, izražam v imenu odbora in v svojem imenu.

**PRESEDNIK
SKUPŠČINE OBČINE TRZIN**

Peter Smuk, dipl. ing.

Prepis prevoda dela Ustanovne listine iz leta 1492

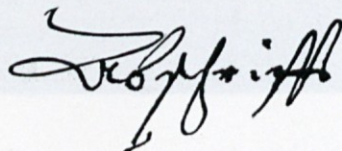
“Mi Friderik III. priznamo, da so naš zvesti Lovrenc Paradajzar in dediči pokojnega Hansa Lamberga z Gutenberga ponižno zaprosili, da bi povišali njihovo vas imenovano Neumarktl, ki leži v naši kneževini Kranjski, v trg in njihove ljudi in podanike, ki v njej stanujejo, povišali in napravili za meščane in jim dali tudi tedenski semenj na soboto, ter blagohotno dovolili, da bi smeli trgovino in posle, ki so jih poprej opravljali, tudi nadalje izvrševati.

Pregledali smo njihovo ponižno prošnjo, ter smo glede na usluge, ki so nam jih oni in njihovi predniki napravili, in so jih tudi v bodoče voljni za nas storiti, na to s posebno milostjo njihovo vas povzdignili v trg in napravili njihove ljudi v njem za meščane, ter jim dali omenjeni tedenski semenj in dovolili, da na njem opravljajo svojo trgovino in posle in blagovolili, dopustili, naredili in dali z dobrim upoštevanjem in točnim znanjem, s cesarsko močjo in kot vladajoči gospod in deželni knez v Avstriji na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, ter s tem pismom mislimo, odrejamo, odločamo in hočemo, da mora vsakdo imenovano vas v bodoče imeti za trg in imenovati ter nazivati tamošnje prebivalce, njihove dediče in potomce, meščane in da ima tudi druge tržne pravice, da vsako soboto prireja določen tedenski semenj in na njem opravlja trgovino in posle, kakor so jih uživali in so bili od davna v navadi s tem, da bodo naši trgi tam na Kranjskem, s katerimi naj bodo v naših in ravno tako tudi v deželnih zadevah povezani in s katerimi imajo opravka v pravnih zadevah in običajih, pred vsakomur neovirani in varni.

Zato resno zapovedujemo častitim, visokorodnim, blagorodnim, spoštovanim, plemenitim našim ljubim in zvestim, vsem, vsakomur, knezom, cerkvenim in svetnim, grofom, baronom, gospodom, vitezom in pomočnikom, glavarjem, deželnim odvetnikom, deželnim maršalom, upraviteljem, vicedomom, oskrbnikom, graščakom, uradnikom, deželnim sodnikom, županom, sodnikom, svetnikom, meščanom, občanom, ter vsem našim podanikom svetega cesarstva in tudi naših dednih deželnih vojvodstev in ozemelj, ljubim in zvestim, sedanjim in bodočim in hočemo, da zgoraj imenovani Paradajzeri in Lambergovi dediči pri tem našem povzdignjenju in ustanovitvi omenjenega njihovega trga in njihovih prebivalcev za meščane, ter dajanju določenega tedenskega sejma, ki ga jim blagohotno naklanjamo in dovoljujemo, da mirno opravljajo svojo trgovino in posle, kakor je zgoraj določeno, da v celoti in kakor omenjeno ostane in da temu ne nasprotujejo in delajo zmot in ovir, niti da bi dovolili komu drugemu, da bi to delal v kakršnem koli oziru, če mu je drago in če se hoče izogniti naši težki nemilosti in kazni.

To mislimo resno. V potrdilo pečatimo to pismo z našim cesarskim priključenim pečatom.”

Dano v Linzu na sredo pred dnevom sv. Lucije v 1492 letu po Kristusovem rojstvu in v 42. letu našega cesarjevanja, ter v 53. letu naše rimske države in 34. letu Ogrskega kraljestva.

Beyricht, mit demselben Befehl: Mst: aufzugeben
 In dem Jahr 1791, geboren zu Lützenau am 27ten
 Nov. S. Lützenau tag, nach Christi geburt im
 1792 isten desers Befehl fortgesetzt im 48
 isten desers Befehl des Königs im
 53 isten, und des desers im 37 Jahr

Kopfschrift
 Dem Bürgermeister zu Wien
 nächst der Kaiserlichen Hofburg

Bezeugt, mit diesen Zeugn: Mst: auf lauzen
 1. Im Jahr 1781, geboren zu Lünz, am 21. dinstag
 vor S. Laurenti tag, nach Christi gebürt im
 1492 isten August dinstag nach dem im 48
 isten August dinstag des Königs im
 53 isten. Und des Augusten, im 37 Jahr

Köpff
 Im Brunnengasse zu Wien
 nächst der Kaiserlichen

Preface

This year we celebrate the 500th anniversary of the day when – on 12th December 1492 – emperor Frederick III awarded the settlement today called Tržič its town charter, and thereby elevated it to the status of a market town. Nowadays such a distinction would not mean much since the status of a locality – village, market town or city – does not imply any special privileges. But half a millennium ago such a change of status had enormous consequences for a settlement since it was connected with clearly defined rights, which resulted in concrete possibilities of independent income. These, in turn, offered the locality – at the existing stage of state organisation – new chances of existence and development. We can state with pride that our ancestors have used these opportunities to the full, and have developed Tržič into a successful centre of commerce and handicraft – and later on, of industry.

With the intention of reminding our fellow-citizens of this event, so important to the history of our city, a celebration committee has been named on the initiative of Mrs. Zvonka Pretnar, managing director of the Institute of Culture and Education. It is the wish of the celebration committee to contribute, by unravelling our local history, to the awareness that our townsmen have through the centuries always somehow managed to overcome any difficulties. This awareness of our ability to solve all day-to-day or generation-linked problems of survival and development is highly needed today, when we find ourselves on the threshold of our own statehood, on the first anniversary of our own independent state, the Republic of Slovenia. We are lucky to live and create in a time of which innumerable generations of our ancestors could only dream. Up to the historic year 1991 independence had seemed just a reverie that could never be translated into reality. Yet our nation and its leadership have somehow managed to summon the necessary energy and means to fulfill our centuries-old wish for a state of our own. No doubt, the situation in the world and in our neighbourhood have made this change possible – yet no future historian can deny the courage and success of our generation, which has taken the decisive step. The very fact that we have achieved our own state must be regarded as sufficient proof of our capacity to acquire in our new state – while acknowledging the contributions of the past generations and recognizing the achievements of other nations – all the spiritual and material goods that might become the pride and satisfaction of ourselves and our descendants.

It is our desire and vision to see Tržič famous – not only for its successful enterprises that have spread the name of the city around the world, or for certain outstanding individuals, especially sportsmen, but as a locality that is aware of its traditions and has seized the chance of making, by preserving and reactivating the creations of the past centuries, the place even more attractive to locals and visitors. We wish to raise our quality of life, and thereby stem the brain drain, which robs us of our most capable and therefore most demanding fellow-citizens. These are the salt and water, without which there is no bread. And we want plenty of bread for everybody.

I am sure the present monograph of the Municipality of Tržič will contribute towards the knowledge of our locality and help to develop a circumspect self-confidence through the disclosure of the beauties of our environment and the ancient creativity of the inhabitants. Thereby the aim of the publication will be achieved.

A peculiar achievement is the verse text written by our fellow-citizen, Mr. Tone Pretnar, to whom I am deeply grateful.

I also thank Mr. Peter Kobal for the editing and design of the monograph, Mr. Igor Pustovrh and other photographers for the preparation of the illustration material, and the publishing house Didakta for the publishing efforts.

We are quite particularly obliged to all the sponsors who have by their contributions allowed the publication of this monograph.

In the name of the celebration committee and in my own name I express my thanks to those I have listed and to all others who have in any way contributed their share.

**MAYOR OF THE
MUNICIPALITY OF TRŽIČ**

Peter Smuk, B.Eng.

Geleitwort

Heuer vergehen 500 Jahre seitdem Kaiser Friderich III am 12. Dezember 1492 der Siedlung, die heute Tržič heißt, das Marktrecht verlieh und sie damit zum Markt erhob. Heutzutage hätte dies keine Bedeutung, da der Status – Dorf, Markt oder Stadt – keine besonderen Vorrechte festlegt. Aber vor einem Halbjahrtausend hatte eine solche Statusänderung für die Siedlung entscheidende Folgen, da damit ganz bestimmte Rechte verbunden waren, aus denen sich konkrete Erwerbsmöglichkeiten ergaben. Diese boten auf der damaligen Stufe der Staatsorganisation dem Ort neue Möglichkeiten der Entwicklung und Entfaltung. Wir können mit Stolz feststellen, daß unsere Vorfahren diese Möglichkeiten reichlich genutzt haben, um Tržič zu einem erfolgreichen Handels- und Gewerbe- und später auch Industriezentrum zu entwickeln.

Um unsere Mitbürger an das für unsere Stadt so wichtige Ereignis zu erinnern, wurde auf Anregung der Direktorin des Instituts für Kultur und Erziehung, Frau Zvonka Pretnar, ein Festausschuß ernannt. Der Ausschuß möchte uns durch die Enthüllung der Stadtgeschichte zum Bewußtsein bringen, wie die Stadtbewohner durch die Jahrhunderte mit ihren Schwierigkeiten zurechtgekommen sind. Das Bewußtsein, daß wir fähig sind, die täglichen oder generationsbedingten Überlebens- und Entwicklungsprobleme selbst zu überwäligen, ist uns heute, an der Schwelle der Eigenstaatlichkeit, zur ersten Jahresfeier unseres eigenen Staates, der Republik Slowenien, ganz besonders nötig. Wir haben das Glück, zu einer Zeit zu leben und zu schaffen, die vielen Generationen unserer Vohrfahren nur als Traum vorschwebte. Bis zum historischen Jahr 1991 schien uns dieser Zustand noch wirklichkeitsfremde Träumerei. Und doch haben das Volk und seine Führungsspitze die benötigte Energie und Verfahrensweise aufgebracht, um den jahrhundertealten Wunsch nach dem eigenem Staat zu verwirklichen. Offenbar haben die Verhältnisse in der Welt und in unseer Umgegend diesen Umschwung ermöglicht; aber kein zukünftiger Geschichtsforscher kann die Kühnheit und den Erfolg unserer Generation bezweifeln, die den entscheidenden Schritt tatsächlich getan hat. Schon allein die Tatsache, daß wir den eigenen Staat errichtet haben, muß als genügender Beweis der eigenen Fähigkeiten gelten, bei aller Ehrfurcht vor den Beiträgen der bisherigen Generationen und Anerkennung der Errungenschaften anderer Nationen endlich im eigenen Staat sämtliche geistigen und materiellen Güter zu erlangen, die uns und unsere Nachfahren mit Stolz und Zufriedenheit erfüllen könnten.

Es ist unser Wunsch und unsere Vision, Tržič berühmt zu machen – nicht nur wegen seiner erfolgreichen Betriebe, die den Namen der Stadt über die ganze Welt hin verbreitet haben, oder wegen einiger Einzelstehender, insbesondere Sportler, sondern auch als traditionsbewußte Stadt, die alle Möglichkeiten wahrnimmt, die Schöpfungen der vergangenen Jahrhunderte zu bewahren und aufs neue zu beleben und damit den Ort für Einheimische und Besucher anziehender zu gestalten. Wir wollen ihm eine höhere Lebensqualität geben und dadurch den Abfluß der fähigsten – und dementsprechend auch anspruchsvollsten – Mitbürger eindämmen. Diese sind schließlich das Salz und das Wasser, ohne die es kein Brot gibt. Und Brot wünschen wir allen.

Ich bin überzeugt, daß diese Monographie der Stadtgemeinde Tržič ihren Beitrag zur Kenntnis unseres Ortes leisten und angesichts der Entdeckung der Schönheiten unseres Landstrichs und der Würdigung der bisherigen Leistungen der hiesigen Bewohner zu einem nachdenklichen Selbstvertrauen anspornen wird. Damit wird ihre Absicht erreicht.

Eine eigenartige Errungenschaft stellt der Verstext dar, den unser Mitbürger, Herr Dr. Tone Pretnar verfaßt hat, wofür ich ihm herzlich danke.

Ich danke auch Herrn Ing. Peter Kobal für die Ordnung und Gestaltung dieser Monographie, Herrn Igor Pustovrh und anderen Photographen für die Vorbereitung des Bildmaterials sowie dem Verlag Didakta für die Redaktionsarbeiten.

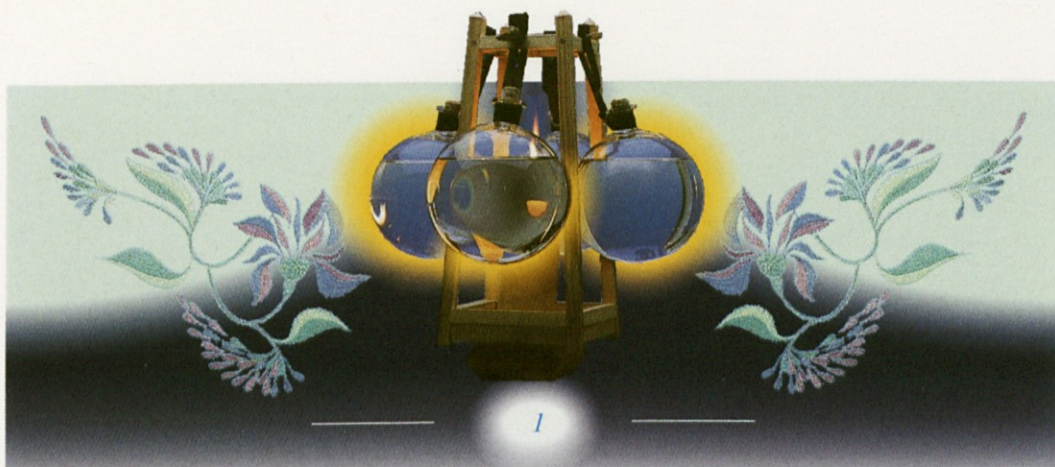
Mein besonderer Dank gilt den Sponsoren, die durch ihre Unterstützung die Veröffentlichung dieser Monographie ermöglicht haben.

Den Genannten sowie allen anderen, die irgendwie zu diesem Werk beigesteuert haben, möchte ich im Namen des Festausschusses und im eigenen Namen alle Anerkennung aussprechen.

**BÜRGERMEISTER DER
STADTGEMEINDE TRŽIČ**

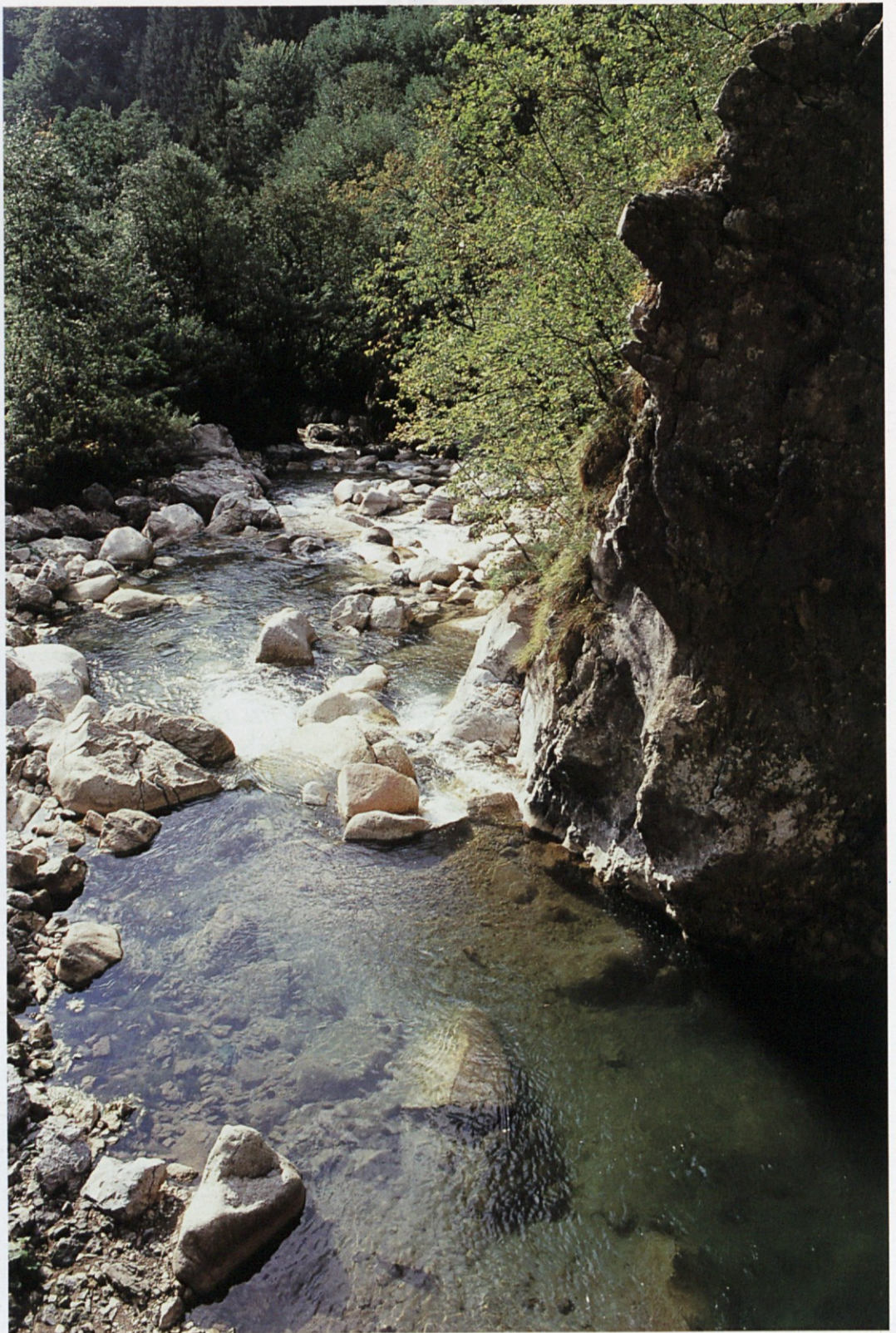
Peter Smuk, Dipl.-Ing.

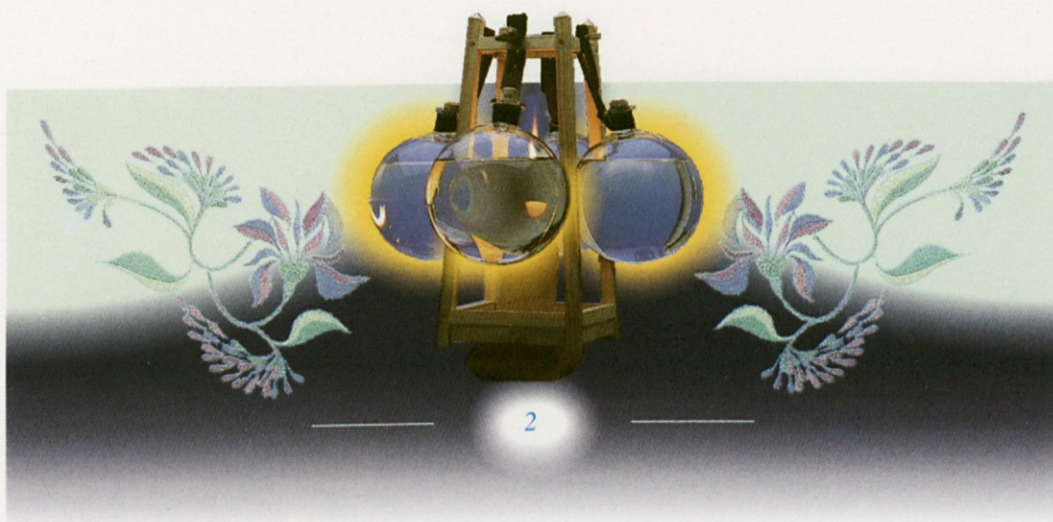

*N*apajata dve vodi isto strugo:
gozdove, loke, polja vodenita,
v pokrajino izgubljata se drugo
ob drugem bregu istega korita.
Ljubezni smeh ali sovraštva kugo
tja nosita, kamor ves čas hitita?
Odseva v njiju še šepet in slika
sotočja Bistrice in Mošenika?

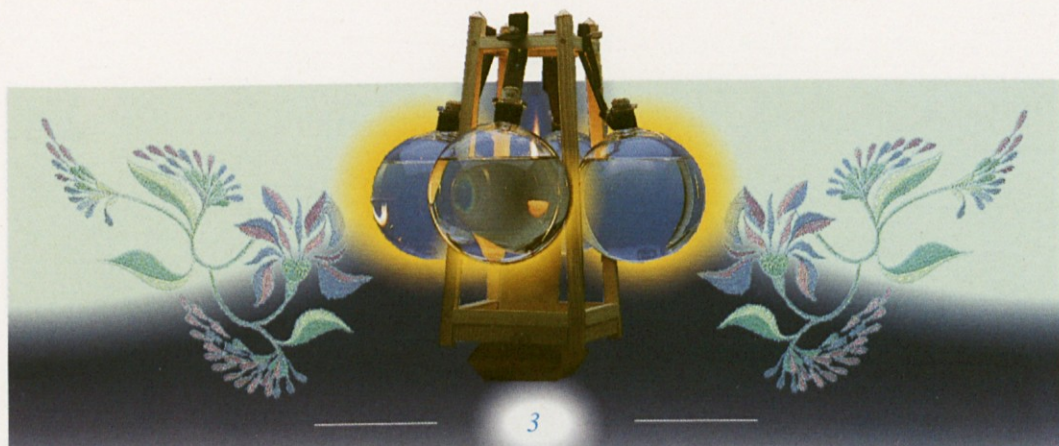
The Bistrica at Tržič
Bistrica v Tržiču
Die Bistrice in Tržič

*Lot čez prelaz vodila je Rimljane.
Skrbeli zanjo beli so menihi.
Ob njej je gnala mline neugnane
in žage voda. Zdaj zamolkli vzdih
valov vzbudijo zdavnaj pokopane
podobe stare: po dolini tihi
kot sence v zdajšnje čase pripolzijo
z zasanjano otožno melodijo.*

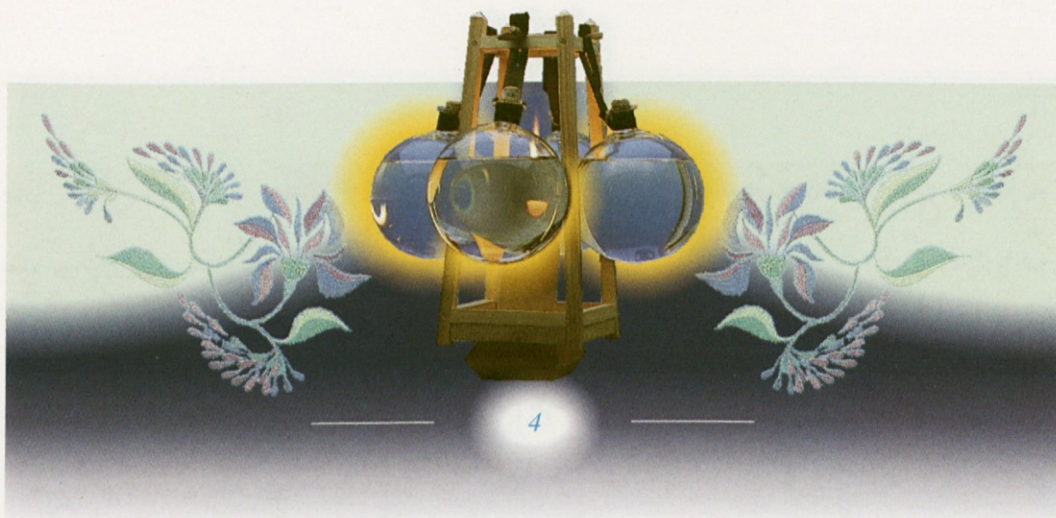

*Štrmi gozd na obeh strmih bregovih,
kot bi se z žarkom svojim barvam čudil,
ki pije iz poljubov jih njegovih
in jih njegov svit je za hip obudil.
Želi gozd, da bi v mrzlih se slapovih
dobrotni žarek nikdar ne utrudil,
da bi se venomer v globeli tesni
zlatili skoz zeleni mrak macesni.*

*Larch-trees in the Valley
Macesni v Dolini
Lärchen im Tal*

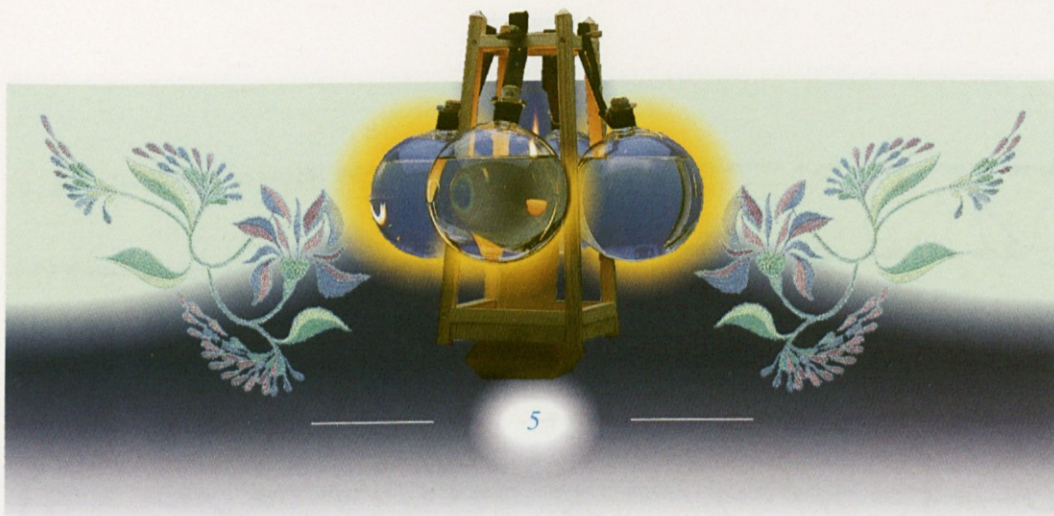

*Ob mostu v stari hiši pesem biva -
kot hiša stara, kakor jutro mlada:
vesela in prijazna in iskriva
ljudem je v radost, ker ima jih rada.
Domača je, a vendar neulovljiva,
ker je kolarju kakor iznenada
na desko, ki jo stružil je, privrela,
kot bi ga zalotila sredi dela.*

ist, zubehalten und zunichte zu machen, we-
wegen der Natur der Sache das selbige
nicht, mit dem sie in diesem, und das selbige
Nur der Natur der Sache, demnach und
Bündel sein sollen, demnach oder zu
von dem was zu dem sein, dem nach
sich zu dem sein, demnach. Demnach
in dem sein demnach demnach, das
das sein, demnach demnach, das

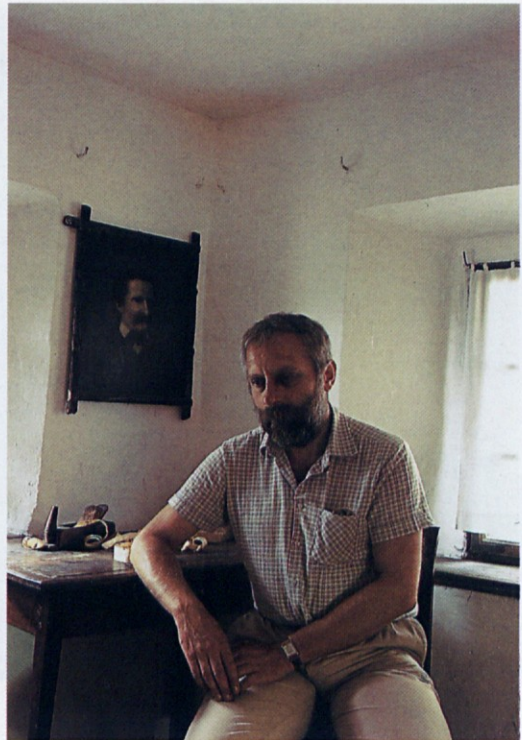

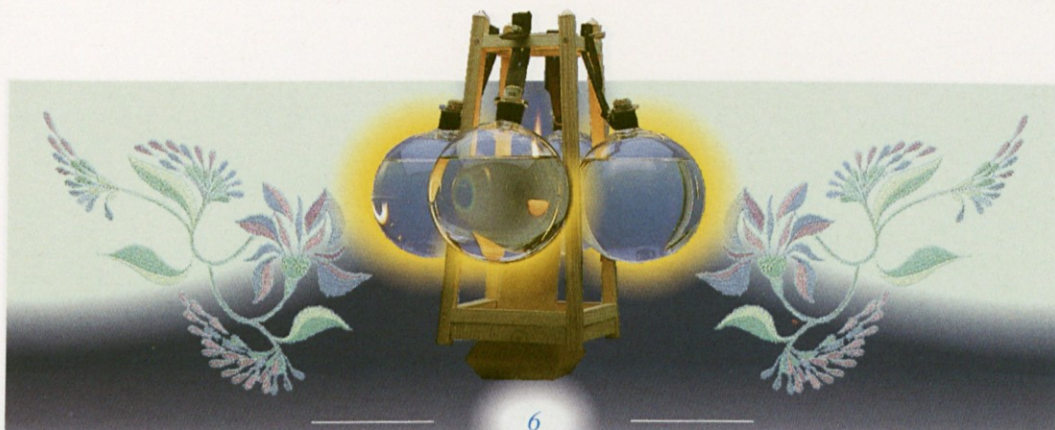
*K*ot vonj po kruhu kdaj pa kdaj obišče
človeka, ki je v svet odšel od doma,
prijazna misel na rodno ognjišče,
da za tem vonjem spet domov poroma
in med spomini tisti kot poišče,
ki zanj brez njega pravega ni doma:
drži se tega kota svež vonj kruha
in radovednost, kaj se v loncih kuha.

*“Black kitchen” at Kurnik House
Črna kuhinja v Kurnikovi hiši
“Schwarzküche” im Kurnik-Haus*

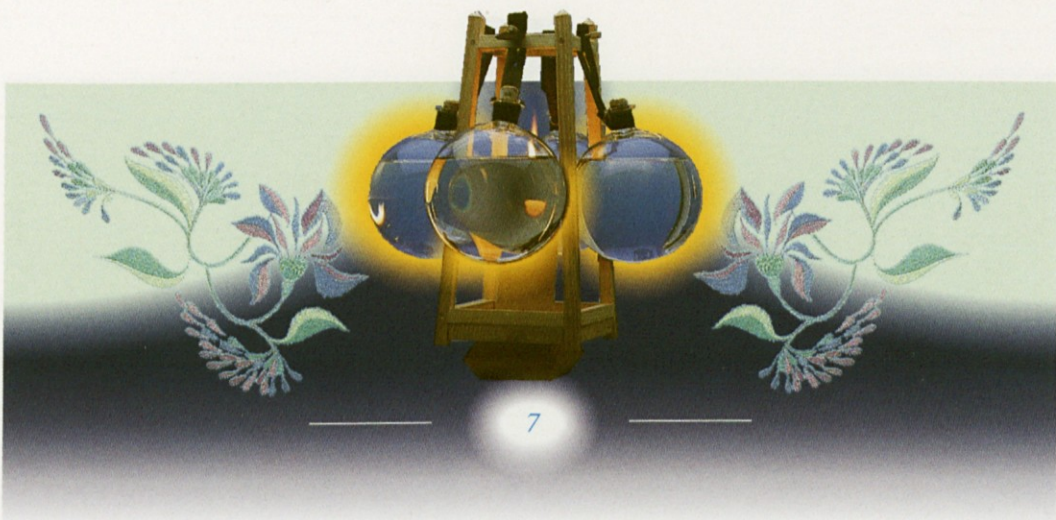
... das gesamte Dorf, dieses von mir
sich für ein ganzes Dorf, die Leute
haben gefastet, im Jahre 1848
Zinsen gefastet, gesund, und sonst
aus der Gesellschaft, die Leute, die
bei dem Bau des Hauses, die
von dem Bau des Hauses, die
von dem Bau des Hauses, die

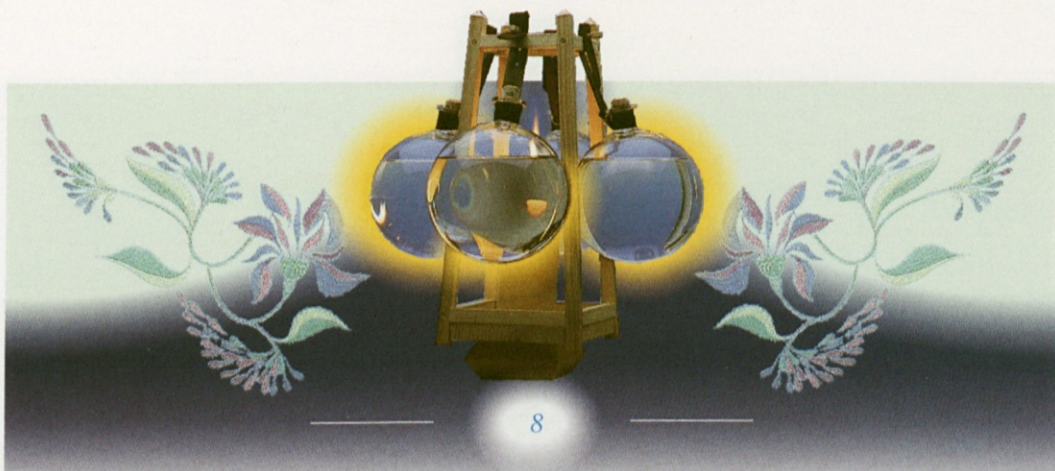
*Z*aloti delo pesem? Pesem delo?
*Po mnogih letih bo težko dognati,
sicer pa res je, da je bolj veselo
v udobnem stolu vedre verze brati,
in kakor se je pevcu zahotelo,
zamisliti se ali nasmeljati:
z nasmehom misel strne se v vzdih resen,
da pesem delo je in delo pesem.*

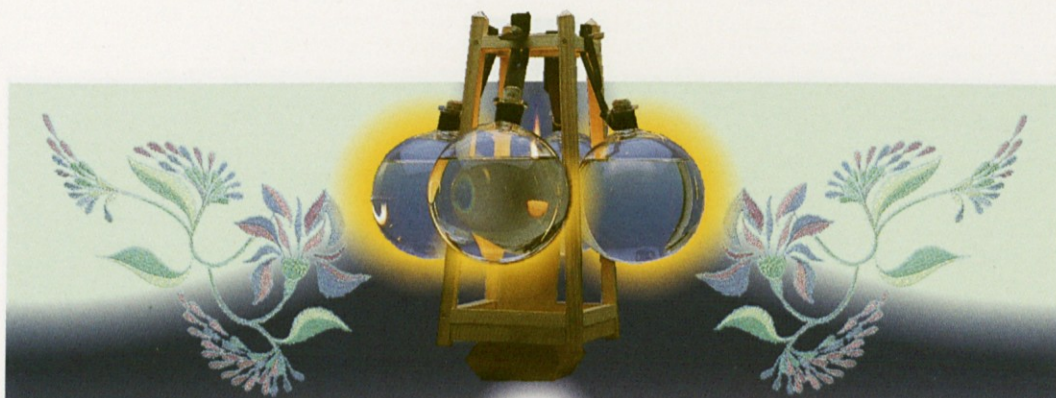
*Šumi slap. Nikdar mu moči ne zmanjka
valiti spenjeno vodo prepade:
iz kapljic mavrica se prede tanka,
če v vodne sklade žarek se prikrade
in z njim se vanje zavozla uganka,
ki bi jo misli odvozlale rade:
kako da s slapom ne usahne reka,
saj voda vendar venomer odteka?*

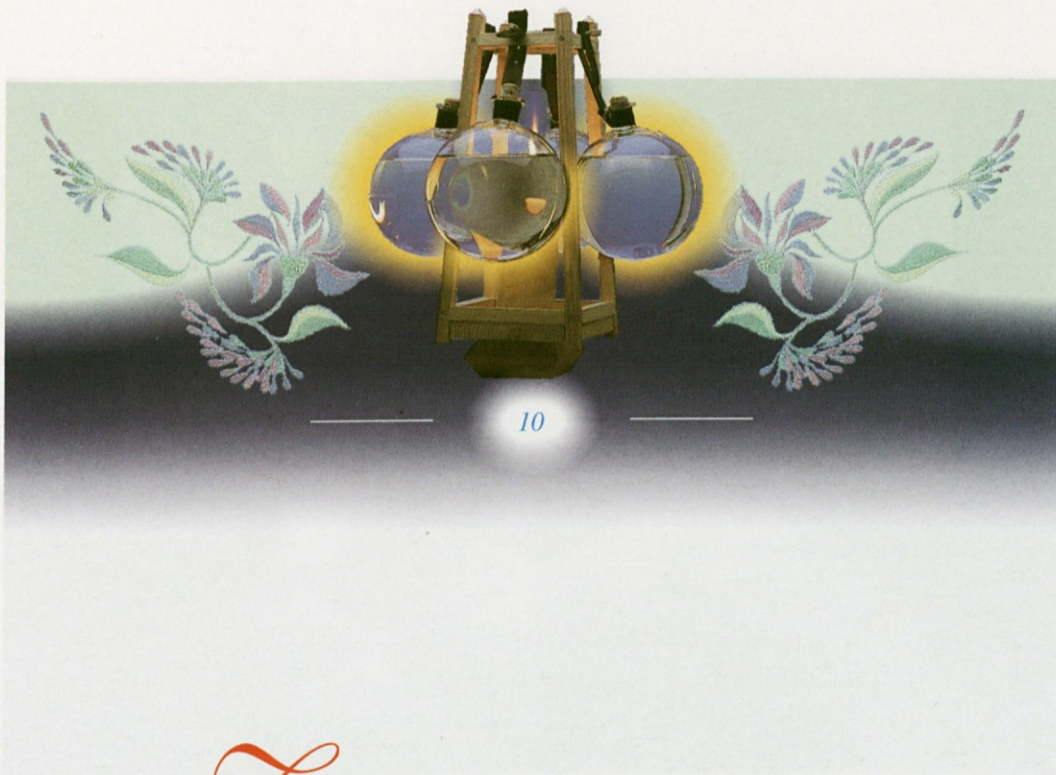
*N*ebo visoko je. V ozko dolino
obotavljivo sonce pozno pride:
zdi se, da žarek vsak skoz svojo lino
vršiček boža svoje piramide,
prebodel mrzlo bo brzic gladino
in zginil kot šivanka v gubah žide.
Brzica ga hvaležno bo odbila
in zasijala za slovo kot svila.

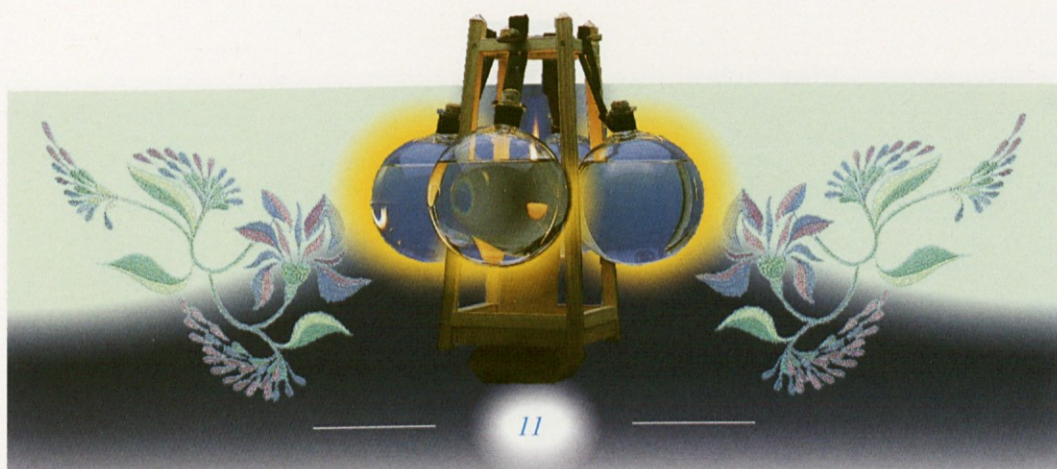
*Š*o ozki stezi so nekoč oglarji
oglje tovorili v bližnje fužine;
ob svitu so odhajali, ob zarji
se vračali v tesen objem doline
čez most hudičev, ki je pod viharji
pogostokrat v peneči vodi zginil,
vendar nazaj so zmeraj pridne roke
ga nad valove vzdignile visoke.

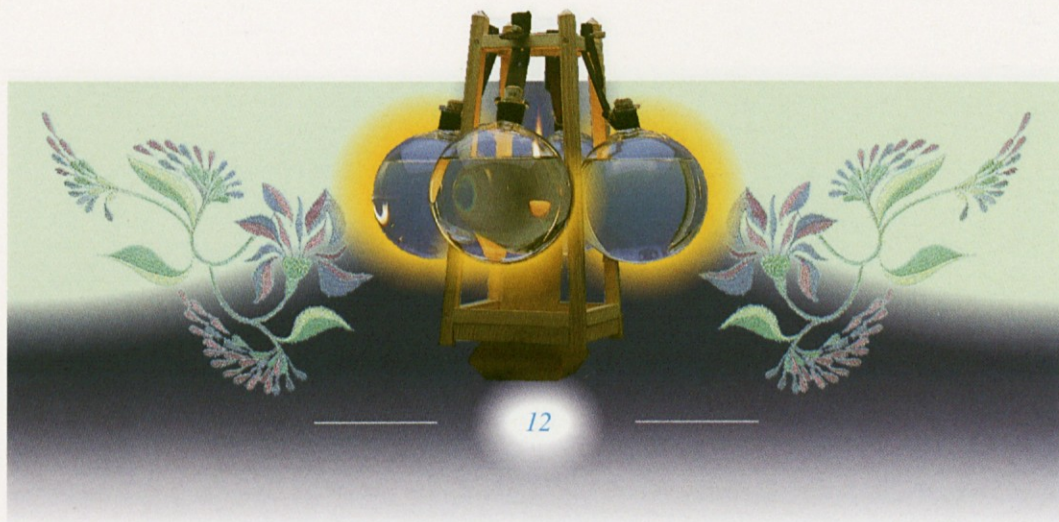
*Za pot in reko v tesni ni prostora,
da bi se složno vili druga z drugo:
umakniti se reki cesta mora
in se zajesti v temni breg nad strugo
skozi grozeče grlo temnega predora.
Bo trdo temo žarek blag užugal,
ki splazil se v predor je skozi lino
in ga naselil s pisano dolino?*

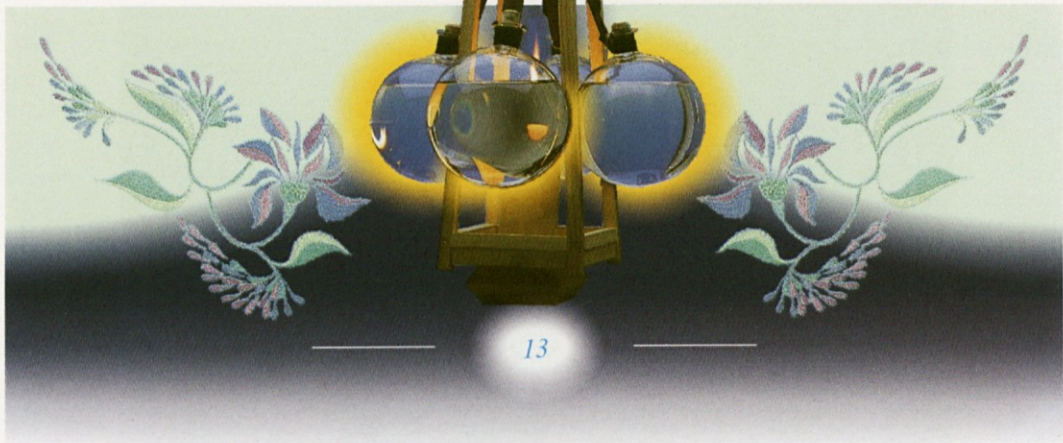
*U*miva voda kamenje in gladi,
v tolmunu temnem le za hip počije -
in že vali se v penah nad prepadi,
spet v mir tolmana se pred sabo skrije
in kmalu sama sebe iznenadi,
ko zre iz tolmana slapa lepotije:
tako sosednjim vodam se dobrika,
dokler ne vzame s sabo Mošenika.

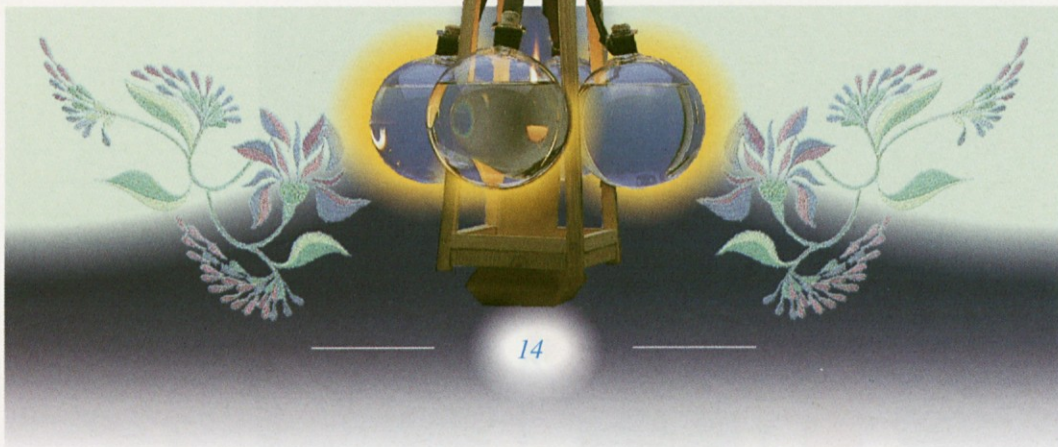
*D*a konja in človeka zla obrani,
če stiska jima kdaj grozi velika,
sezidali so cerkev sveti Ani
vozniki. Konj se nič več ne spotika,
pot zložna je in klanci so zravnani
in mirna teče voda Mošenika,
ker bel golob prijateljstva in mira
cerkvena vrata vsakomur odpira.

*A*zdi se, kot da cerkvica sameva,
kot da ljudje so nanjo pozabili;
ker je pojenjala človeška reva,
nihče ne moli k sveti Ani v sili,
pripročnja pesem v cerkvi ne odmeva.
Mar so vsi upi se že izpolnili
in se izpolniti samo še mora
za grehe še nespolnjena pokora?

*S*opotniku od nekdanj je v zavetje,
če se poda kar sam preko Ljubelja,
ponižna soha Ane Samotretje -
brv med bregovi upa in veselja,
ko združen s prazvorom človek spet je.
Pa se mu res izpolni zadnja želja,
ki se kot slutnja vsakomur podarja
z zarezi dleta davnega kiparja?

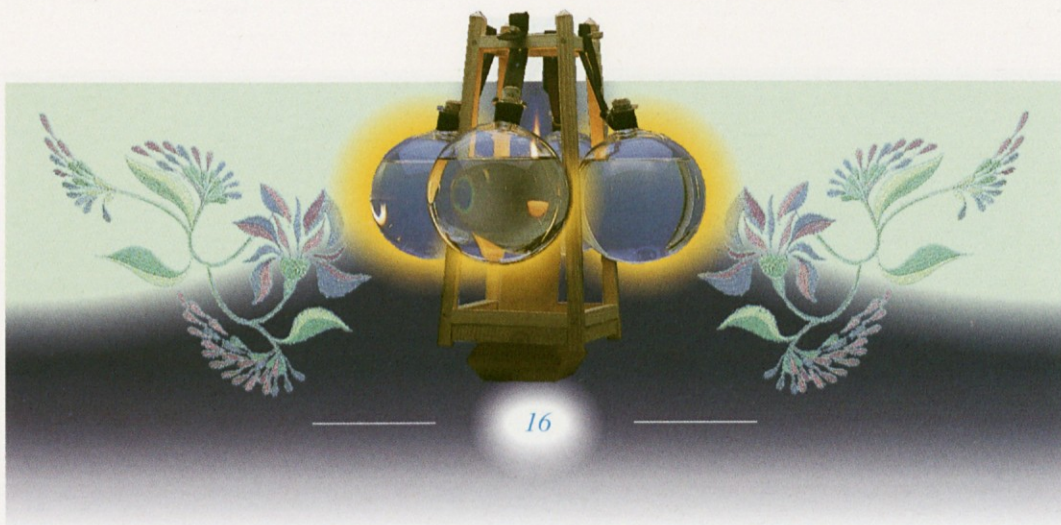

*D*ruagačno dleto isti lik posname,
luč barvasta drugače ga obsije,
popotnik vendar v večno moč verjame,
ki v isto okno prenovljena sije
sled večnosti. Zravna nemočne rame
in prerojen si s čela prah umije.
Ko gre naprej, ga spremlja nemo petje
ust onemelih Ane Samotretje.

in der Welt gegeben, Das zu tun gebou, von
Lande und Arbeit zu haben, und Guts,
Bauern Vergnügen, und an Laubb, zu haben
erfahren, was zu geben, Vergnügen ist in
Lande auch, mit gutten Vorbestimmung
und was man wissen, das Guts zu haben
am all, und all Vergnügen kann man
zu tun geben, in Guts, das Guts
zu tun, in Guts, in Guts, in Guts

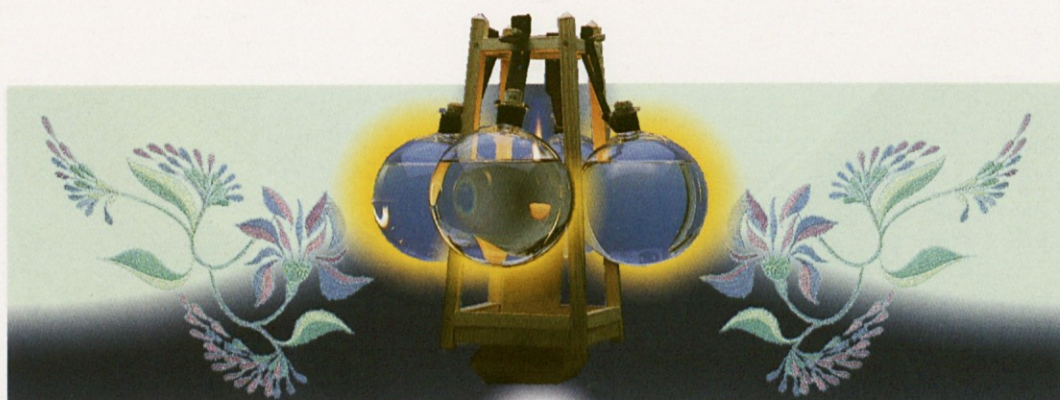

16

*K*ot da neurnik hiše bi naplaval,
se stisnile tesno so k drugi druga -
tako morda jih vidijo žerjavi
ko v stara gnezda vračajo se z juga.
A vendar mesto so po svoji glavi,
kot so pobočja hribov, rečna struga,
studencev viri modro svetovali,
ljudje že pred stoletji sezidali.

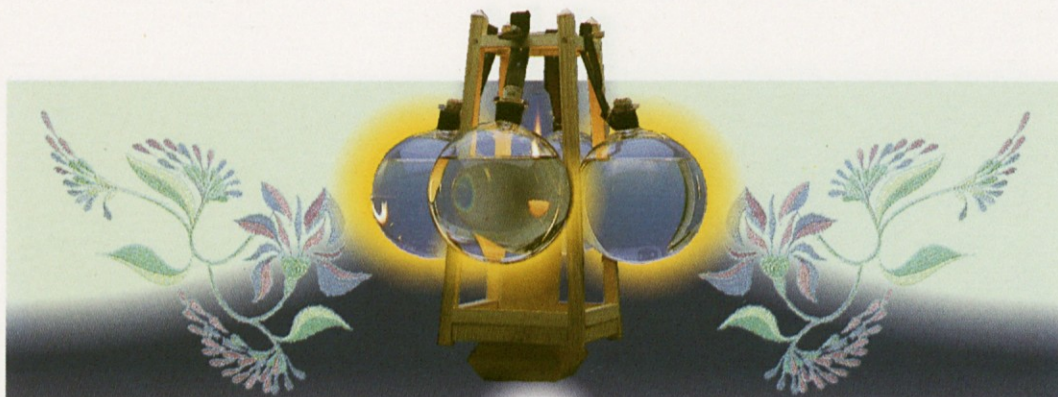
View of Tržič
Pogled na Tržič
Blick auf Tržič

*O dnevi, ko obzorje se razširi
in kar naenkrat je zadosti zraka,
da se prostost kar sama s sabo meri,
ko z zrakom se nad mestecem pretaka:
takrat meščan se mestu ne zneveri
in zdi se, kot da mesto le nanj čaka,
zato to mesto moraš rad imeti,
četudi si potepel se po svetu.*

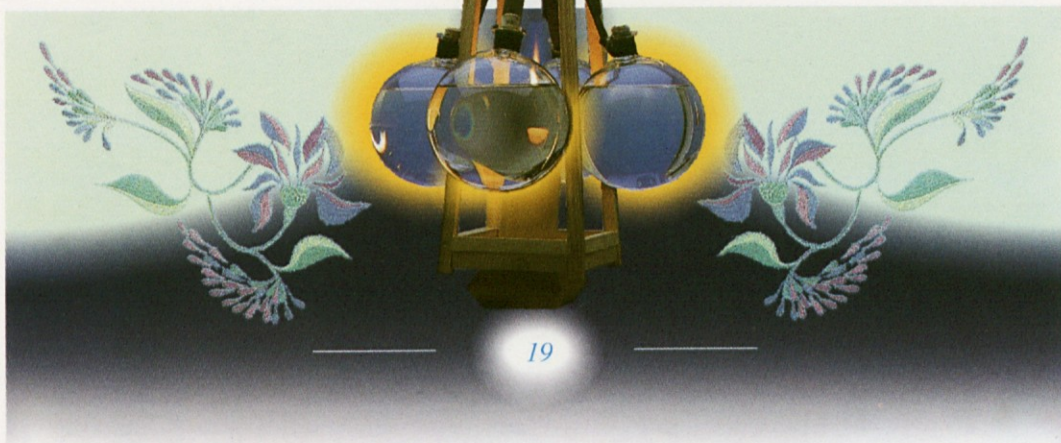
*J*eseni vrh cerkvenega zvonika,
če je dalj časa močno deževalo,
na tlaku kakor v reki se odslika:
na trgu hiše se zvrste v obalo,
prag svoje slike v vodi se dotika,
kot podenj kdo pomaknil bi zrcalo.
Enake hiše so, pa vendar druge,
kot da pognale bi iz rečne struge.

The market quarter in an autumn rain

Trg v jesenskem dežju
Der Markt im Herbstregen

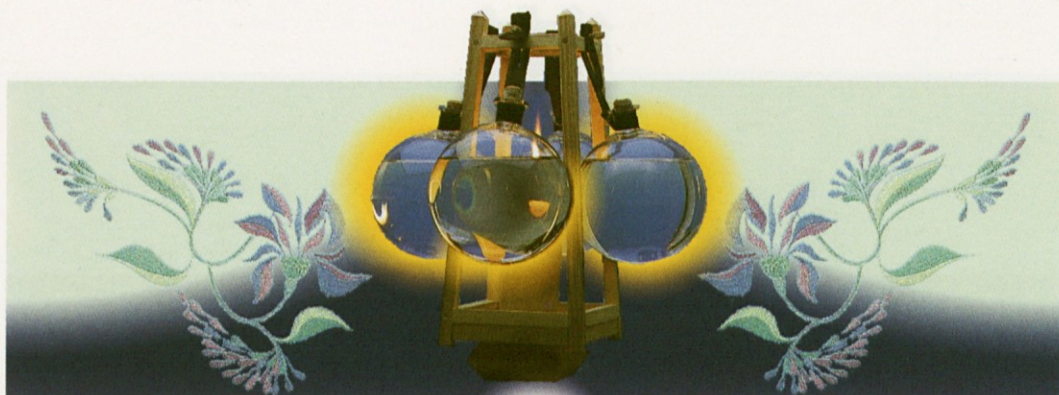
1911. The Market in the foreground.

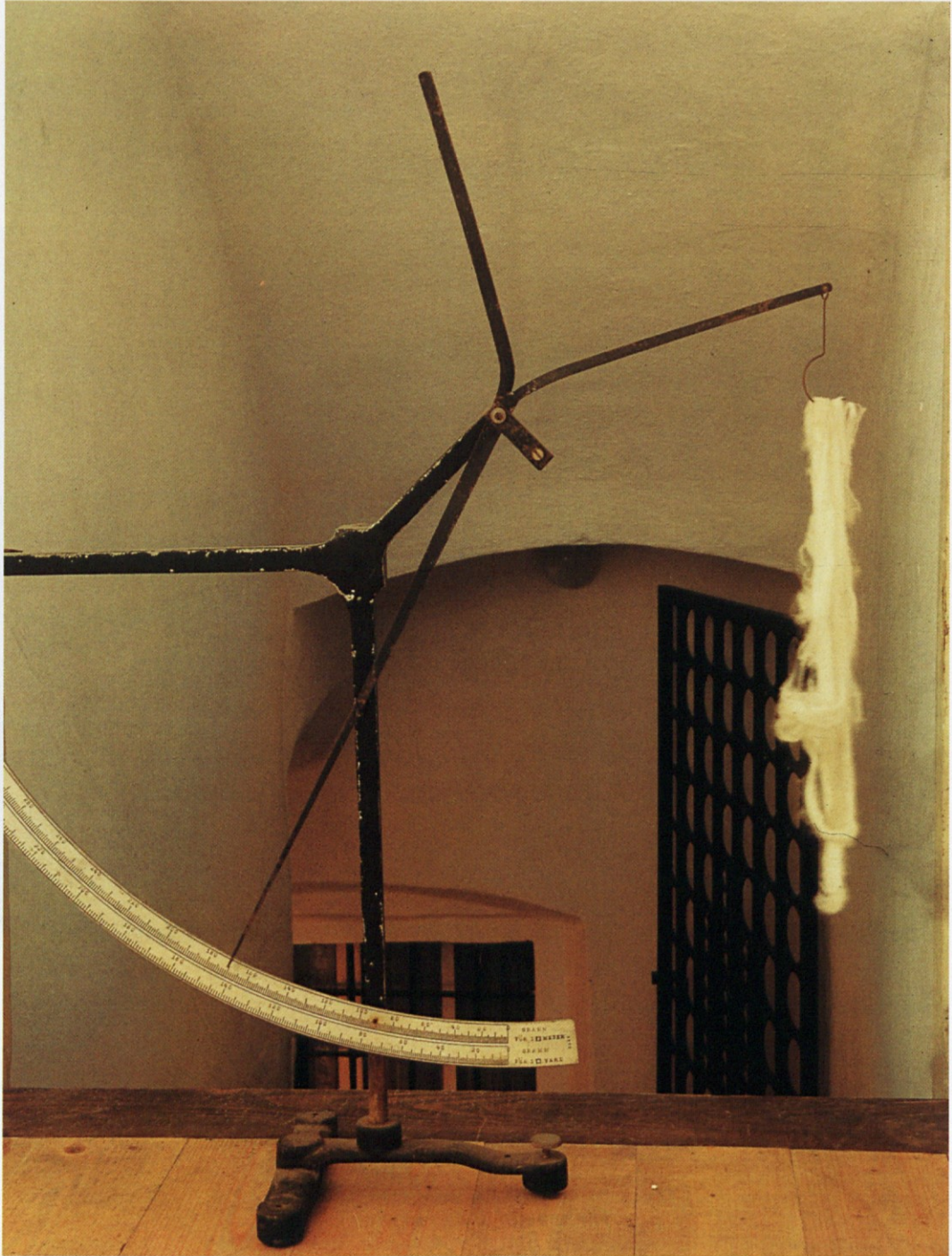
*Od snegom drevje je sklonilo veje,
kot s prsti se je vode dotaknilo,
ki v strugi zoženi se slajše smeje
in žubori med snegom vse bolj milo
kot po navadi; zdi se, da hitreje
val izpodriva val z neznano silo;
vsa čarovnija pa bo kmalu mimo -
prišla je in izgubila se bo z zimo.*

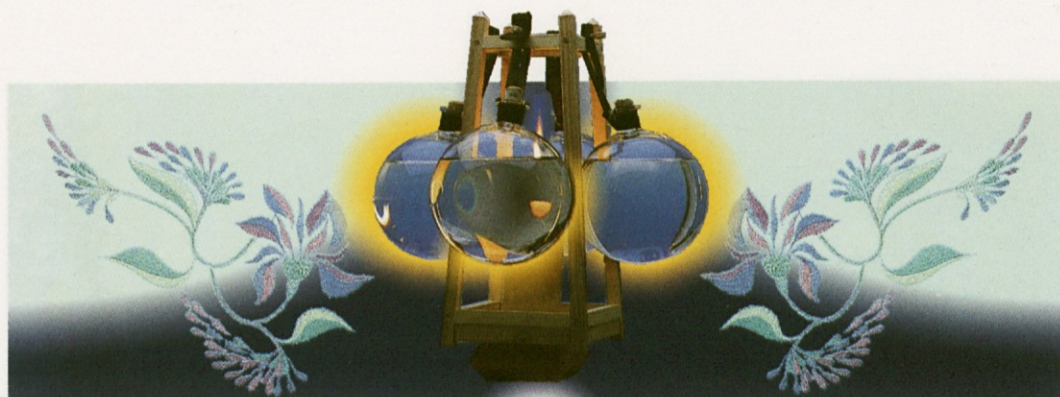
*The bed of the Bistrica in winter
Struga Bistrice pozimi
Das Bett der Bistrica im Winter*

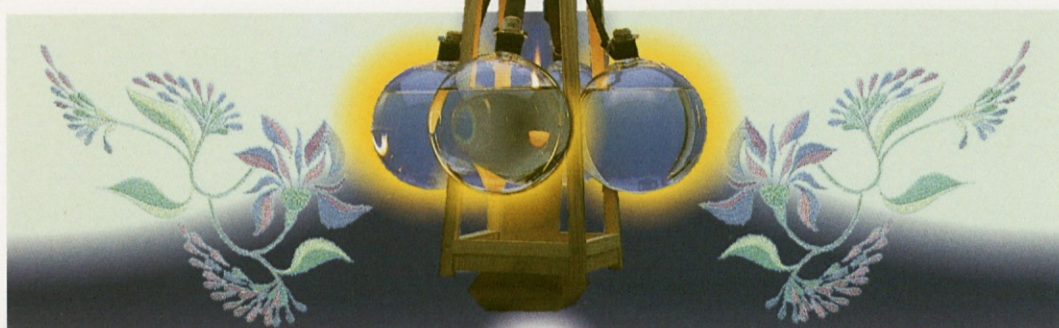
*Pod snežnim plaščem se je potopila
tovarna, vsaj na zunaj, v zimsko spanje,
vendar ni zima vseh vrat zaklenila,
pa naj mraz še tako pritiska nanje.
Očem nevidna, nezadržna sila
predivo žene v tkanje in šivanje
in vézenje, da posteljnina bela
kot sneg bo vsako posteljo ogrela.*

*Eprav vseskozi tehta, ne izmeri
starinska tehtnica v bombažni preji
lastnosti, ki naj bi bile po meri
tkanini, da v oblekah in odeji
kakor edino prava se preveri.
Usode tek se uravna na meji,
ki zdi se svetu in človeku prava,
človeka in sveta pa ne uravnava.*

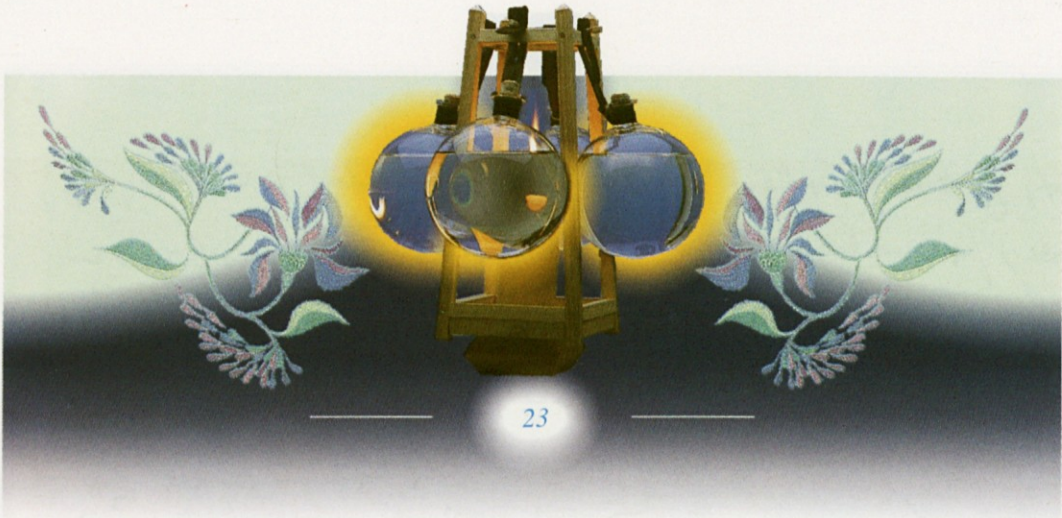

*Moč vojna razdejala je graščino,
ki tu skrbela je za rod jelenji.
Pozidali so črno razvalino,
sijaja ne vrnil časti njeni.
Sedaj jelenjo stražijo dolino
spomini lepi, a vse bolj megleni
na tista davna leta, leta zorna,
ko bdel nad njo je um barona Borna.*

www.museum.wien.at

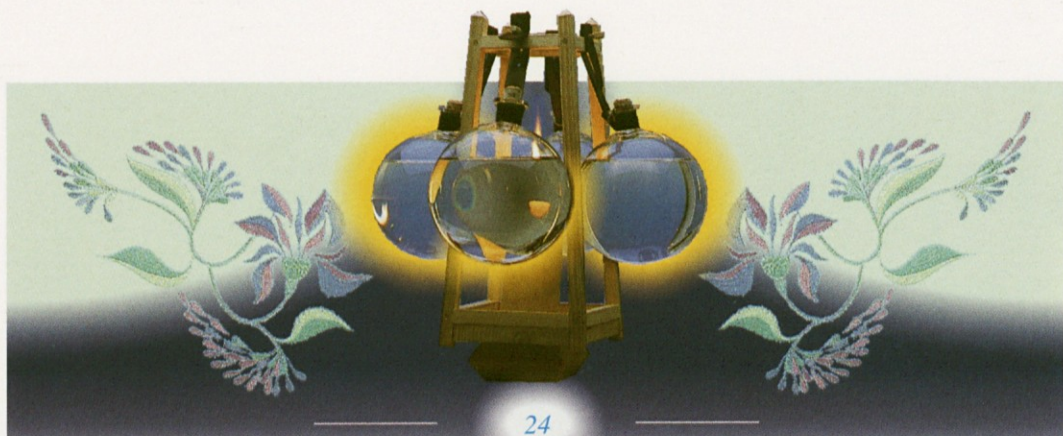

B o zmoget grb v spominu ohraniti
pokojnike, ki spe v bogatem grobu,
nanizati na neuničljivi niti
del njihovih dragulje v daljne dobe?
Jim bo usojeno v molk potoniti
ali usahniti na pozabe robu?
Se bo v oddaljenem prihodnjem času
s človeškim glasom z groba grb oglasil?

2, gottvertrauen und gottesfurcht zu nützen, zu
wissen das dieses Werk ist das selbste
ein, mit dem wir in diesem, und das selbste
gott loben und danken, das was wir und was
in dem sein sollen, das was wir und was
sollen. Was wir zu diesem loben, das was wir
ist gottesfurcht, gotteslieb. Darum
sollen wir die gottesfurcht, das
was wir, das was wir, das was wir.

*S*vetlobo širi luč okamenela,
če kamni v pravo kupolo so vpeti,
če kupola se k soncu je povzpela
ali skoz njo svečava topla sveti.
Ni mojstru žal ne časa in ne dela,
če v mojstrovini ogenj se zaneti
in zagori močno, da niti sila
viharjev vojnih je ne bo zdrobila.

Detail of a chandelier from Borns' Mansion

Detajl lestenca iz Bornove graščine

Detail eines Kronleuchters aus Schloß Born

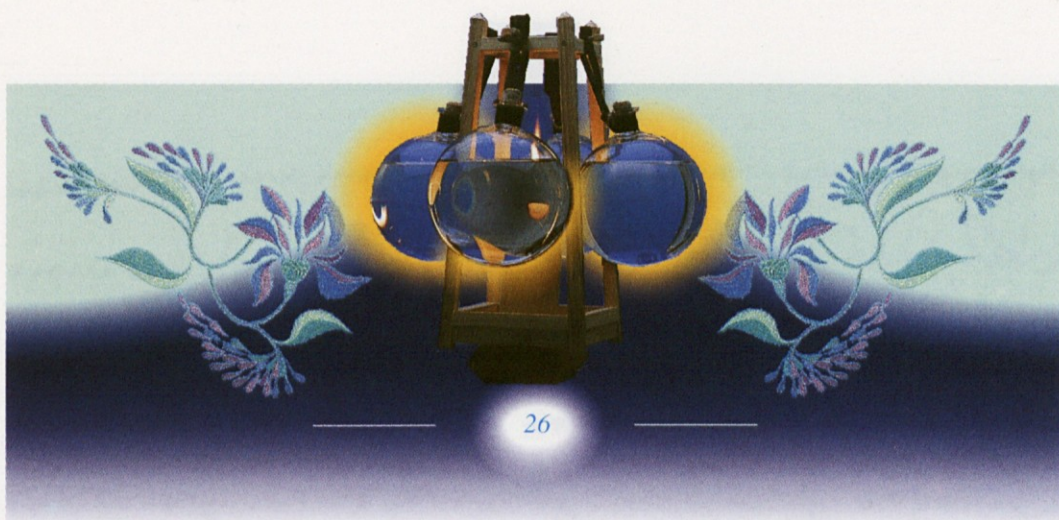

25

*V*časih v baronovi biblioteki
zdrsi čez hrbte enciklopedije
sij sončev in med modrimi izreki
resnico, že pozabljeno, odkrije
o času, ki se davno je iztekel,
in tistem, ki nekoč šele zasije,
ujame misel v nezmotljive mreže
in roka spet po znani knjigi seže.

26

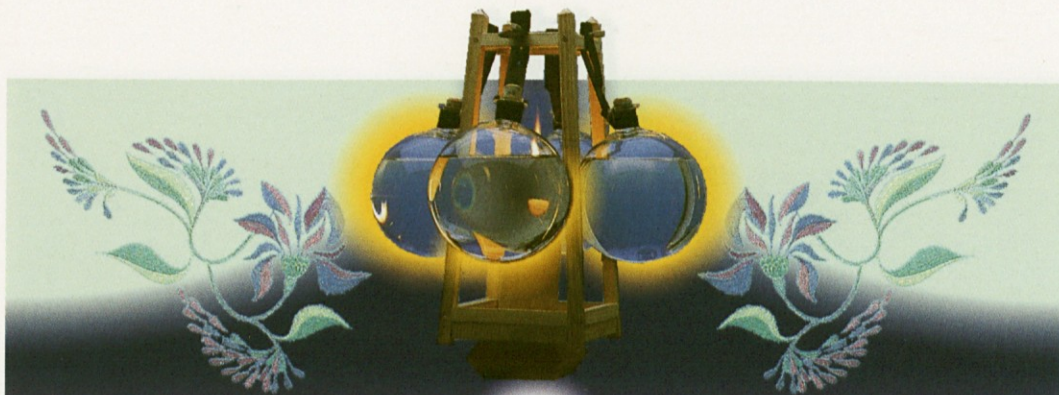
*P*ominja se prababičine bale,
bogate in ubožne čase pomni,
ko so nad mestecem vojske divjale
in gostovala je po hišah skromnih,
a zmeraj so jo skrbno varovale
roke meščanov in roke brezdomnih.
Pomirjena z usodo zdaj se smeja
v prijetnem hladu mestnega muzeja.

*Chest at the Tržič museum
Skrinja v Tržiškem muzeju
Schrein im Stadtmuseum*

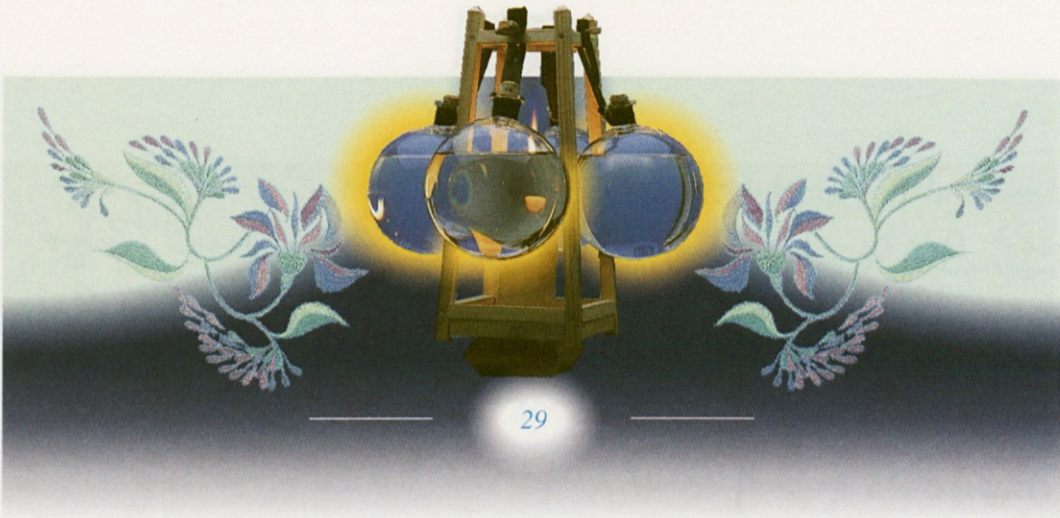
*Okrije prst dobrotna prah čovekov
in kamen šepeta njegovo delo:
kaj je zamolčal kdo in kaj dorekel,
na grobni gredi bo v spomin cvetelo.
Čas pa spomin s tančico bo prevlekel
kot sanje lahko in kot marmor belo.
Ko zginila tančica bo s spomina,
zlovešče zakričala bo tišina.*

*Okrog zvonika gnetejo se hiše,
kot da za vse premalo je prostora
in s senco sonce druga z druge briše,
a druga drugi zmeraj je opora.
Tu tudi šepetati moraš tiše,
ker vse k sosedu slišati se mora
skoz tenke stene. Da, tako je kruta
tržiška najpogostejša veduta.*

*Za cerkvijo se grajski hrib vzdiguje,
grad pa očem zastira gosto drevje;
pozimi, kadar drevje sneg zasuje,
hrib videti kot velik kamen bel je,
ki sem so ga zagnale roke tuje
in čezenj se visok zvonik povzpel je:
zdaj nemo pričakuje, da spomladi
v zelenju se za njim bo hrib pomladil.*

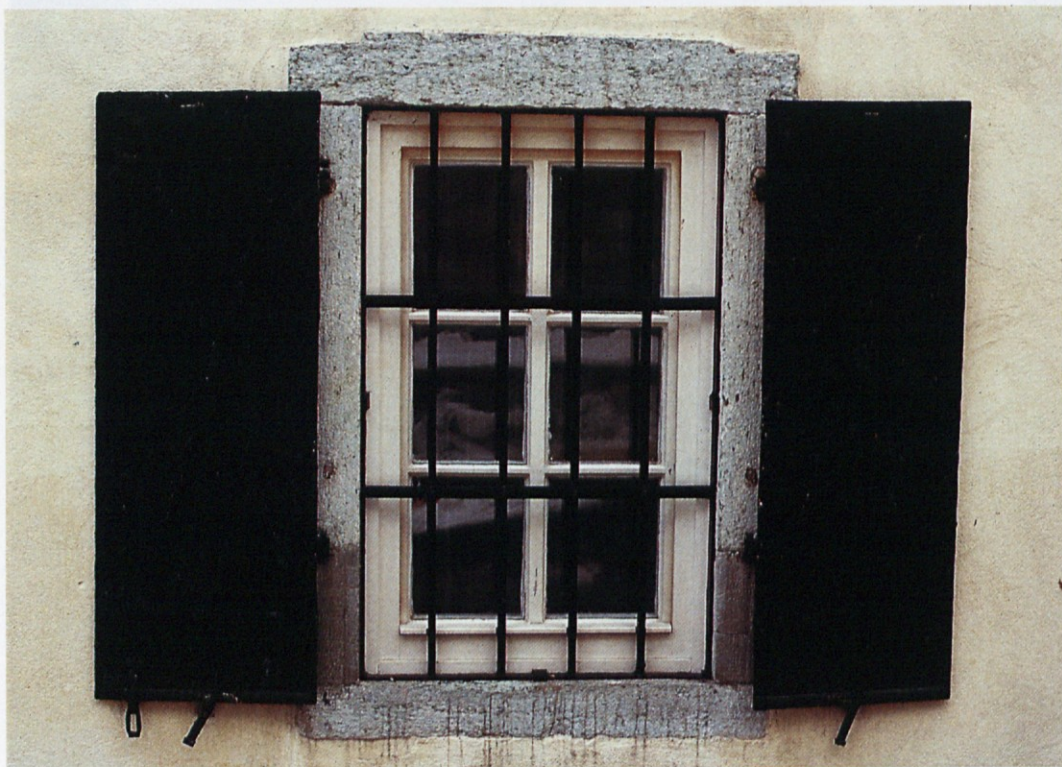
The steeple of St. Andrew's in winter

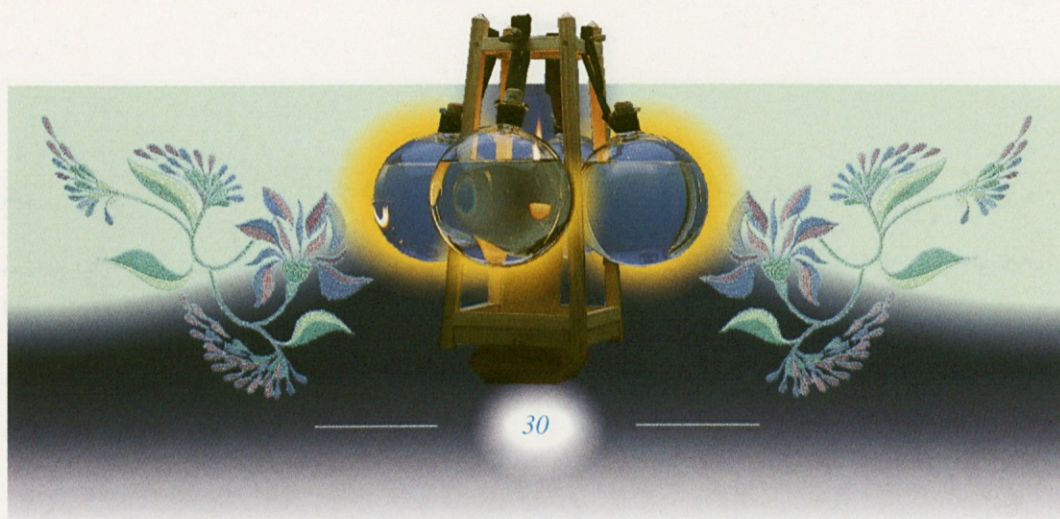
Andrejev zvonik pozimi

Der Turm der Andreaskirche im Winter

manche gegeben, das zu tun geben, wenn
Land und Arbeit zu haben, und zu
Bauern bringen, und so laub, so geben
geben, man zu geben, das zu tun
Land auch, mit gutem Vorhaben
und so tun, das zu tun, das zu tun
an alt, und alt zu tun, das zu tun
Land zu tun, in der Stadt, das zu tun
Land zu tun, das zu tun, das zu tun

L

a križi okenskimi - kaj domuje?

*Kaj se godi za njimi, je uganka:
morda domači so odšli na tuje,
ker jim doma velikokrat kaj manjka?
Morda za njimi pesmica se snuje
kot Bog dobrotna, kakor struna tanka?
Morda le prispodoba so ti križi,
ker vse ljudem godi se "v glihi viži".*

A cottage window

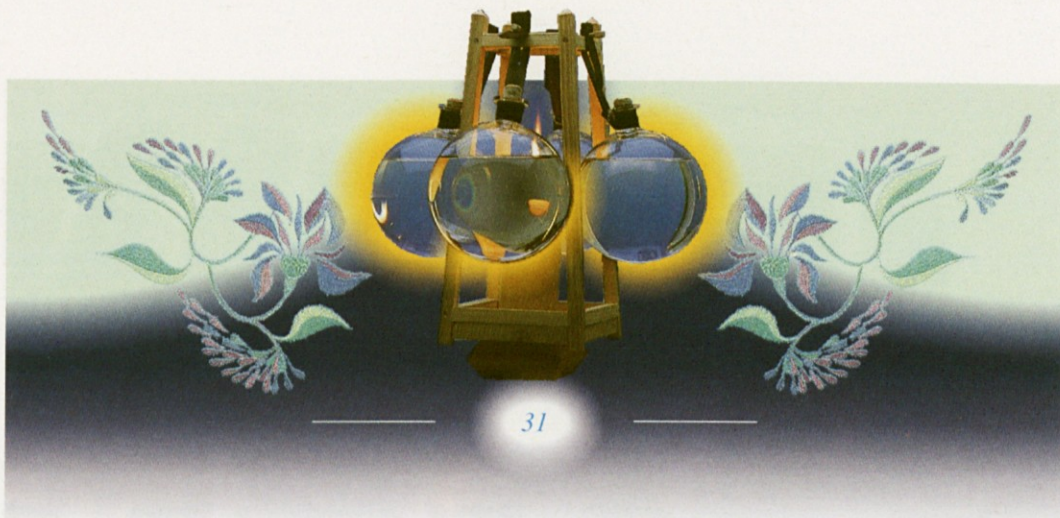
Okno v kajži

Fenster einer Kate

ist, gebrauchten und gar nicht zu zeigen, in
weissen das diesem Werk ist das selbst in
wäre, mit dem sie in diesem, und das selb
dieses auch zu sehen, das was ist und
eine die sein sollen, die was ist oder zu
von dem was zu sehen zu sein, das in
sich zu sehen ist, das was ist. Dann
in dem was die zu sehen ist, das
was ist, das was ist, das was ist.

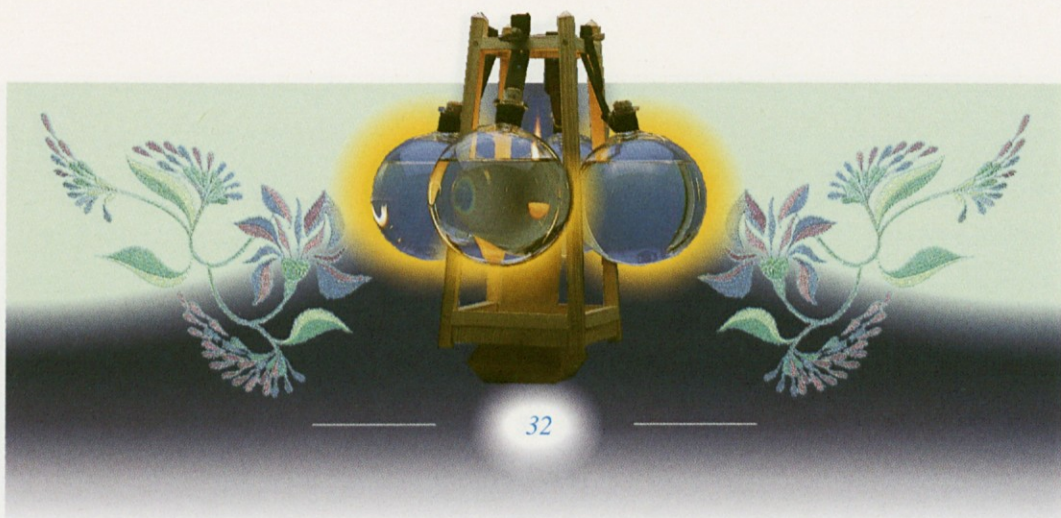

31

*Od oknoma nekoč peljala cesta
na Bled fijakarje je in kočije,
po njej na Brezje romala je zvesta
pobožna noga molit čast Marije.
Zdaj okni le za ulico še vesta,
z nje veter v oknice otožno bije.
Kje čas je, ko za njima je donela
plesalcem v radost muzika vesela?*

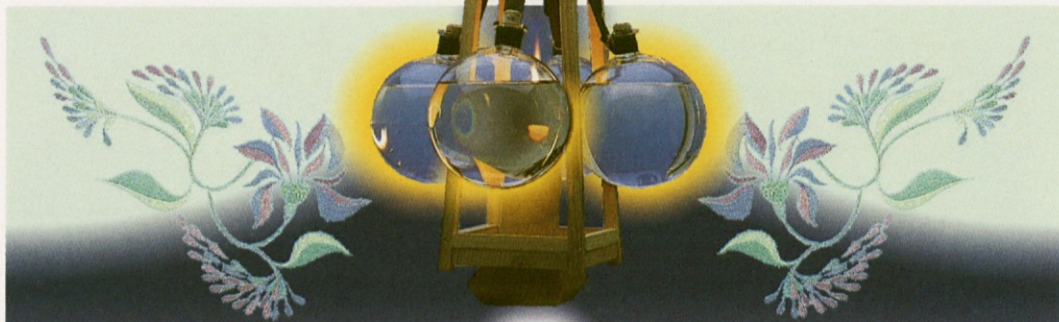
*Windows of Rihard House
Okni Rihardove hiše
Fenster des Rihard-Hauses*

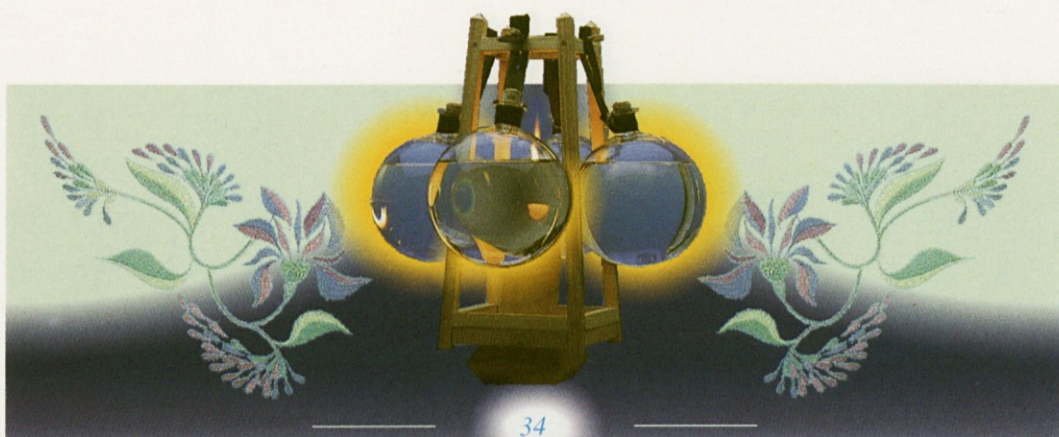
*N*a trgu hiša davne čase pomni,
vendar bolj redko jih ljudem razkrije:
nekoč se je v dvoriščni izbi skromni
rodil plašèn plamenček poezije.
V spev ga razplamenel je čas prelomni
in kdaj pa kdaj še v naše dni zasije:
z dvoriščnih gankov tistikrat odmeva
kot v opomin spev Damascena Deva.

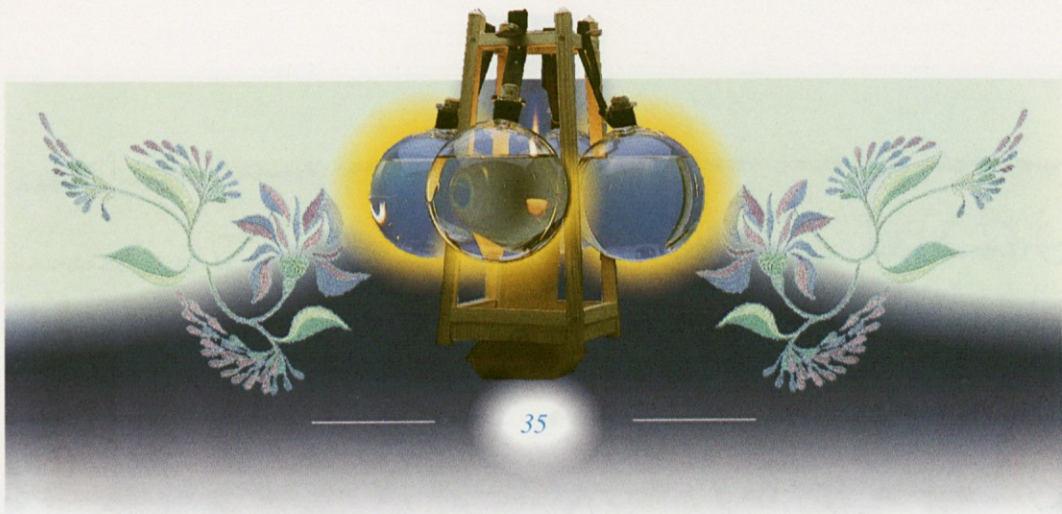
*V*se dneve od pomladi do jeseni
pročelja starih mestnih hiš cvetijo,
da zdi se, kot da se je trg spremenil
v vrt, ki v gredice okna ga delijo,
kjer ogledujejo v mejah steklenih
cvetlice svojo svežo lepotijo:
v vrtičku, ki cveti nad tlakom trga,
nobena roka rožic ne potrga.

*D*voriščih kot da se je čas ustavil,
z nevidno pajčevino spel oboke.
Ob trdi pajčevinasti vezavi
okrušil se omet je in razpokal.
In zdi se, kot da bi vsak hip naplaval
drobec preteklosti skozi razpoke,
dni vrnil, ko pod belimi so svodi
posedale trške gospe z gospodi.

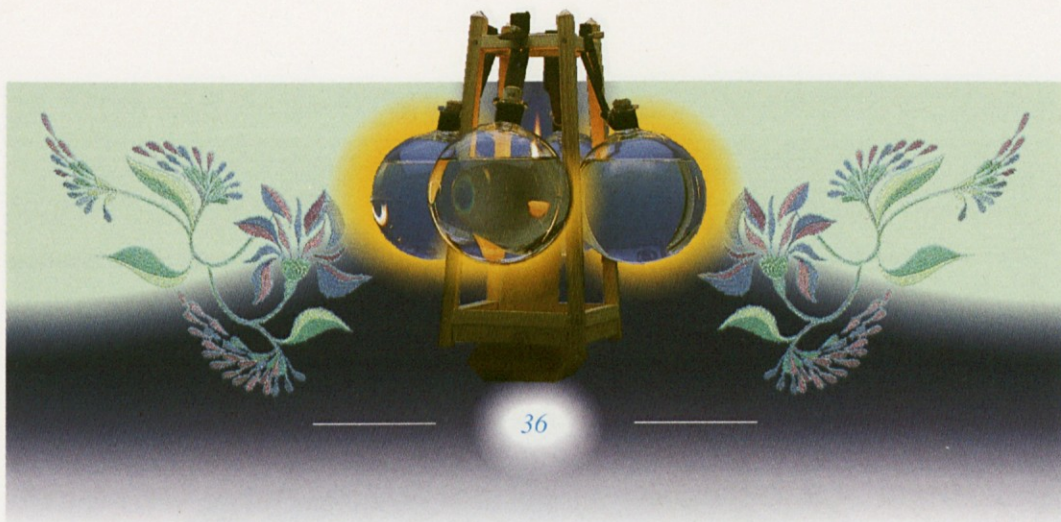

*U*stavljala se pošta tu nekoč je,
privažala ljudi in pisma bela
in spravljala jih v varno je naročje
edinega gosposkega hotela.
V plesni dvorani marsikako noč je
vesela družčina pojoč prebdela.
V tej hiši danes se živi drugače:
stoji na trgu kot privid palače.

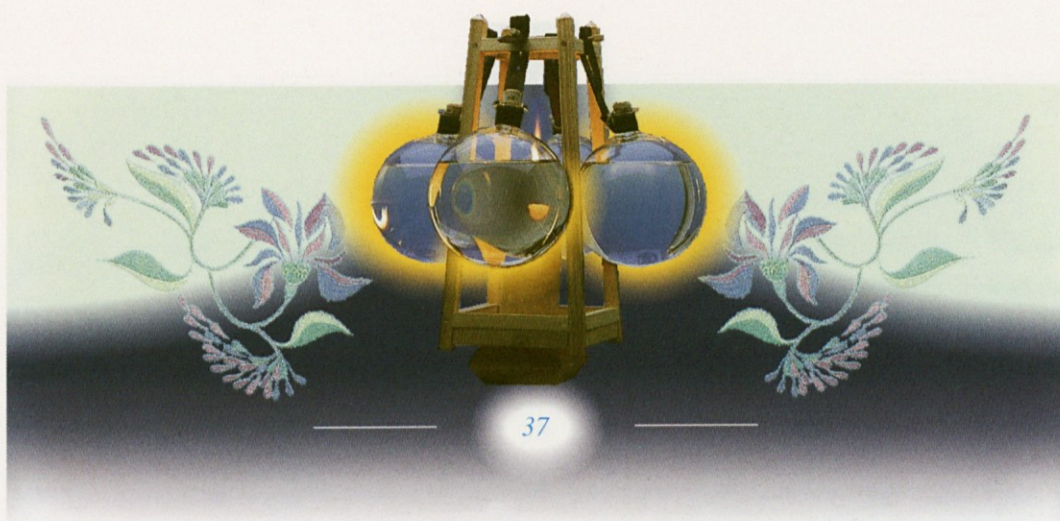
Das, das Braunschweig, dieses ist mein
sich für ein Eigentum gehalten, die Stadt
dortin zu setzen, eine Kaserne und das
Zwischen zu setzen, gemacht, und sonst
andere gewöhnliche die Stadt haben, die
bei dem alten Vorwerk, und die
Stadt hat haben, und die
und Lande alle dem

***O**b kavici in časnih meščani
v kavarni so si krajšali večere:
zdaj vsak sam, zdaj več v družini izbrani
dognali so reči marsikatere,
razdrl vsak kakšno je, vsak kaj uganil,
a zmeraj se razšli so brez zamere.
Življenje zdaj drugačne zgodbe piše
med stenami gosposke mestne hiše.*

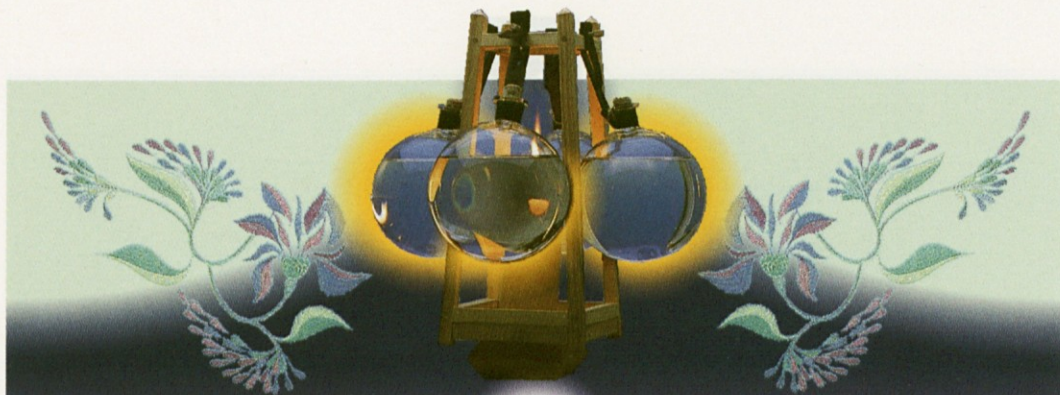

37

*K*aj se dogaja za visokim pragom,
ki ga zapirajo ta ozka vrata?
kdo ga prestopil je? Pred njim omagal?
Se na kamnitem pragu še poznata
dotik z gosposkih kril šumečim blagom,
sled kakšna okovanega podplata?
Duh vrtnic kdaj priplava k vratom z vrta?
Nihče ne ve. Ta vrata so zaprta.

Gate of Polak House, with ellipsoid window
Polakova vrata z elipsastim oknom
Tor des Polak-Hauses, mit ellipsoidem Fenster

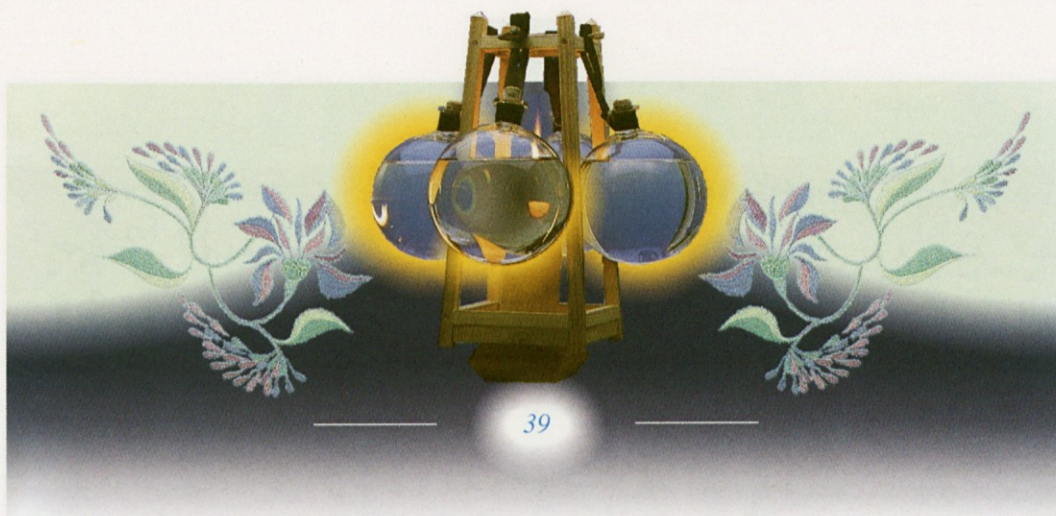

38

*B*ila nekoč je skrita sredi vrta
za lipami in divjimi kostanji.
Zdaj zdi se, kot da sama s sabo sprta
razgaljena strmi v utrip vsakdanji,
ki vanjo kakor v bolno deblo vrta
z neštetimi neumestnimi vprašanji.
Bolj ko se misel sama s sabo gloda,
bolj nanjo odgovarjati je škoda.

39

*izza meglic zavese snežne trga
se stara cerkev svetega Andreja
v kotichek svoj čisto na koncu trga
in se plačno in sramežljivo smeja
skoz pajčolan, ki ga je sneg navrgel
čez strehe mestnih hiš. Pod njimi grejo
razposajeni v vse smeri koraki
brez vsakega odmeva v cestnem tlaku.*

The market quarter in winter

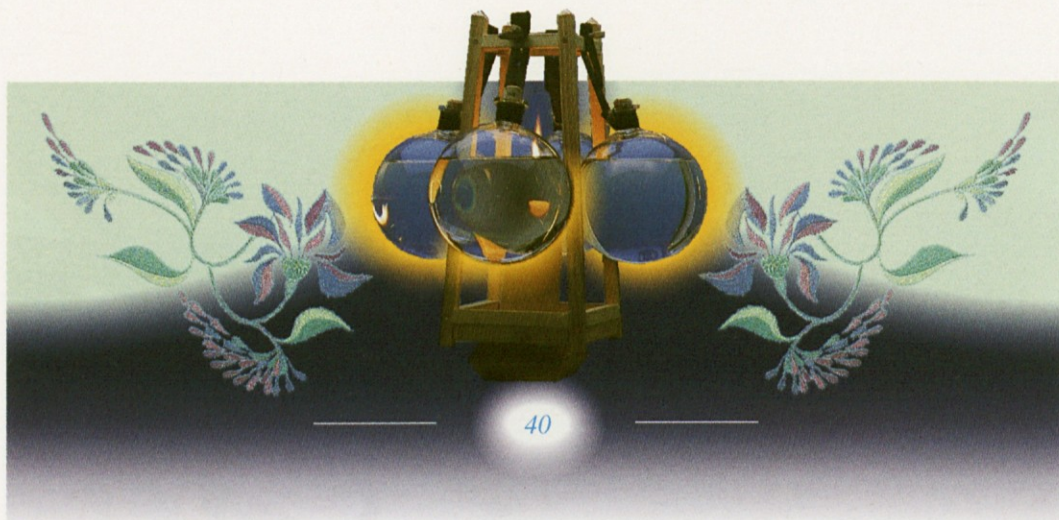
Trg pozimi

Der Markt im Winter

man ist gegeben, das zu tun geben, was
Lande und Arbeit zu haben, und zu
Brauchung Vergnügen, und an Laub, zu geben
offen, was zu geben, was zu tun ist an
Lande auch, mit gutten Vorbestimmung
und nach dem Willen, das zu tun ist an
an alt, und alt Vergnügen, was zu tun
Lande zu tun, in der Vorbestimmung, was zu tun
ist an alt, und alt Vergnügen, was zu tun

40

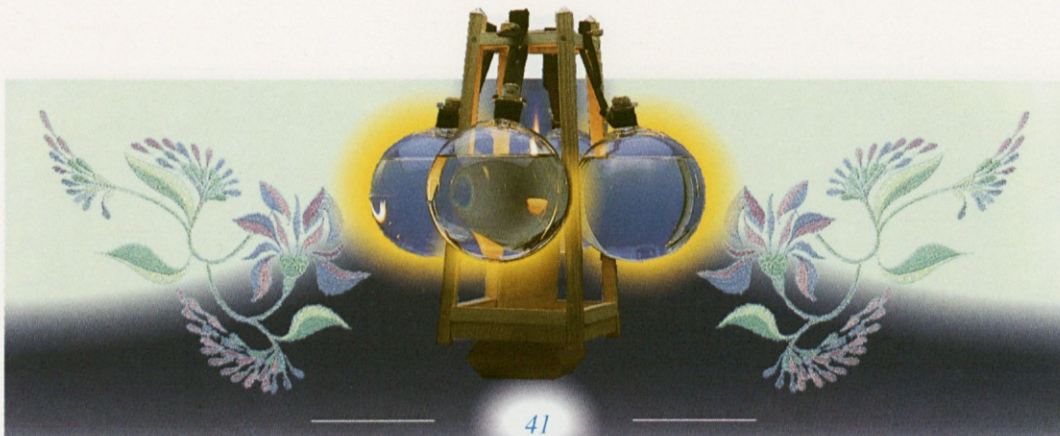
*D*rtiček spi, ob njem pa spi dvorišče
za hišo, stisnjeno ob ozkem bregu.
Uspava voda ju in pot si išče
med vejami, ki upogibajo se v snegu.
Obojega je komaj za prgišče:
tesno k dvorišču vrtec se je velegel -
in zdi se ti, ko ju pogledaš z mosta,
da se ločila sploh nikdar ne bosta.

View of a winterly garden from the lower bridge

Pogled na vrt s spodnjega mosta pozimi

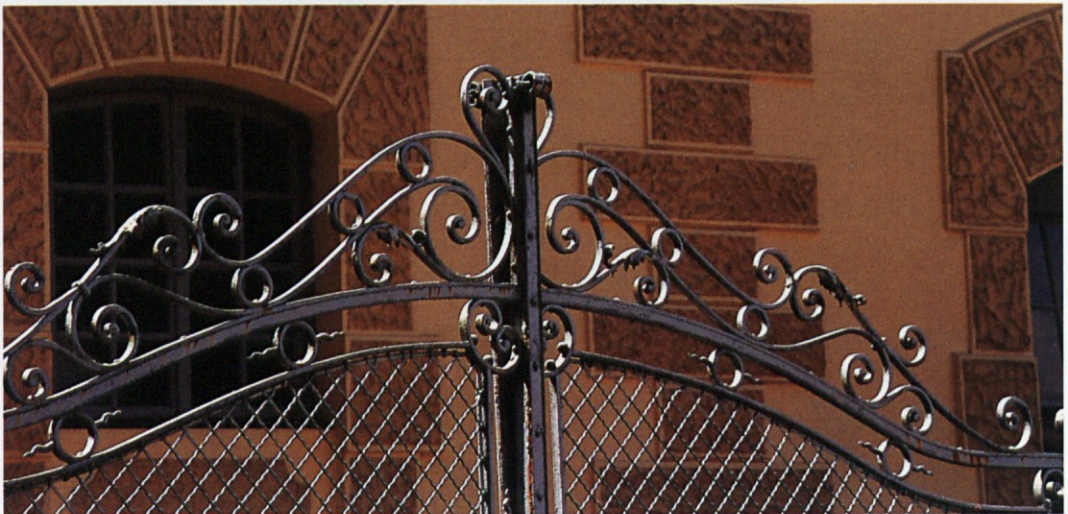
Blick auf einen winterlichen Garten von der unteren Brücke

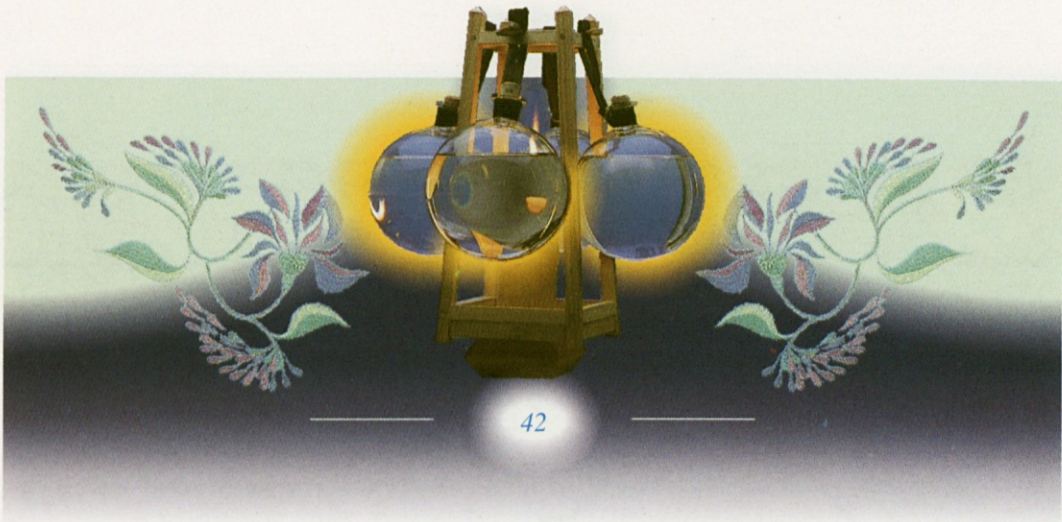

41

*N*ekoč so hišo knjige in zdravila,
ki jih drugje bilo ni moč dobiti,
do zadnjega kotička napolnila.
Potem zajame svet vihar srditi,
izprazni hišo nerazumna sila...
Zdaj včasih še kot po nevidni niti
vzdiguje veter iznad bližnje reke
vonj davne Lavičkove apoteke.

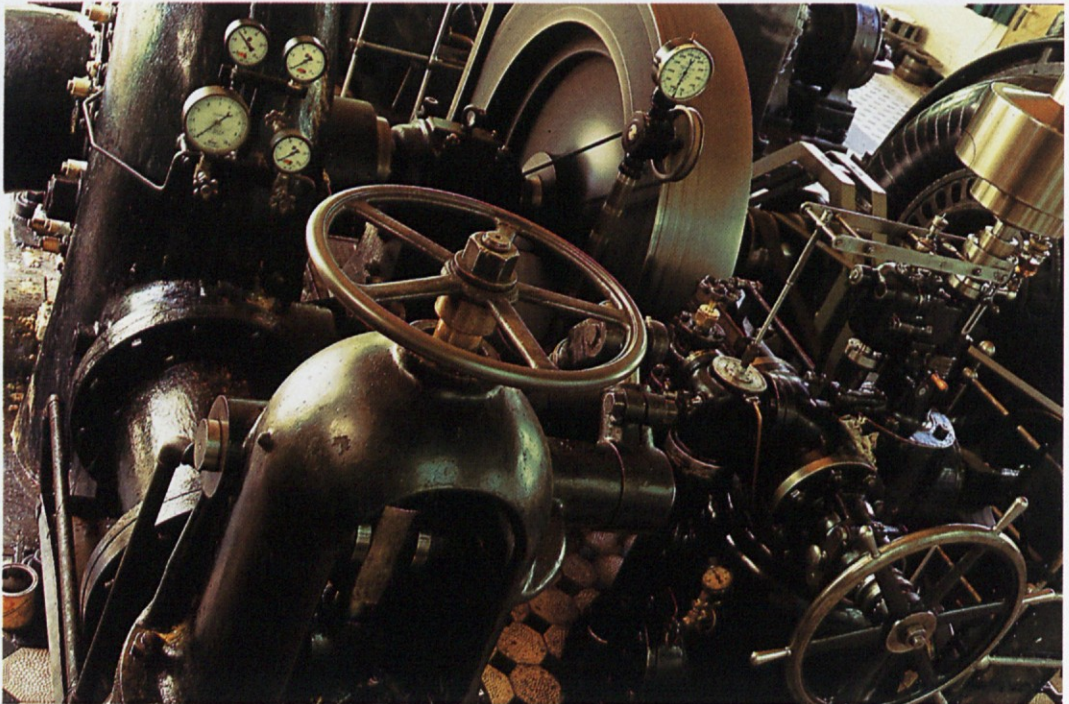

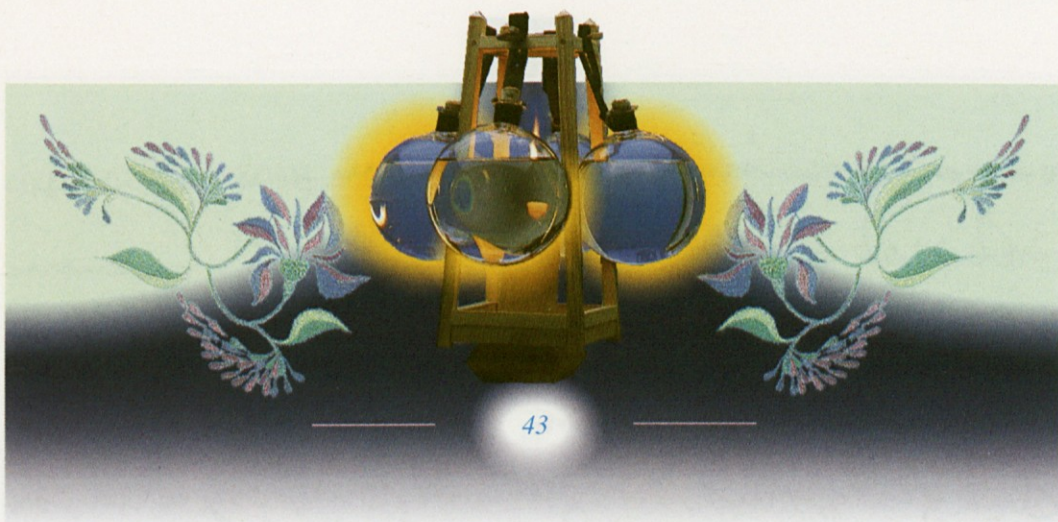
*Š*očasi, zmerno dvajseto stoletje
se bratilo je z vodo Mošenika,
dolina čisto taka kakor préd je,
a stari duh se novemu umika:
od njega odgrajen - tesno vanj vpet je,
beži od njega, vendar z njim se stika;
kot da s preteklostjo se spogleduje,
dolino nova doba naseljuje.

*Metal gateway of the Čegeljše power-station
Kovinska vrata pred elektrarno v Čegeljšah
Metalltor des Elektrizitätswerks Čegeljše*

ist, zuberufen Sie mich zu mir, in
wenn Sie das Museum besuchen, das selbst
wäre, mit dem Sie in dem, und das
Museum auch, das, das, das
Bücher Sie alle, die Sie auch
von dem was zu sein, das
sich befindet, das, das. Dann
in dem was die Geschichte, das
das, das, das, das, das

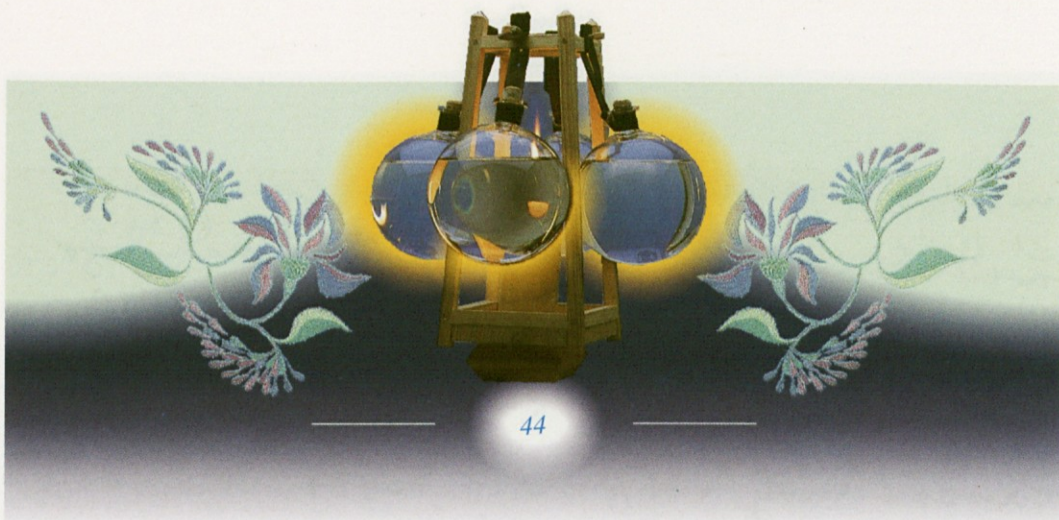

43

*Moč vode v generator ni zaprta,
v svet iz njega gre močnejša, spremenjena:
luči prižiga in z vrtali vrta,
poganja statve in vretena žene,
v tovarnah in delavnicah obrtnih
je nenadomestljiva roka njena,
s tisoč nevidnih prstov tudi seže
v gostilne, v trgovine, v božje veže.*

*Interior of the Čegeljše power-station
Notranjščina elektrarne v Čegeljšah
Innenraum des Elektrizitätswerks Čegeljše*

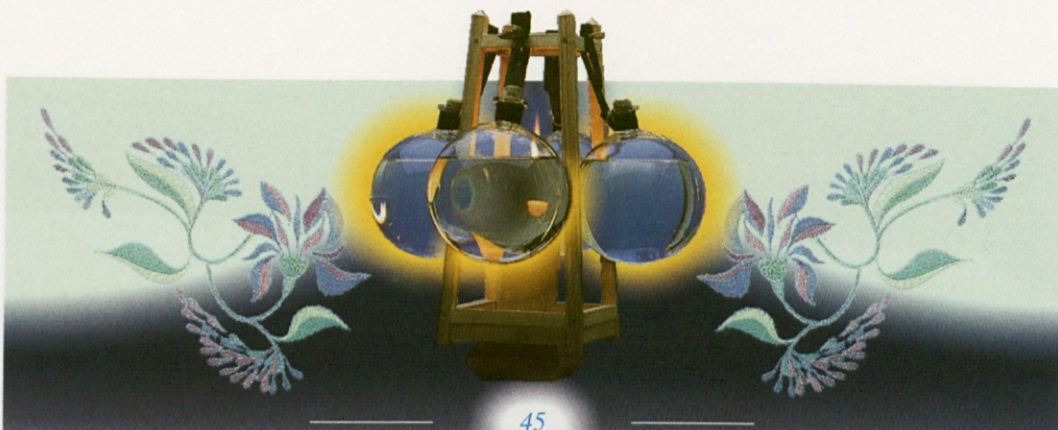

*Stara sredstvo se, a ne postara
se pamet, ki je sredstvo posvetila:
vse, kar je videti kot stara šara
muzejske vrednosti in vir slepila
preteklih dni, nikoli ne prevara
človeškega ravnanja, ki vodila
ga žlahtna skrb je, da bi ne pripetil
se grozen konec najboljšemu svetu*

man sollt gebou, dan zu tou gebou, wenn
Land und Arbeit zu haben, und Lüge,
Betrüger Vergnügen, und an Laub, zu haben
afachen, was zu gebou, Vergnügen und an
Lauden auch, mit gutten Vorbestimmung
und nach dem Willen, das Gefüge und die
am all, und all Vergnügen und an
Land und Arbeit, in der Hand, das
und an Land und Arbeit, ein Verbleiben...

*Prekuša šega mojstra in otroka,
naj luči pravo zlepitā posodo,
da voda vzvalovana in globoka
ne bo ne hišici ne luči v škodo
in da v vrtincih spenjenega toka
moči uroka ugasnile ne bodo.
Morda celo Gregorček bo zasvetil
veselo v isti hišici ob letu?*

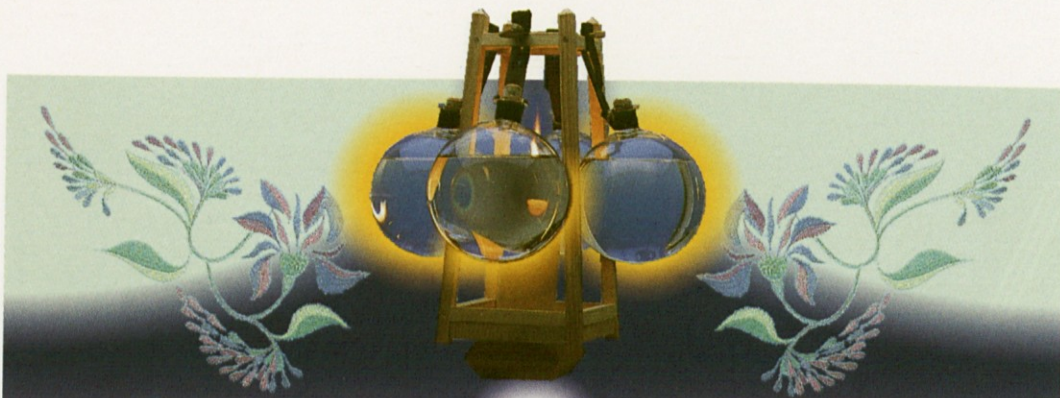
“Gregorček” (floating toy houses)

Gregorčka

“Gregorček” (treibende Spielzeughäuser)

Model of a house with a wooden shingle roof and a chimney, displayed at an outdoor market.

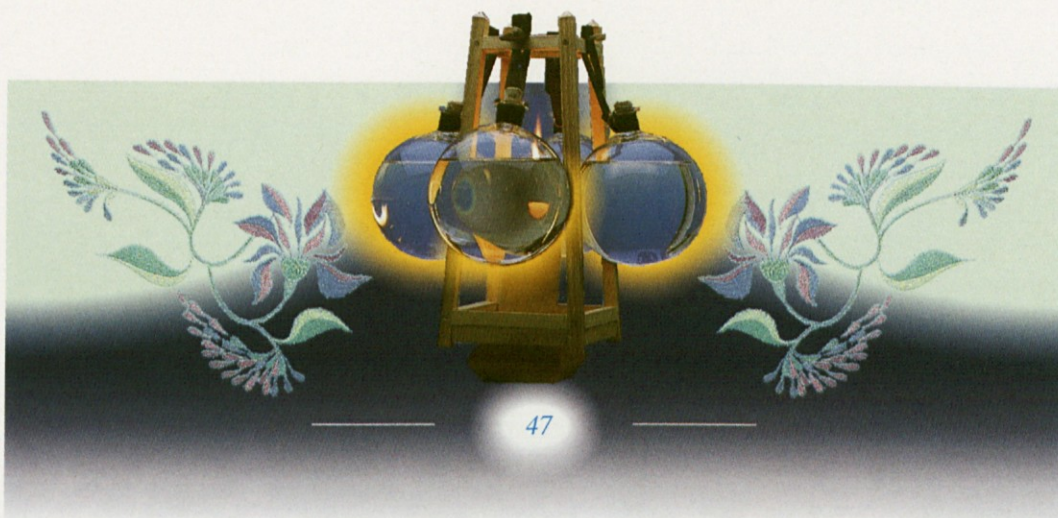
*Opdplavala je s hišico od brega
luč, ki vodila je rokó in šilo
čevljarju ves čas do Gregorjevega,
ker pičlo dnevno je bilo svetilo.
To misel vsrkala je stara šega:
luč vrni vodi, pa je bo obilo
počasi vračala, a v pravi meri,
ko bodo dolgi in temni večeri.*

"Gregorček" (floating toy house)

Gregorček

"Gregorček" (treibendes Spielzeughaus)

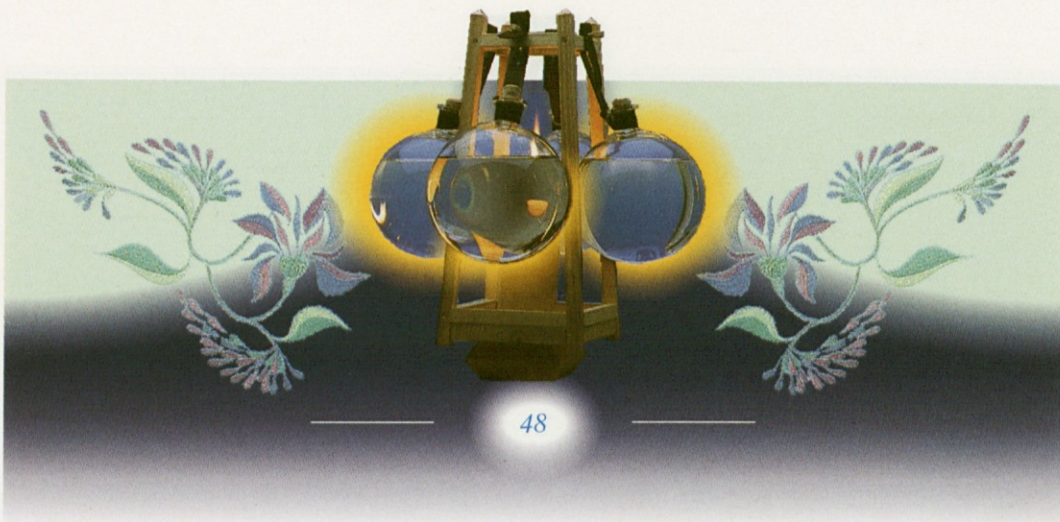

*N*a angelsko nedeljo vsako leto
nadene trg obleko si semanjo.
Vse, kar po njem vrvi, je kot ujeto
v skrivnostno zapeljivo prodajalno,
kjer se pretaka s prazničnim žvenketom
denar iz žepov v sejemske blagajne.
Poješ bržole, jih zaliješ z vinom
in kupiš čevaljce za vso družino!

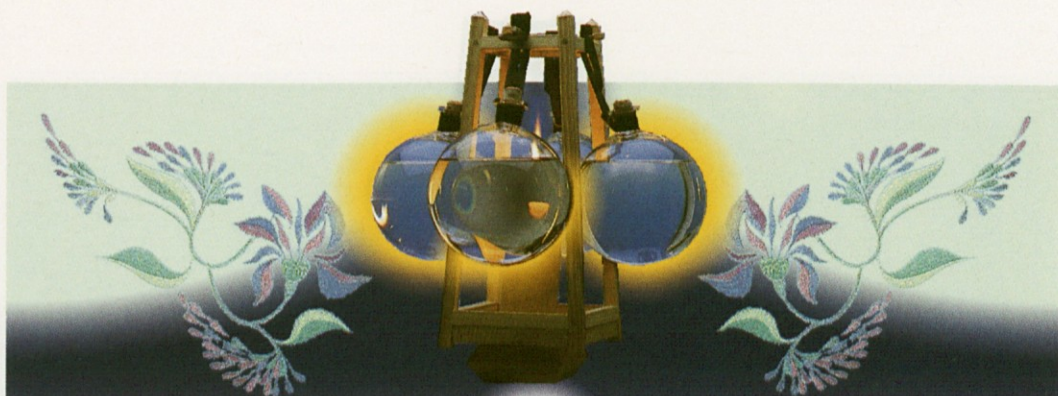
"Shoemakers' Sunday"
Šušarska nedelja
"Schustersonntag"

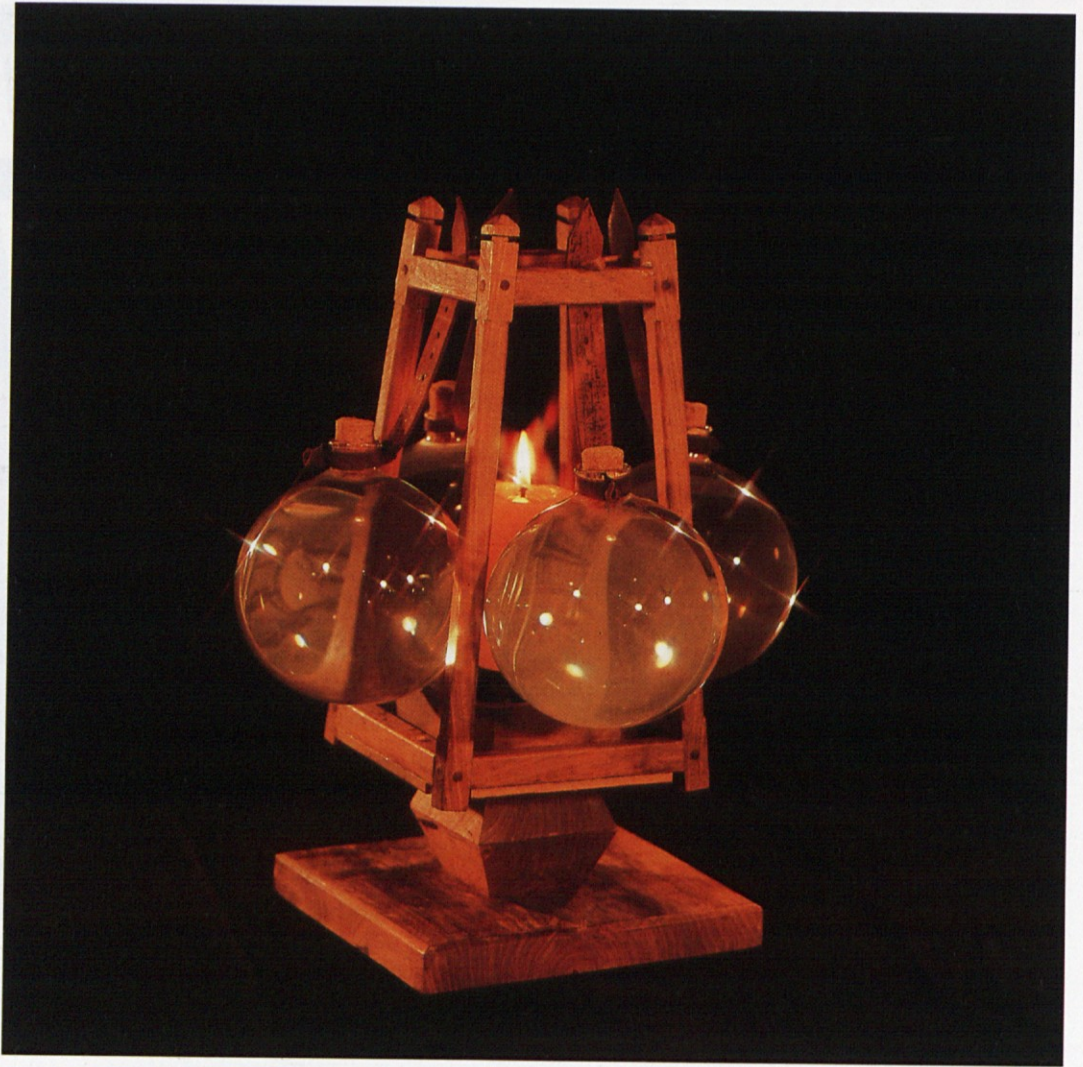

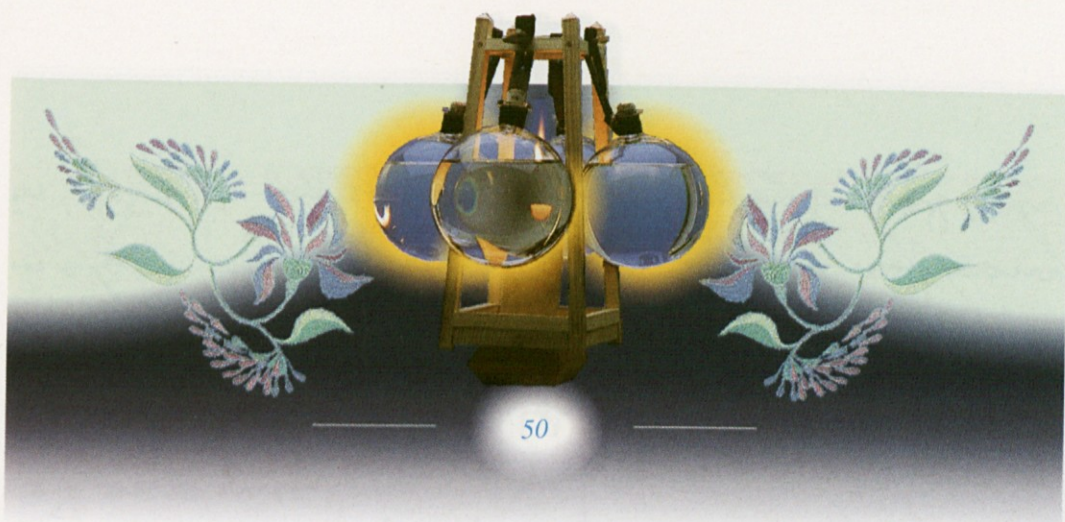
*E*nkrat na leto, proti koncu maja,
ko se oddahne polje od zmrzali,
široki svet v ta ozki kraj prihaja
z rudninami, fosili, minerali.
Vsak kaj kupuje in vsak kaj prodaja.
K posvetu so se strokovnjaki zbrali.
Odšli so že. In spet bo leto celo
po širnem svetu mesto hrepenelo.

*Č*evlju pesem rad bi zaokrožil:
najprej odrl klavec je govedo,
nato usnjar ustrojil dobro kožo,
čevljar vzel usnje in zarisal s kredo
nanj dele, jih razrezal, skupaj zložil,
sešil jih v šoln ali čevelj na kveder,
na koncu v šolnih ali škornjih hodi
fant po potrebi in dekle po modi.

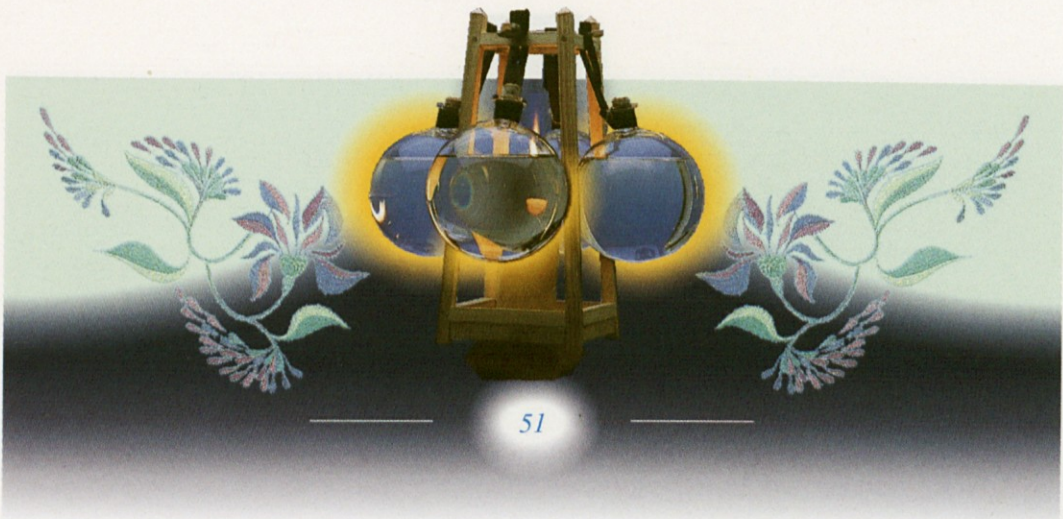

50

*S*vetlobe nikdar ni očem zadosti,
če tankim šivom morajo slediti.
A s kančkom domišlije in modrosti
svetlobo je mogoče podvojiti.
Čevljar bo bolj videl, kje zabosti
šivanko v usnje, kam voditi niti,
če luč bo pravšnja, če jo bodo mogle
podvajati štiri steklene krogle.

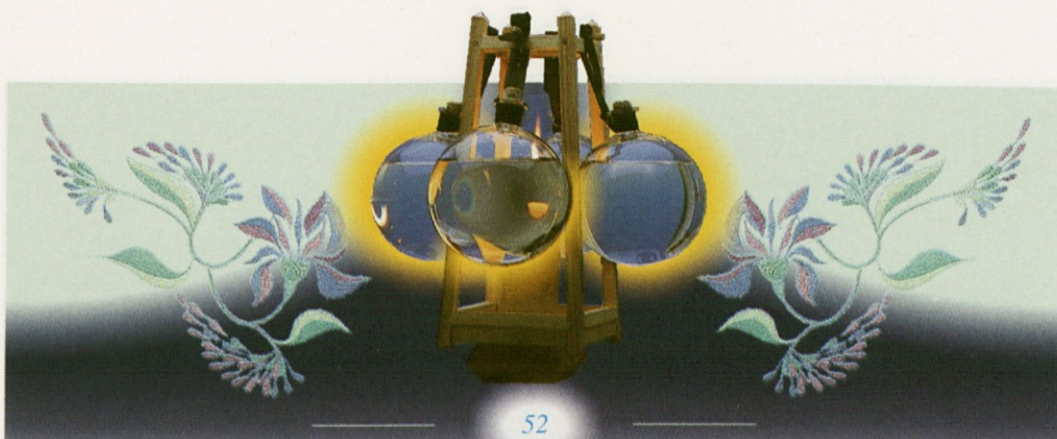
Shoemaker's lamp
Čevljarska svetilka
Schuhmacherlampe

*D*enar? Čas? Da prihranil bi oboje,
pripeljal v svojo novo je tovarno
s sveta Kozina najnovejše stroje.
Ravnati moral z njimi preudarno
je delavec, ker dobro vedel to je,
da delo bo hitrejše, manj nevarno,
če stroj mu bo, kot se spodobi, služil -
in sam bo kruha večji kos zaslužil.

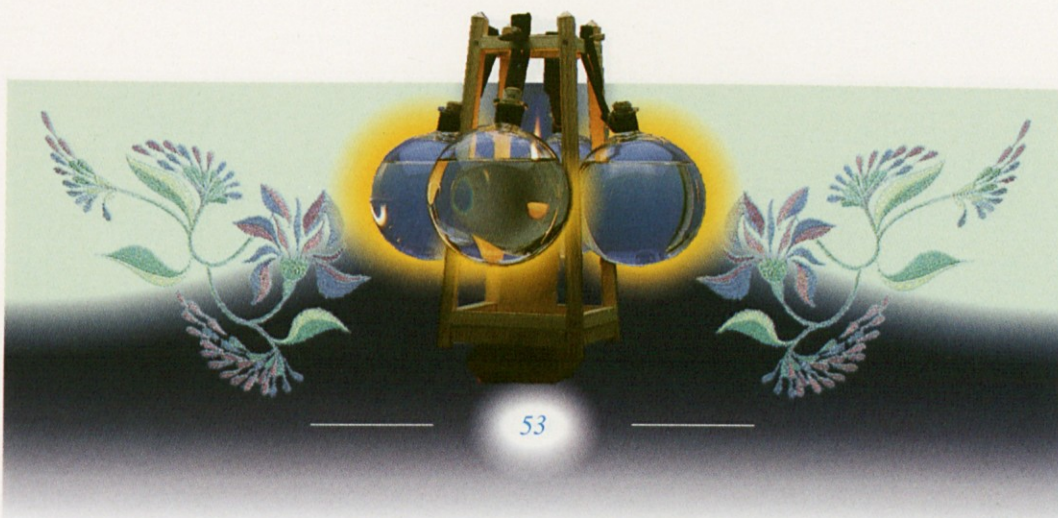
Shoemaker's sewing-machine
"Šuštarški" šivalni stroj
Schuhmacher-Nähmaschine

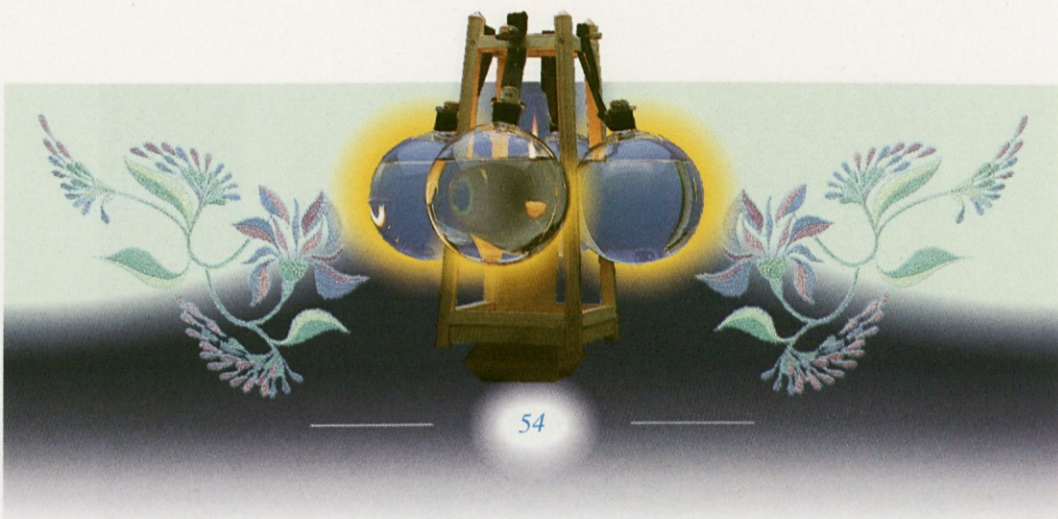
*N*a vzhodni strani s kopastega griča
smeji se Jožefova cerkev bela.
Nekoč je vanjo iz vsega Tržiča
vesela družba romarjev hitela
častit svetnika z žago in obličem,
častit zavetnika miru in dela.
Zdaj pa samo še v jutra pomladanja
zvon s stolpa Jožefovega pozvanja.

*Z*apisana je zgodba v strop cerkveni:
ko je gorela cerkev Jožefova,
je zgorel strop, in fara se domeni
prenesti (da bo smiselna obnova),
iz cerkve Jurijeve strop leseni,
ker je pod njim starejši. Izpod krova
Trojica milosti več ne razdaja,
tam sveti Jurij zdaj ubija zmaja.

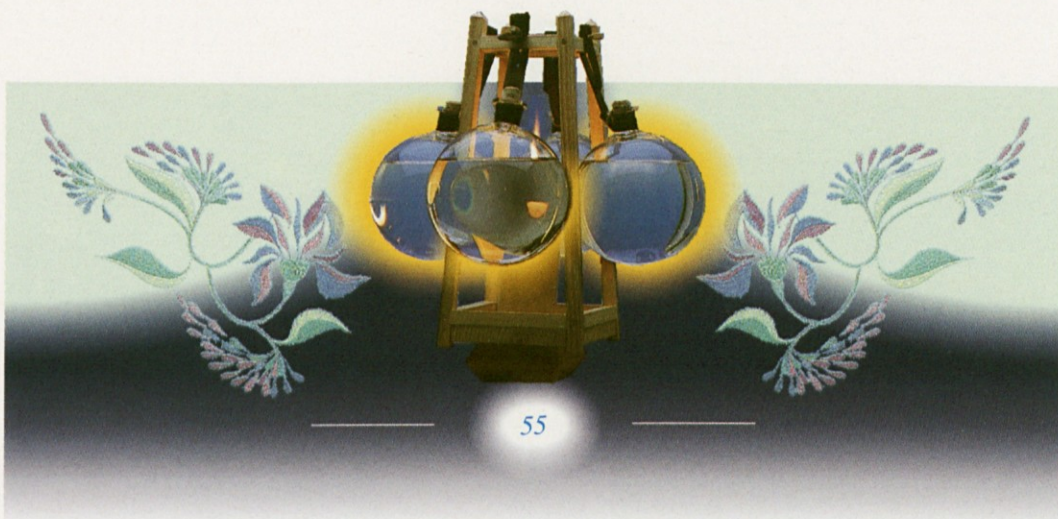

*T*ako prišel je skozi stranske duri
(kot med ljudmi pogosto se dogaja)
v baročno cerkev renesančni Jurij
in ni izgubil prejšnjega sijaja:
še reševal bo svet v pogubni uri
in kopje v žrelo zmajevo zasajal.
Naj varuje svetnik pred pogoriščem
skoraj požgano že nekoč svetišče!

*St. George, from the wooden ceiling of St. Joseph's Church
Sveti Jurij na lesenem stropu v cerkvi sv. Jožefa
St. Georg von der Holzdecke der Josephskirche*

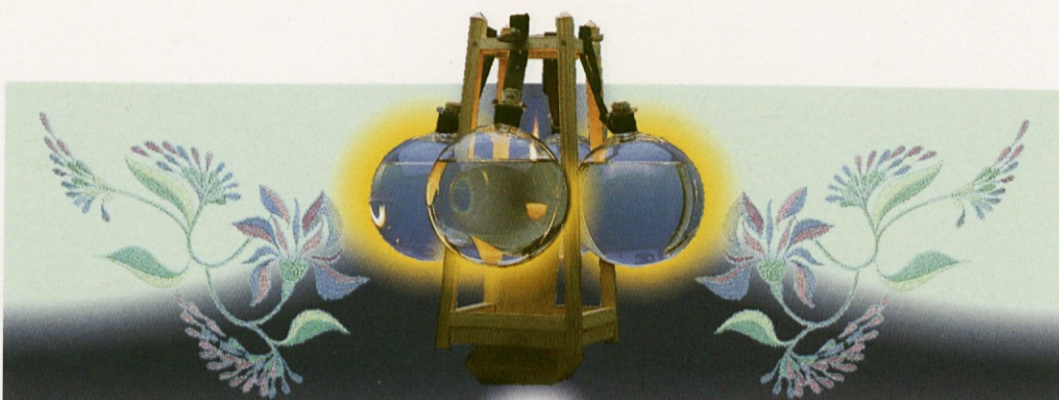

*K*ot listi mestne kronike povejo,
med drugo vojno so iz sirotišča
prenesli v cerkev svetega Andreja
kip Jožefov, naj v njem tolažbo išče
sirota in si milosti nadeja,
da našla v njem bo zadnje zatočišče.
Molitve zbrane vzpnejo naj glasovi
k usmiljeni se sohi Jožefovi.

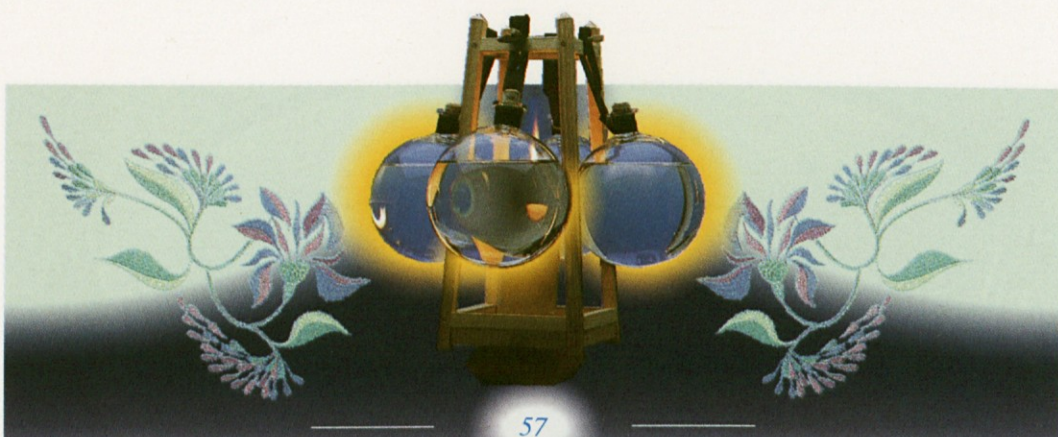
*Statue of St. Joseph, St. Andrew's Church
Kip svetega Jožefa v cerkvi svetega Andreja
Statue des hl. Joseph in der Andreaskirche*

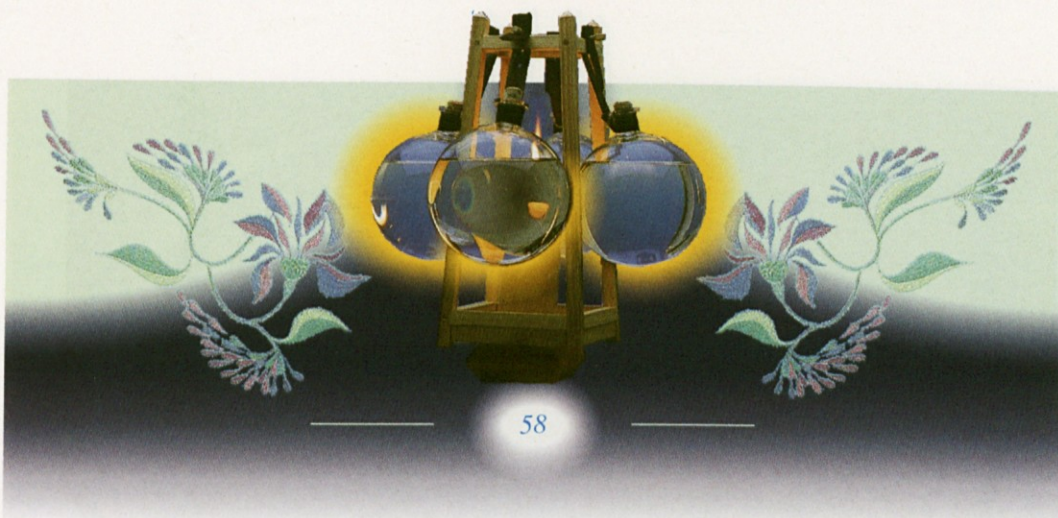
*S*toletja stari grad je preživela,
ki v naših dneh je komaj razvalina,
med smrekami na griču cerkev bela
z donečimi zvonovi v stolpnih linah.
Morda je pesem njihova zvenela,
ko Žigo Lamberga je veličina
postati škof ljubljanski obsijala.
Po njem je plošča marmorna ostala.

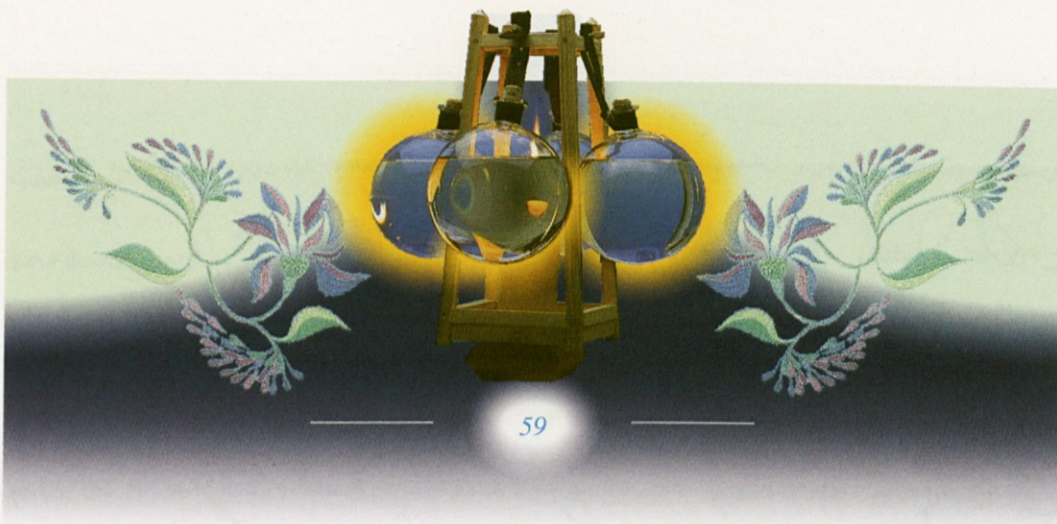
***D**a moglo ljudstvo bi Boga moliti,
sezidal mojster je neznan kapelo,
ker pa preveč želja v molitvi skriti
je k Božji Materi iz grl privrelo,
bilo je treba Bogu posvetiti
iz rok človeških novo božje delo.
Iz stolpa farne cerkve zdaj zvon bije
klic oznanjenja Matere Marije.*

*D*rug proti drugemu, vendar ubrana
stojita Langusova dva oltarja:
Svetega Jurija in svetega Florjana;
zdi se, da Jurijev oltar ožarja
s Florjanovega moč nikdar dognana
temne podobe strašnega požara.
Poteza vsaka dela mojstrovega
je kot molitev: Varuj nas od zlega.

*S*likar je vpisal v kupolo cerkveno
niz zgodb, ki jih zaveza stara hrani,
za kakšno bil je Bog odrešil ceno
izbrance, da bi ne bili pogani.
Še danes pomnimo usodnost njeno
v molitvi zvesti k Bogu vsi kristijani.
V podobah mojstra Layerja iz Kranja
beseda nauka božjega odzvanja.

Cupola of the parish church

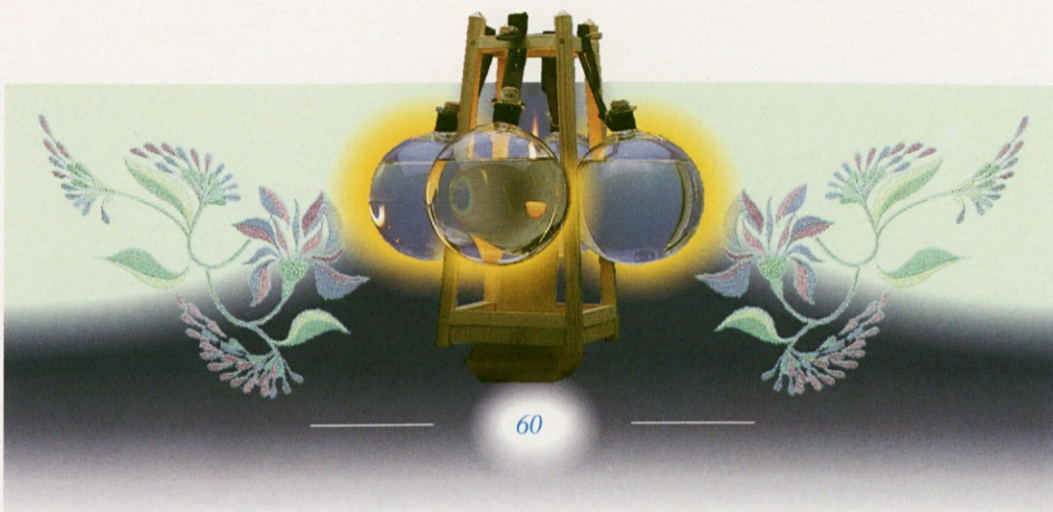
Kupola v farni cerkvi

Kuppel der Pfarrkirche

...
Das, das bevolle Doff, dieses den mein
elief sein ein gewest gefalben, die luit
dasinon zofsten, imo haben den kochten
Zangen gefaissen, zomult, und sonst anders
anweist gewest die den haben, die den
by dem den kochten, die den
den kochten, die den
die den kochten, die den

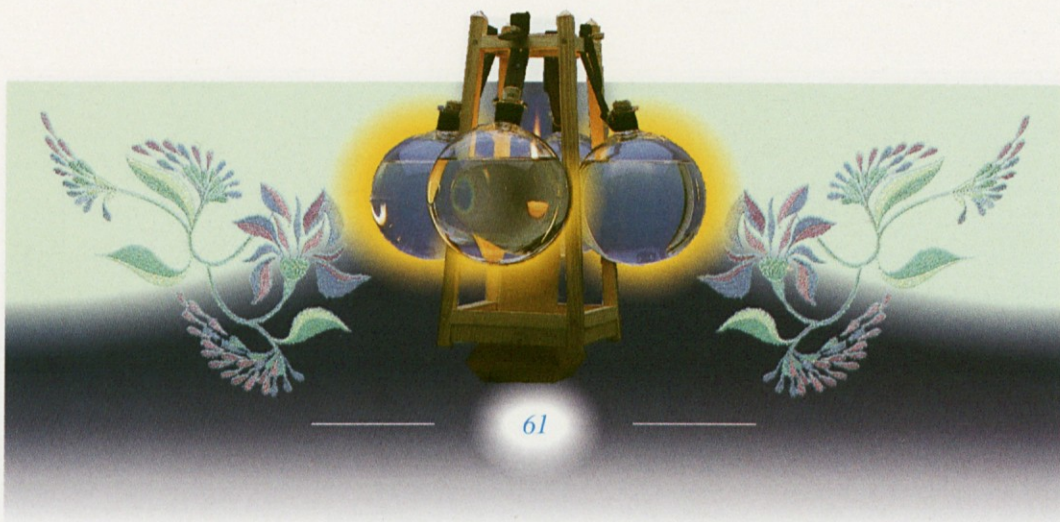

60

*Z*apisana v oltar so tri imena
božanstva enega, Očeta, Sina
in svetega duha. Ne brez namena:
saj je vzplamtela radost Materina
iz božjega skrivnostnega plamena
v človeški kelih večnega spomina;
deviški Materi ožarja lica
s plamenom treh imen sveta Trojica.

The Holy Trinity, from the altar of the parish church
Sveta trojica v glavnem oltarju farne cerkve
Die hl. Dreifaltigkeit vom Altar der Pfarrkirche

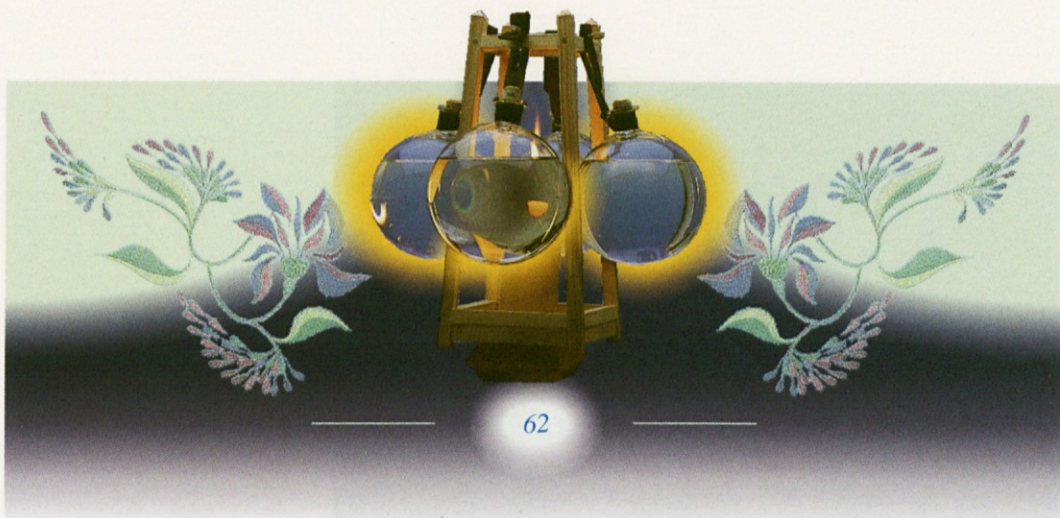

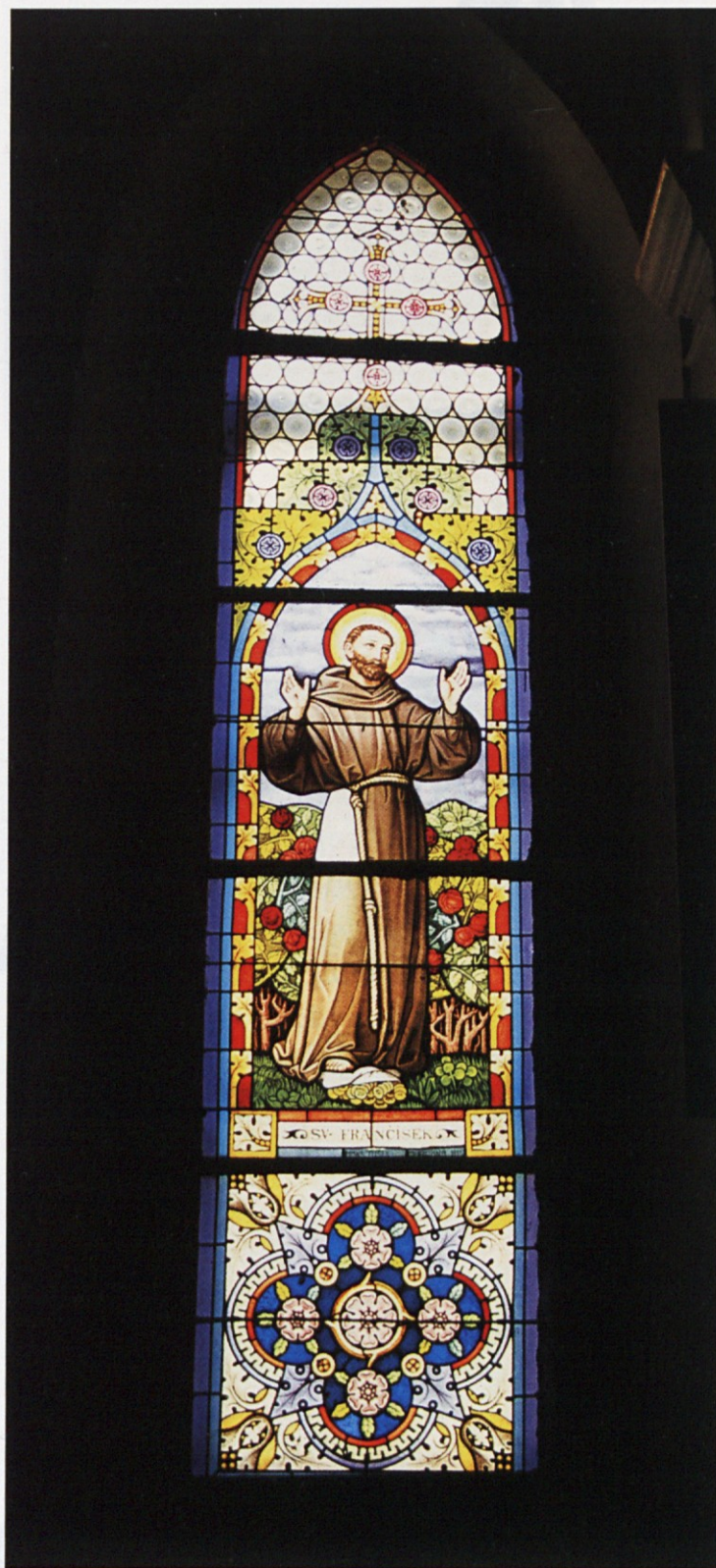
*V*esti vesele nikdar ne prerase
bršljan, ki se k cerkveni strehi vzpenja,
ker misel tiha za vse dobre čase
sedanje in prihodnje ne pojenja,
ker nikdar noče se zapreti vase,
zazrta v svet, kot je, glasnik življenja.
Zre milostljivo farna cerkev z griča
na vse resnice in laži Tržiča.

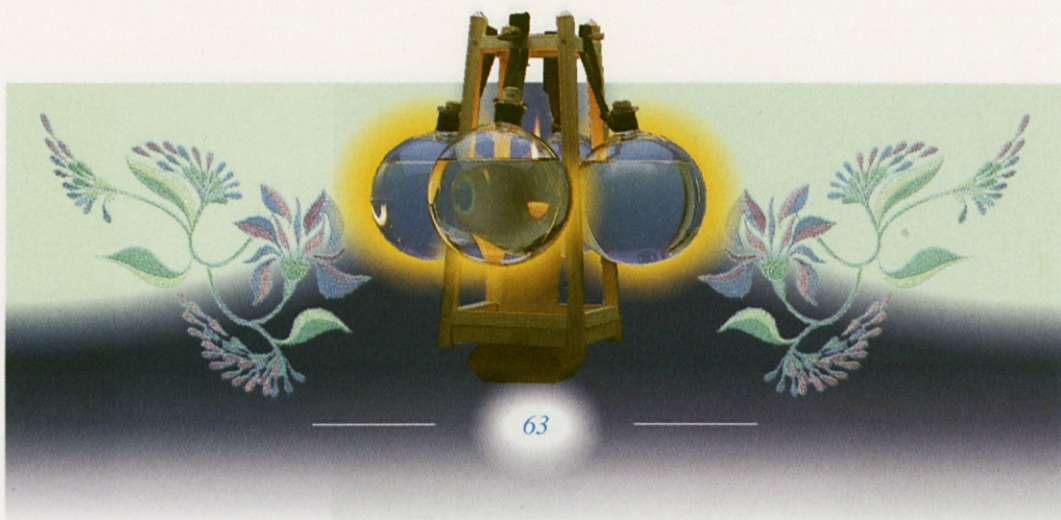
*Interior of the parish church
Notranjost farne cerkve
Innenraum der Pfarrkirche*

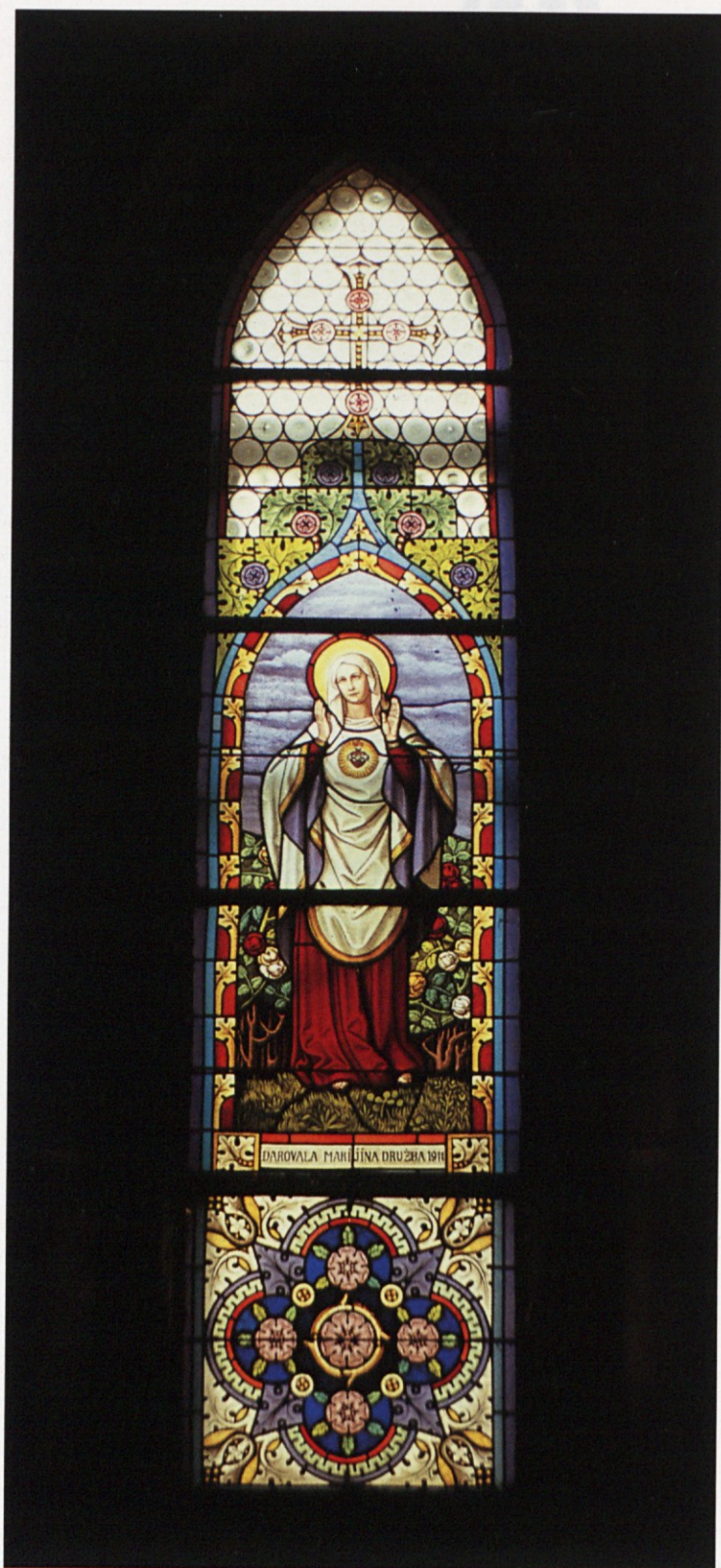

*S*krbijo vsakogar prihodnji dnevi,
ker vsakdo skusil je že kdaj nesrečo,
da zanesljivo ušel bi svoji revi,
bi noč in dan pred priprošnjikom klečal.
Ko pa utihnejo priprošnji spevi
in neprijazni veter upihne svečo,
za dimom se še zmeraj vdano vije
milost iz oči Krišpina in Lucije.

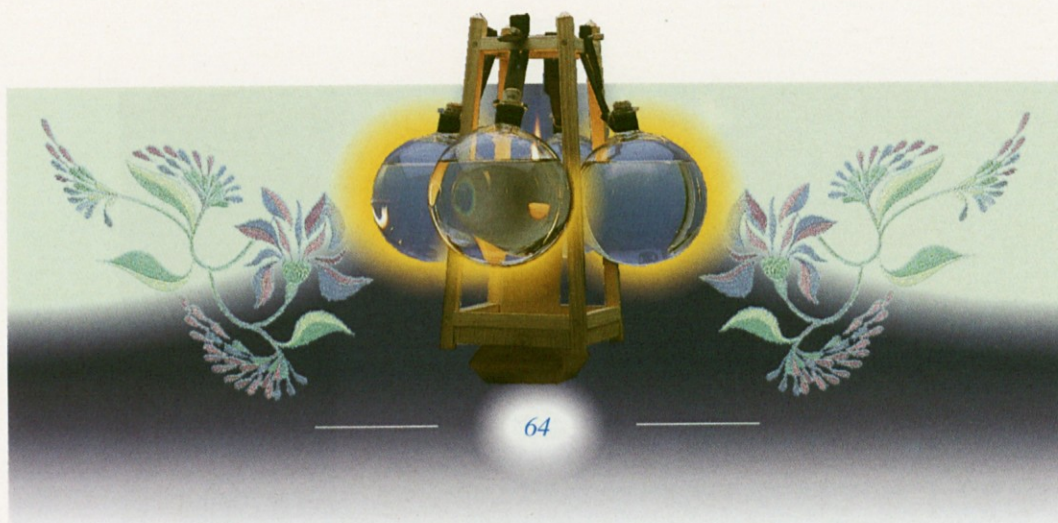

*K*o zaustavi dver pokopališka
sonce na poti k blagemu zatonu,
obarva okno svetega Frančiška
strop, tla in stene z mavričnimi toni,
da zažari kapelica dekliška.
V zvoniku farnem zvon odzvanja zvonu
večerni spev v čast Matere Marije.
Mračni se. Trudno mesto naj počije.

DAROVANA MARIJINA DRUŽBA 1918

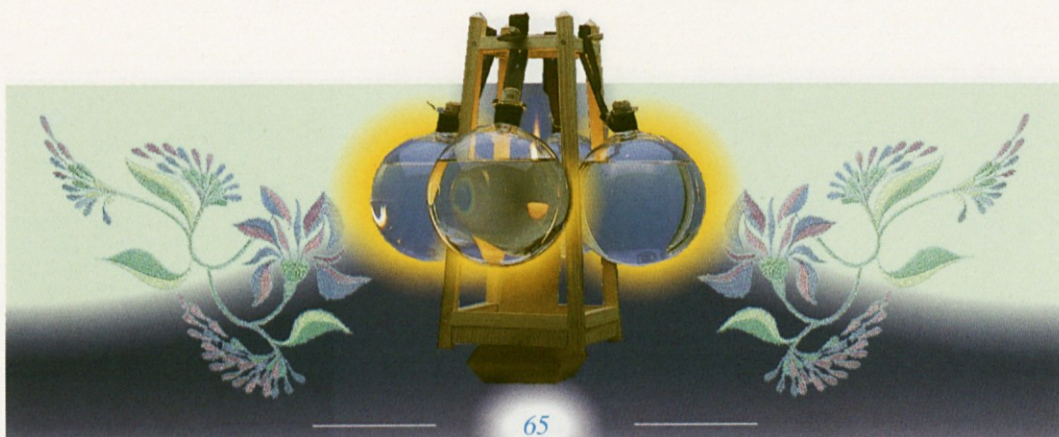

64

*Z*amaknjena v zvonov večerni ave
Frančiškova soseda, Božja Mati,
molče sprejema radostne pozdrave.
Utone v oknu zadnji žarek zlati,
v temo obmolknejo vesele barve
in bodo morale molče čakati,
da popoldnevno sončevo svetilo
bo njihove glasove obudilo.

*Window of St. Mary, parish church
Okno Matere Božje v farni cerkvi
Muttergottesfenster in der Pfarrkirche*

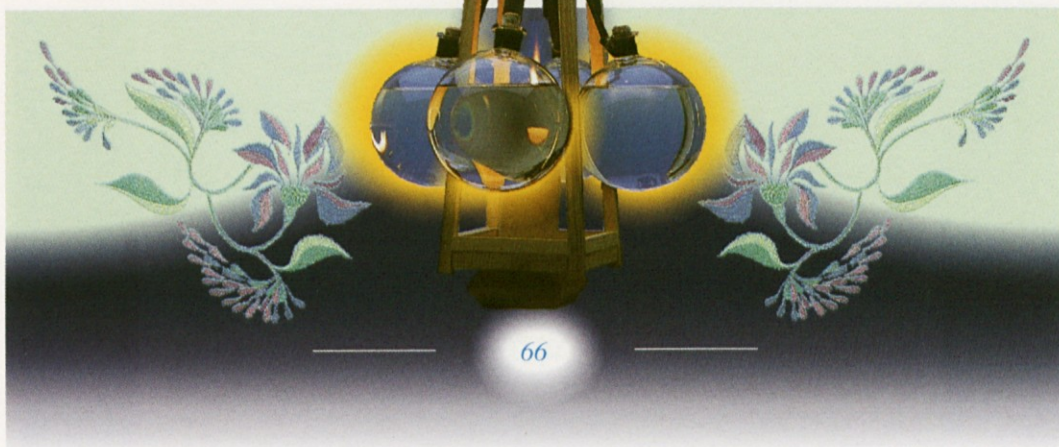
65

*Ob znamenju Gospoda Križanega
v domačo cerkev hodijo Lešani.
Bog križani jih varuje od zlega,
zaiti jim na kriva pota brani:
usmiljenje se kakor zvon razlega
iz tihe žrtve v vsaki božji rani.
Ko se pri fari oglase zvonovi,
pozvanjajo v njih vzdih Jezusovi.*

*Crucifix in front of the parish church of Leše
Razpelo pred lešansko farno cerkvijo
Kreuz vor der Pfarrkirche von Leše*

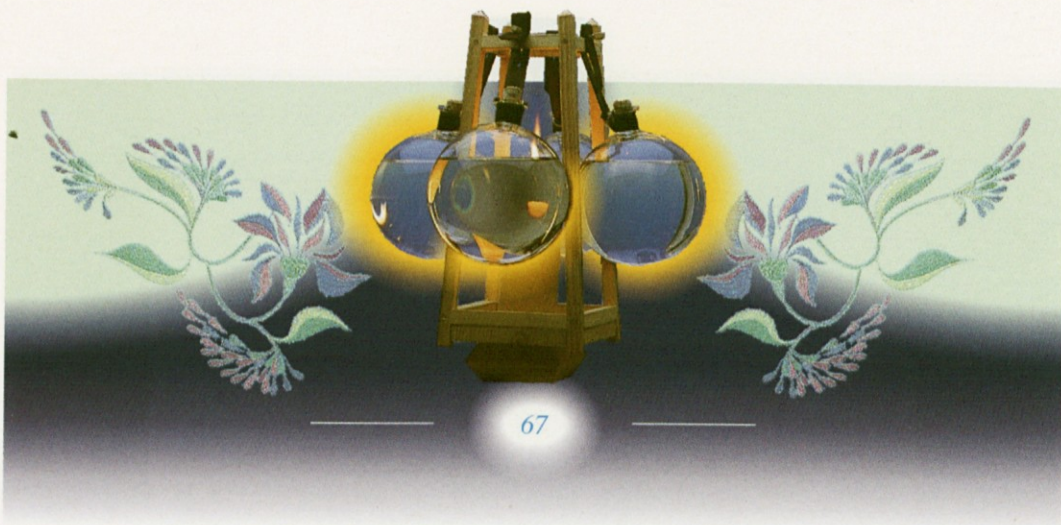
Foto von der Fassade von Süd

*N*a obronku, kjer k počitku sonce leže,
sezidali pobožni so Brezjani
že pred stoletji cerkev svete Neže,
naj jih tegob in vsega zlega brani,
naj, ko je čas, dni zimskih led razveže ...
Potem vihar premnog je cerkev ranil...
V današnjih dneh zid starega zvonika
se pomlajene cerkvice dotika.

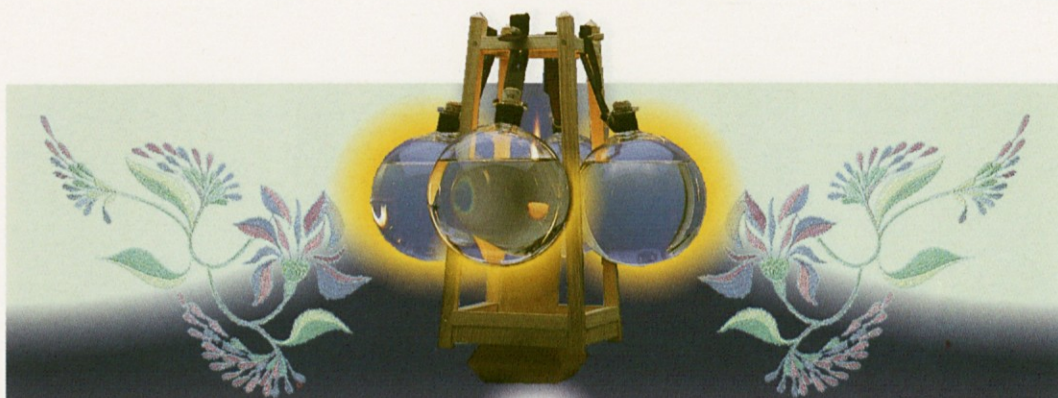
*Church of St. Agnes at Brezje near Tržič
Cerkev svete Neže na Brezjah pri Tržiču
Kirche der hl. Agnes in Brezje bei Tržič*

V lomljansko cerkev svete Katarine,
tja, kjer domujeta oba Antona,
v poletju vročem, sredi mrzle zime -
dvakrat na leto Tržičan poroma
za zdravje molit hiše in živine
in stanovitnost svetega zakona.
Če zraven ga pesti nadlog veliko,
pomoli k štirinajstim priprošnjikom.

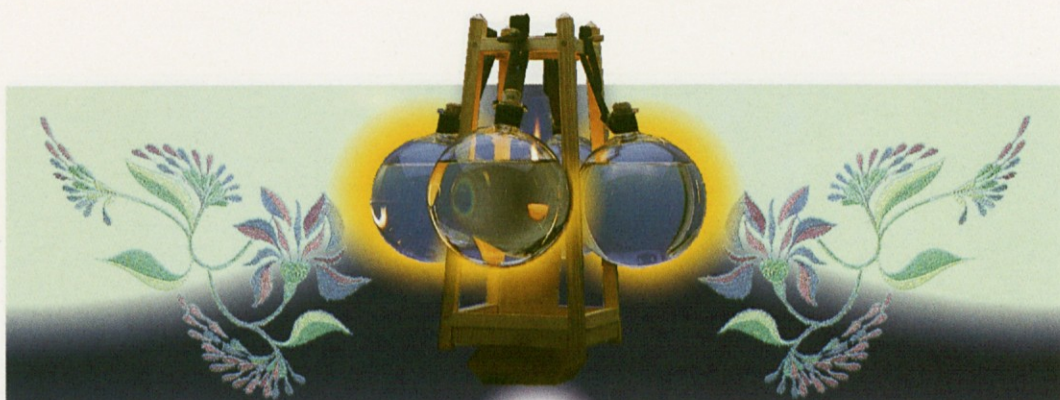

*Pr*pt je zarisala krvava sraga
Zveličarjevo žalostno podobo.
Tako poplačan vsak je, ki pomaga
z ljubeznijo blažiti usodo grobo
in ni ga strah, da v boju bi omagal
s človeškimi skušnjavami in zlobo.
Zato usmiljenost Veronikina
bila je vredna večnega spomina.

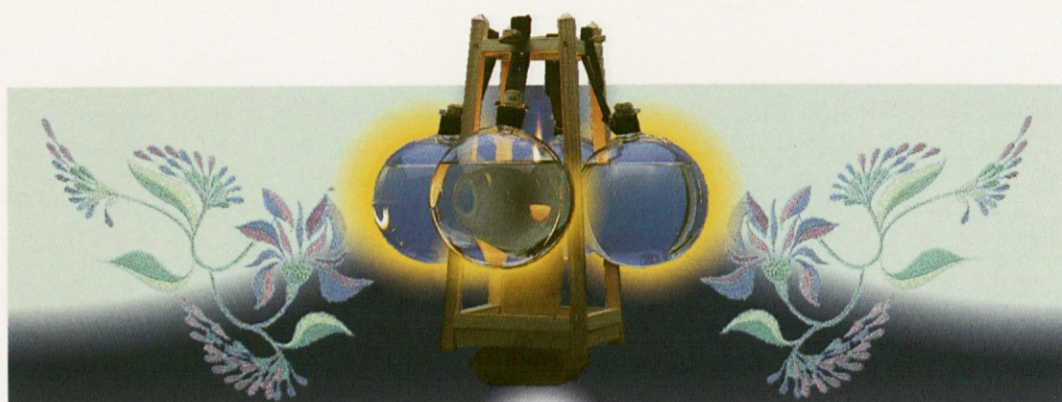

Statue der Jungfrau Maria mit dem Leichnam Christi

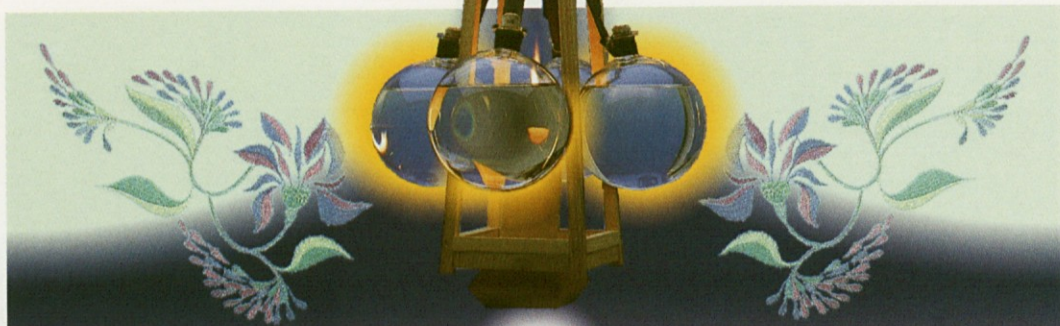
V cerkvi Andrejevi podoba stara
trpljenje Matere pripoveduje.
S potezami neznanega slikarja
se večna žalost v strastno zgodbo snuje.
Nekako zrinjena ob rob oltarja,
pa vendar kakor da nad njim kraljuje
neznanska Materina bolečina,
ujeta v nemi krik ob smrti Sina.

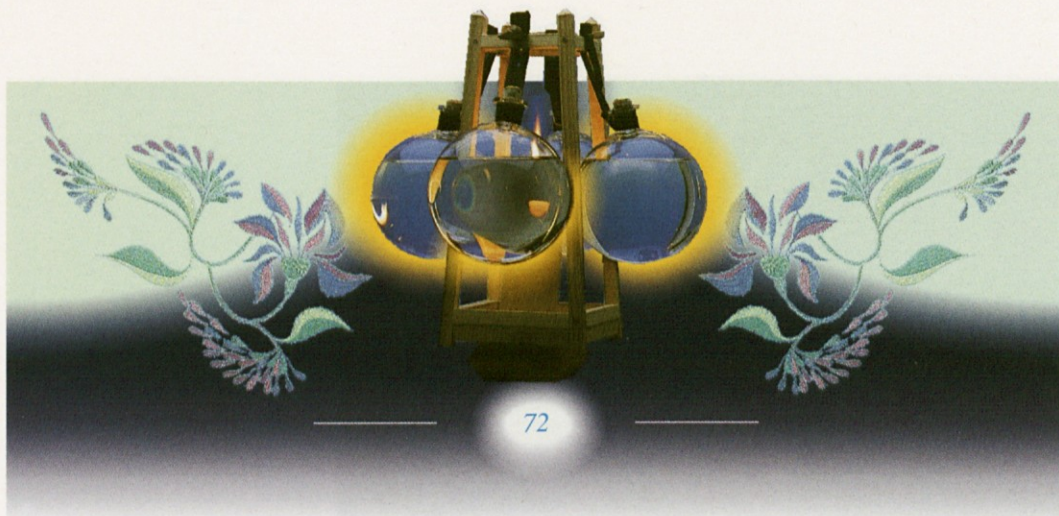
*W*ak rdeče vtikal se v njive je pšenične.
Samo korak še, pa smo že pred vrati
navzven neznatne cerkvice v Seničnem.
Znotraj s fresk starih gledajo krilati
glasniki vere, sodbe sli pravične
v obličje neizmerne blagodati.
V blaženi senci stare vaške lipe
s cerkvenih sten stoletij spev utripa.

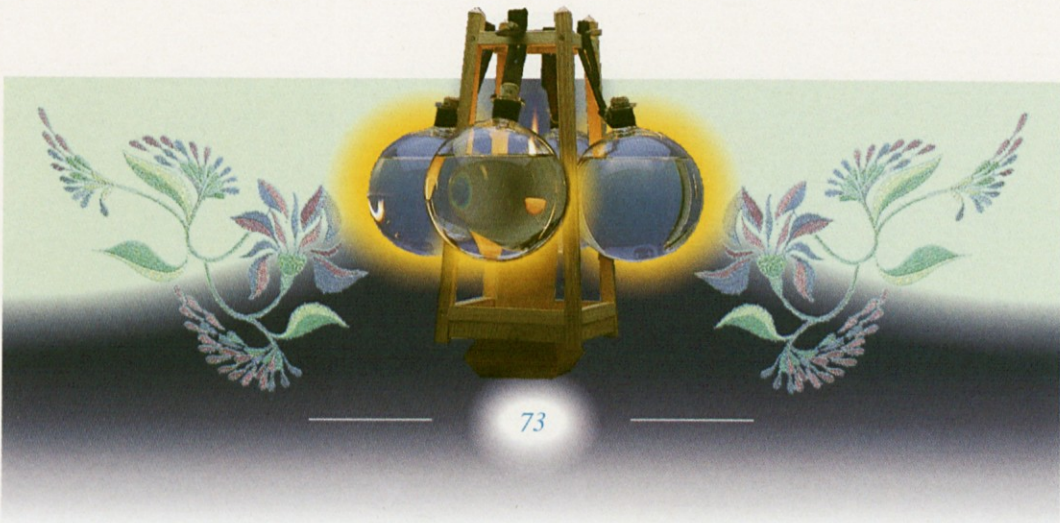
V *davnini posejane med oboki*
podobe svete zgodbo govorijo
o božji žrtvi, vdanosti globoki,
ljubezni, ki nje žarki posušijo
sledi solz v najbolj krčevitih jokih,
ki v srcu žgo učence in Marijo.
Zdi se, da skoz presahlo solzo njeno
podobe svetijo v temo cerkveno.

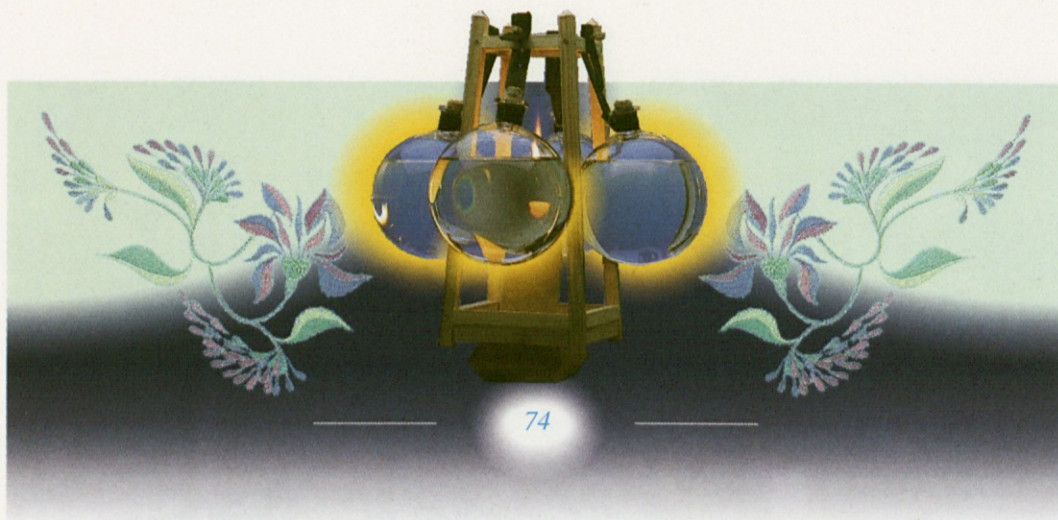
K molitvi zbrani sklenjene so roke
in sled zamaknjenosti na obrazu,
kot bi potopil se v skrivnostne zvoke
besed, ki jih moliti je ukazal
Bog rajskim in vsem zemeljskim otrokom.
V poletnih vročih dneh in v zimskem mrazu
molče lesena soha ves čas moli:
"Gospod, naj se zgodi po Tvoji volji!"

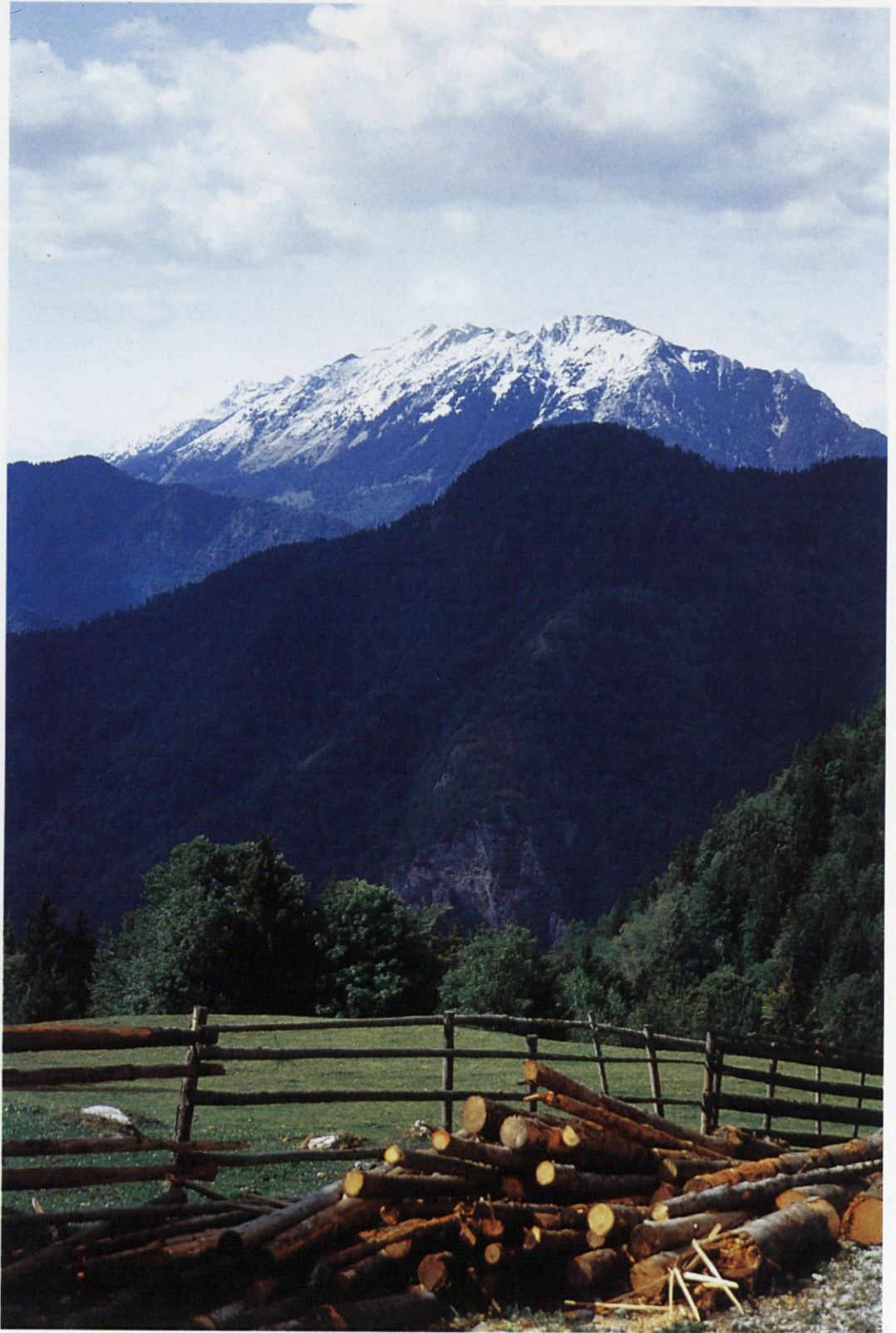

*B*rez božje volje ni ne učenosti
ne smrti ne življenja in ne vere.
Poklical mnoge Bog je k sebi v gosti,
izvolil pa samo malokatero,
ovenčal jim glavo s sijem svetosti,
dovolil, da pri njem bodo za zmeraj.
Na zemlji pa nenehno jih je skušal,
če stanovitna njihova je duša.

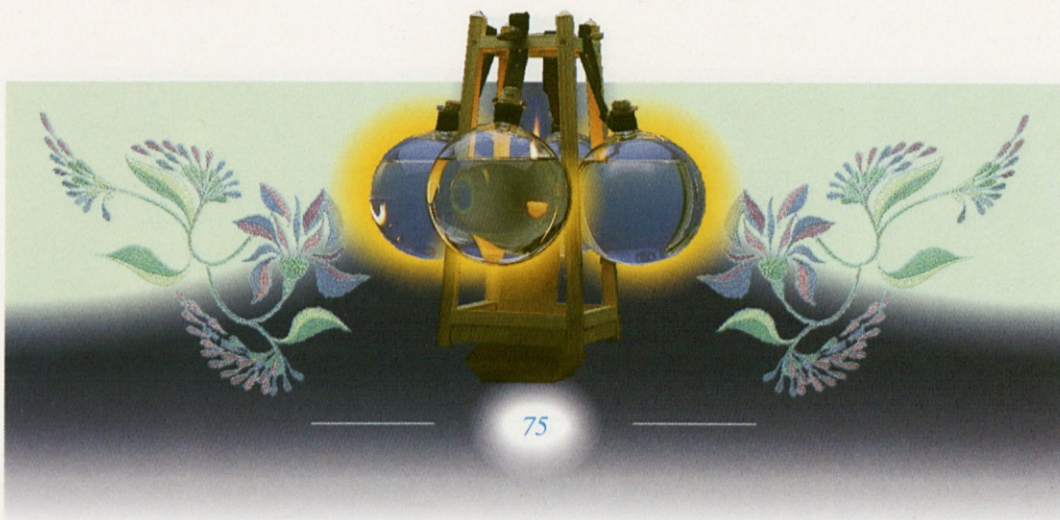

*P*omladi regrad polje je okitil;
oko razveseljuje z rumenilom.
Drugačno je kot to, ki z zrelim žitom
nekoč poleti polje je zlatilo.
Premrlo upanje, globoko skrito
v nerodni zemlji, kdaj morda bo vzknilo
in ožarila zlata bo pšenica
sirotni njivi zapuščena lica.

the forest

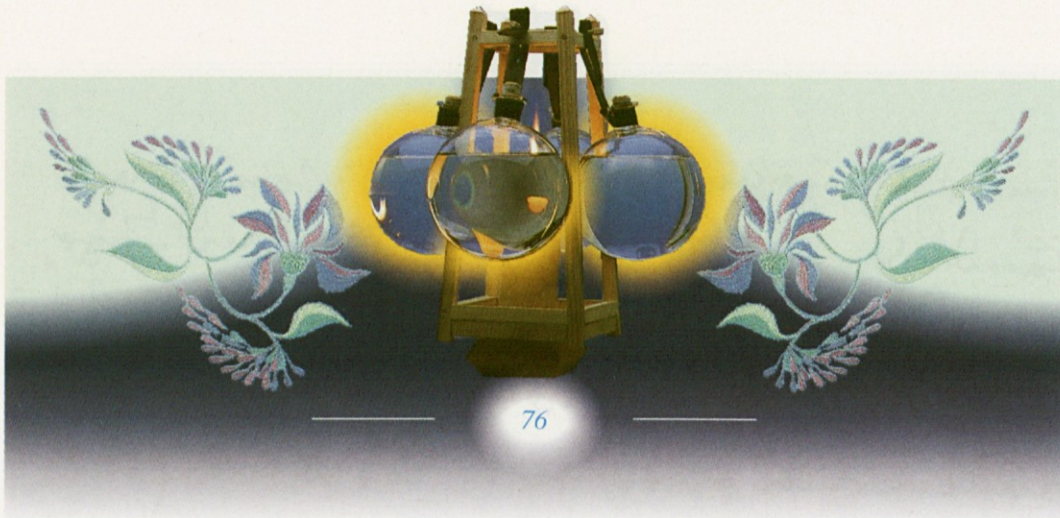
75

*G*ora ni sama, v velikanski obroč je
gora veriga se tesno sklenila
in videti je, kot da bi naročje
si uredila dobra gorska vila.
Če pot je težka, še tako dan vroč je,
s studenčnico bo žejo pogasila
dolincu, ki ga vleklo je v vrhove
iskat cvetice in razglede nove.

Mountainwards

*Proti gori
Bergauf*

76

*G*ora ni ravnodušna, gora mami
ljudi in se ljudem tudi razdaja,
tako da z njo nikoli nismo sami,
čprav korak za družbo nam zastaja.
Z njo večkrat je tako kakor z željami:
blešči se vrh, a poti ni še kraja,
brž ko si tam, sta z vrhom že domača.
Gora je dobra. Z vrhom vse poplača.

Mountain

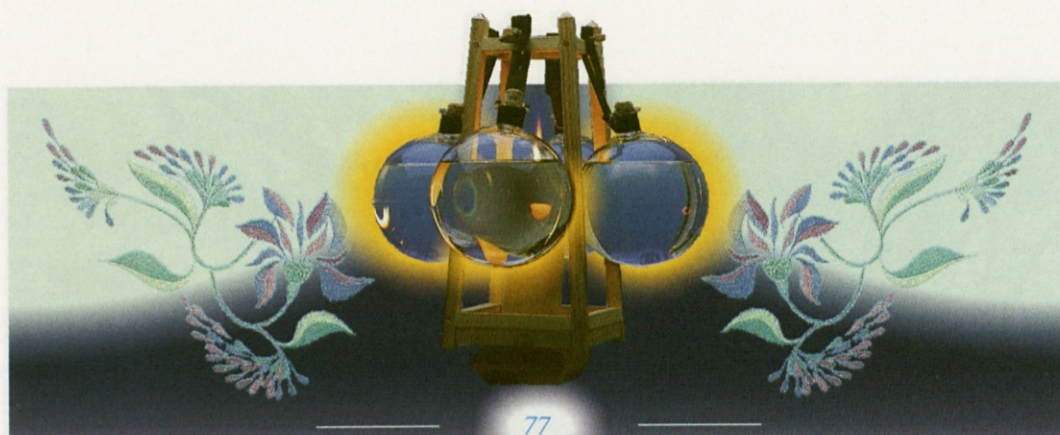
Gora

Berg

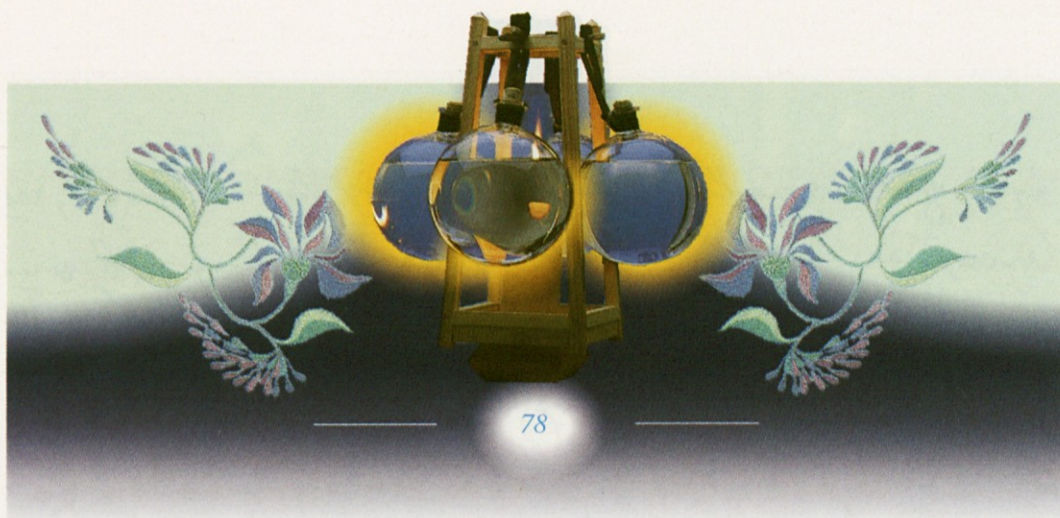
mühselt gegeben, das zu tun gebau, wenn
Lande und Arbeit zu haben, und zu
Bausche Bergmunde, und er laubd, er gebau
glohen, was er gebau, Bergmunde und er
Lande auch, mit gutten Vorbestimmung
und was dem Wissen, das Bergmunde
am all, und alt Bergmunde kann sein
Lande zu tun, in der Bergmunde, Bergmunde
1. D. C. 1. D. C. 1. D. C. 1. D. C. 1. D. C.

*Dolina varuje dom, dom dolino.
Kot da spojila sta se, se dozdeva,
v odmaknjeno zakladnico spominov,
ki obnje nehote naš čas zadeva
kot kladivo ob cenjeno kovino
in iz udarca vsakega odmeva:
življenje te dolinske domačije
je kakor reka, ki pod njo se vije.*

78

*Med debli peljejo skrivnostna pota,
korak vsak negotova noga išče,
ker jo teži spomin na davne zmote
in ne zaupa sončevemu blišču.
Oko pa vžradosti skrivna lepota -
teme in barv razgibano vozlišče:
kot da bi legla mavrica prezebla
gret barve med dobrotna črna debbla.*

In the forest

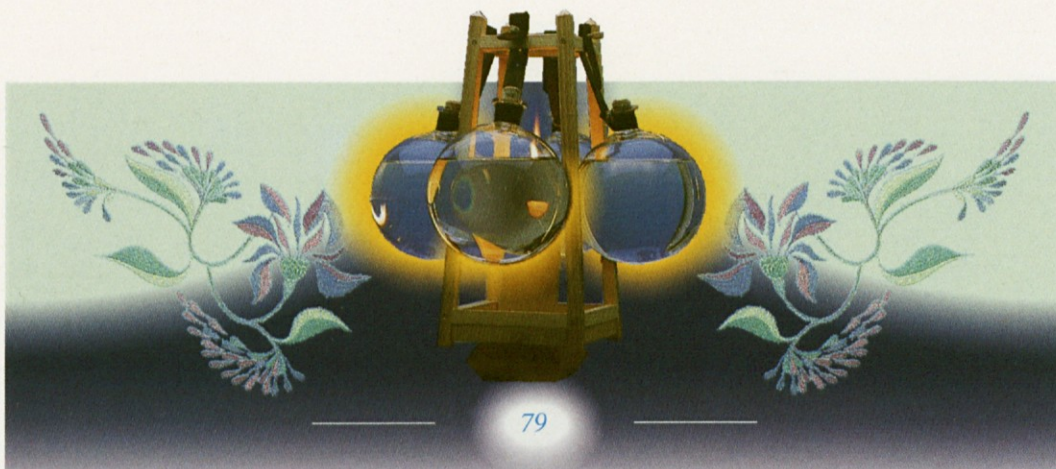
V gozdu

Im Wald

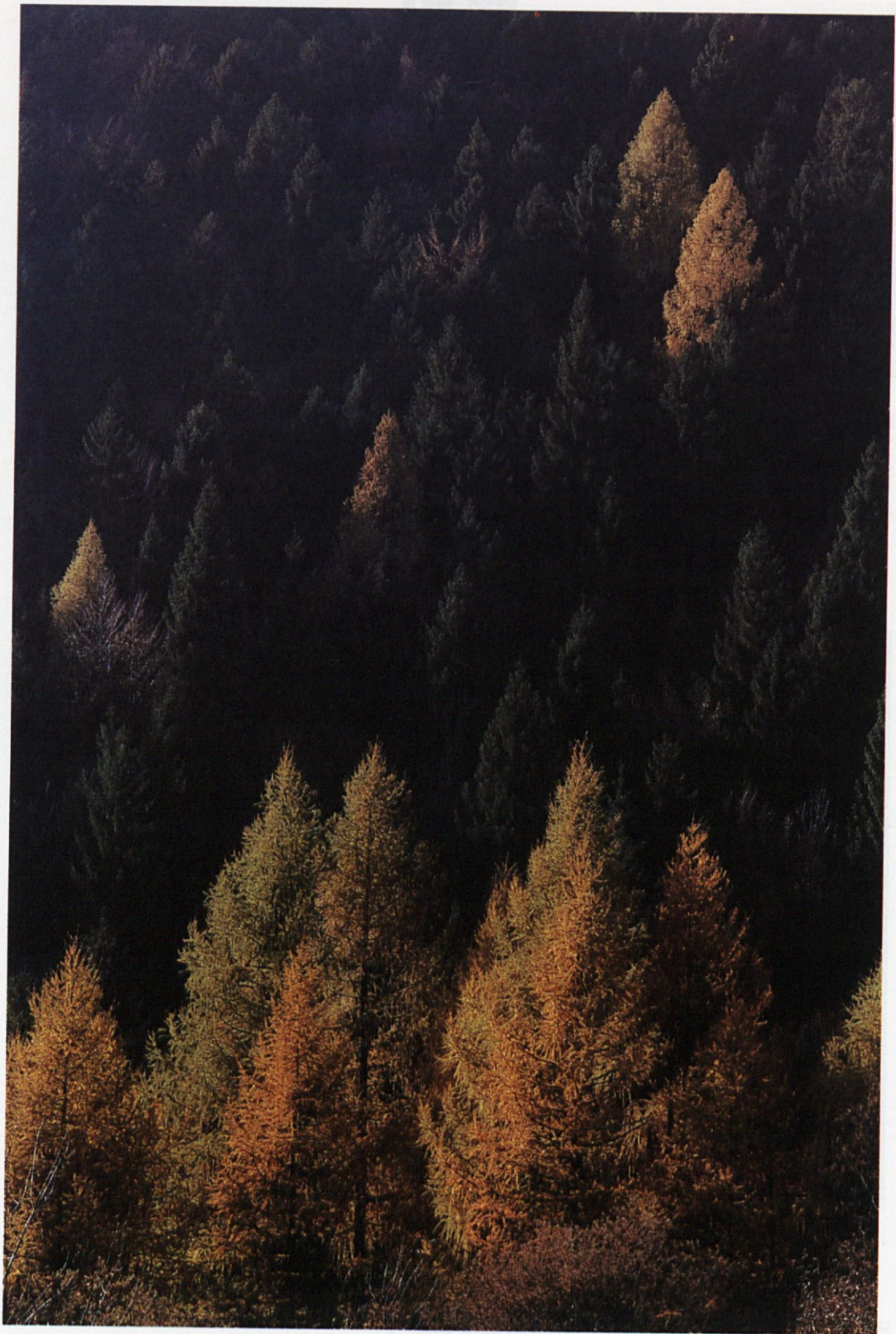

ist, gebrauchten und gänzlich zu zeigen, und
wäre, wie das hiesige Werk ist, das selbst in
Wien, mit dem sie in Wien, und das selb-
stversteht, auch, das, was, das, das, das
Bücher zu sein sollen, das, was, das, das, das
von, das, was, das, das, das, das, das, das
sich, das, was, das, das, das, das, das, das
in, das, was, das, das, das, das, das, das
das, das, das, das, das, das, das, das, das, das

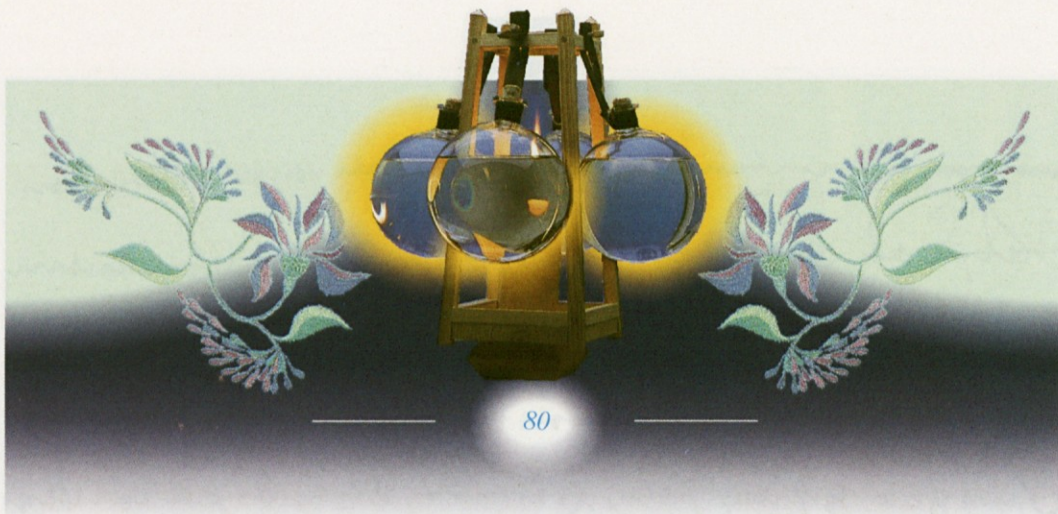

*B*lago pobočje, blago zelenilo
in blaga ura dnevnega počitka:
spominov se je mnogo vanjo zlilo,
kot povezala bi nevidna nitka
otročstvo, ki med hribi je minilo,
s prihodnjim časom, ki z vrhov se svita;
podoba ta hodila bo za tabo,
brez straha, da bi zdrknila v pozabo.

Abend im Wald bei der Zuercher See

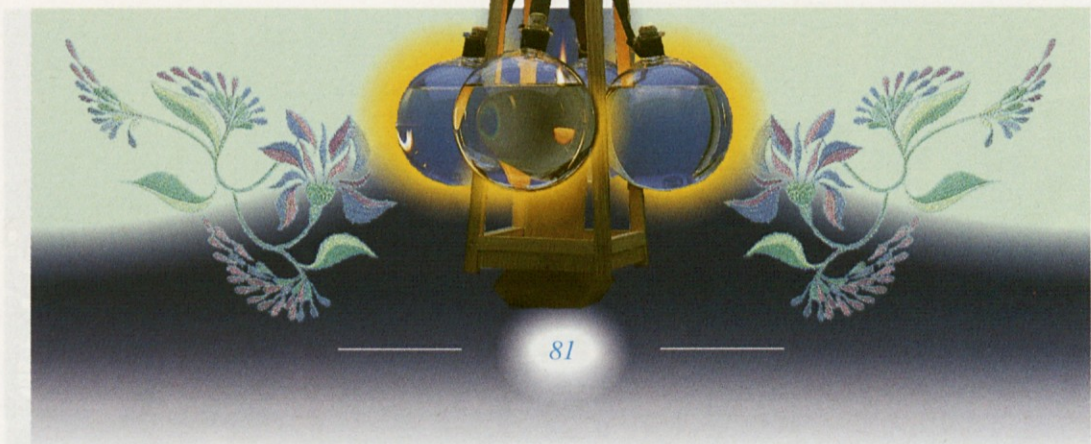
80

*B*es, radostno macesnov rumenilo,
ker sončna luč je žarke zadržala,
čez vso pokrajino se je razlilo,
da je dolina v zlatu zasijala.
Zelenje temno se je razjasnilo
in onemela voda sredi vala.
Jesenska barva tu navdih podarja
za čopič in oko in duh slikarja.

Larch-trees in the Valley

Macesni v Dolini

Lärchen im Tal

*Jesen je kot slikarka ljubezniva
obarvala nad Bistrico gozdove.
Pospravljena nekje sameva njiva,
pobrali po vrtovih so sadove
in prst, utrujena plodov, počiva,
kot da bi letine čakala nove.
Nespremenjena tiho teče reka,
kot tolažila bi prst in človeka.*

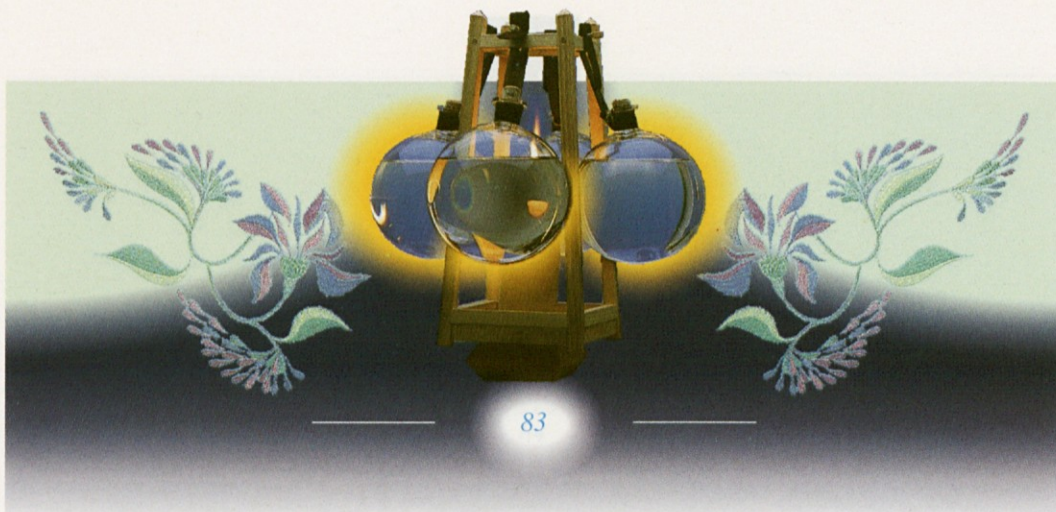

82

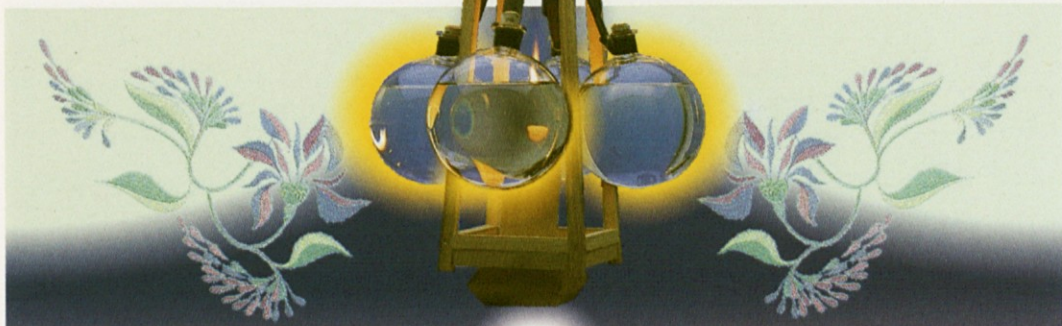
*V*zporedno s trgom ulica se vije,
ni ulica, je nekaj kot dvorišče,
je prostor, kjer nekdanje melodije
otrok nekdanji, zdaj že starec, išče.
Če kakšno najde, hitro jo spet skrije
v sanj nedosanjanih temno skladišče,
in kadar ponevedoma odpre ga,
po ulici se star napev razlega.

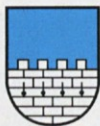

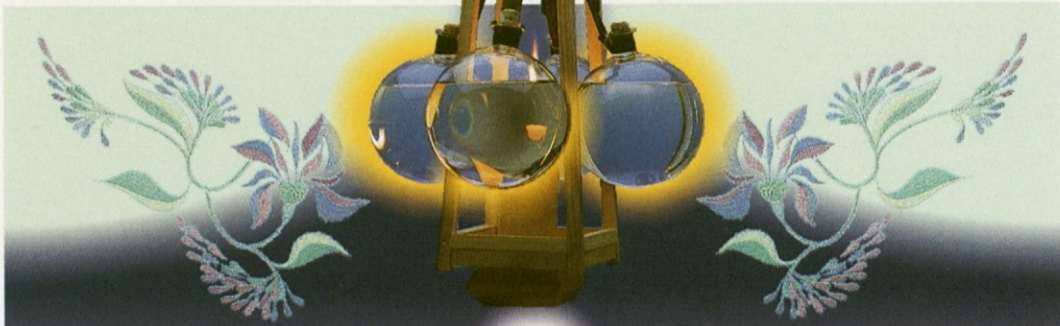
*z zelenila včasih se zasveti
ne mesto, samo majhen košček mesta,
kot izza debla more ga pogled ujeti
in kot spomin in čut lahko ga izpovesta,
ki skupaj jima je usojeno živeti,
čeravno mnogokrat vsaksebi gresta:
zato drugačno mesto se svetlika
s sotočja Bistrice in Mošenika.*

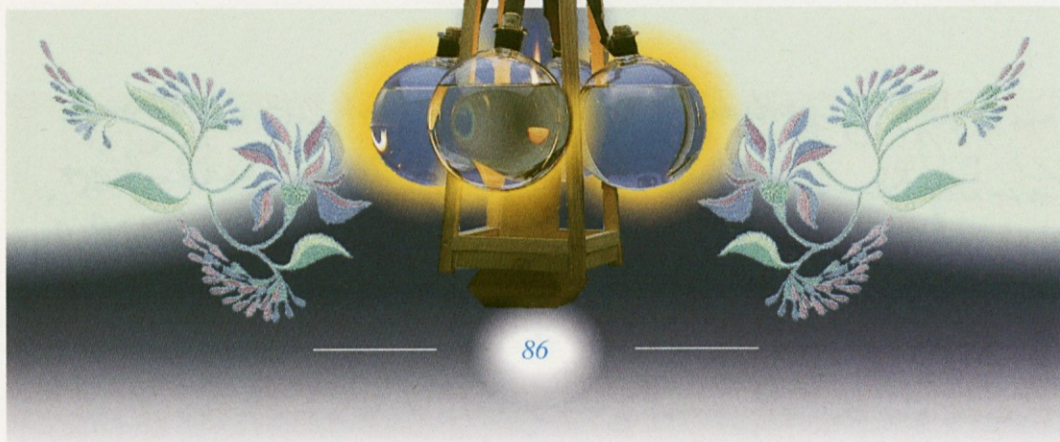
*T*udi v gorah vročina žge poleti
in vsak pred njo si senco rad poišče.
Da mogel dihati bi in živeti,
jo mahne kar na mestno kopališče:
znoj spere voda z udov mu razgretih,
potem pa hladen veterc ga obriše.
In preden osvežen domov se vrača,
hladna prilegla se mu bo pijača.

V cvetličnem vrtcu čisto za ograjo
razcvetajo se rože že pomladi.
V otroškem vrtcu radostno igrajo
se otročiči in imajo radi,
kar vidijo, otipajo, spoznajo
po zmeraj novi šegi in navadi.
Vrtca oba kipita od življenja
in radosti, ki nikdar ne pojenja.

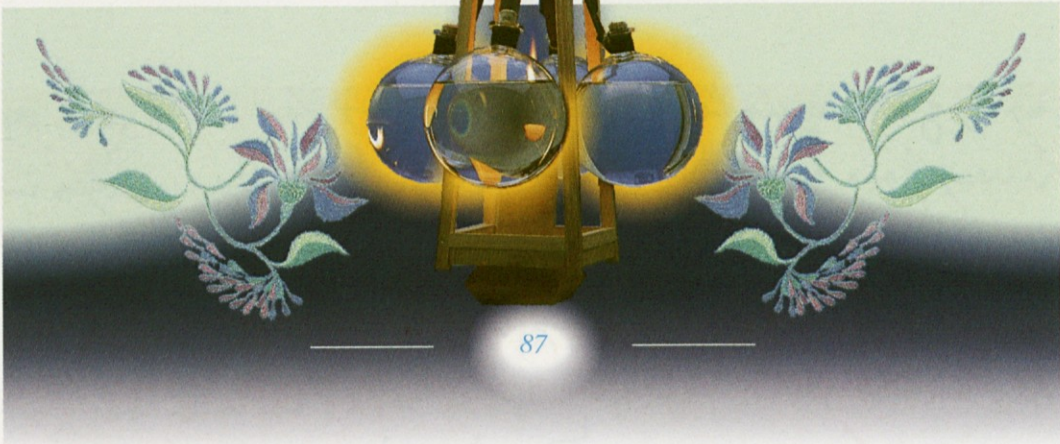
*O*d žuboreče vode je poletje
zavelo s toplim vetrom čez pobočje:
pretkalo je z veselobarvnim cvetjem
zelenih trav zamaknjeno naročje.
Skrit v cvetnih čašicah prihodnji med je
in up po rodnosti povsod navzoč je,
ko se med razcvetelimi slemeni
poletje nagne v naročaj jeseni.

Flowers on a meadow
Cvetje na travniku
Wiesenblumen

man oft gegeben, das zu tun geben, wenn
Land und Arbeit zu haben, und Lüge,
Bauern Vergnügen, und an Laub, zu geben
sprechen, was zu geben, Vergnügen und an
Ländern auch, mit gutem Vorbestimmung
und nach dem Wissen, das Holz zu geben
muss, und alle Holz zu geben, das
Land zu geben, in der Holz zu geben
... ..

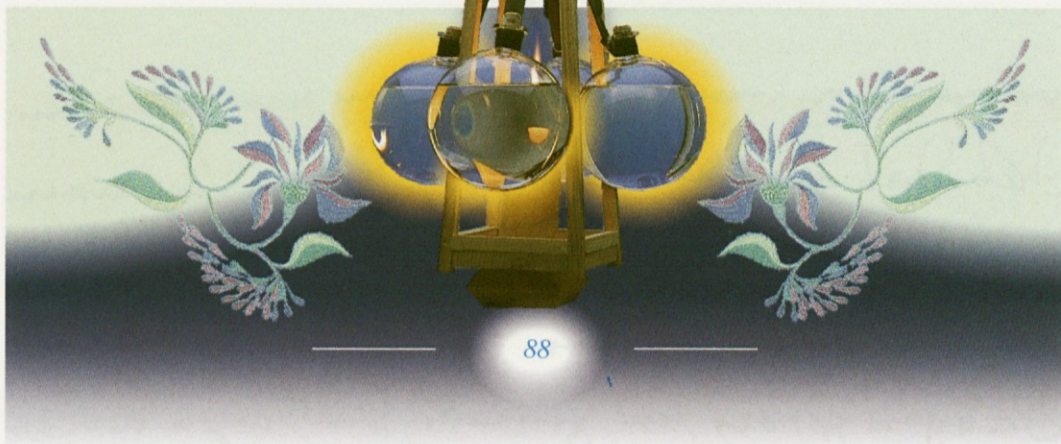

87

*K*jer gozd in voda sta, je tudi žaga.
Gozd daje les in voda daje silo,
ki žaga les in nikdar ne omaga,
da se množi pred žago desk število
za strope in stopnice in za prage
in za polena, da se bo kurilo,
ko prihrume ledeni zimski piši,
da bo toplo v vsaki tržiški hiši.

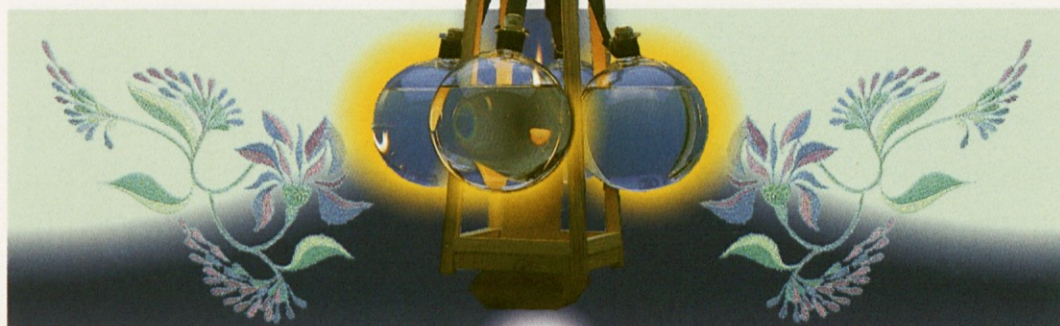
Wood
Les
Holz

L

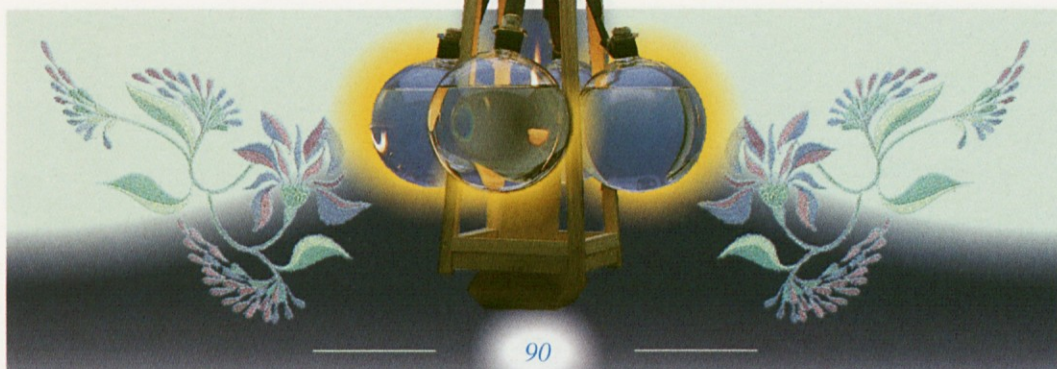
*je vode preveč, jo razdeliti
po rakah nekdam so ljudje sklenili,
ji ukazali, da ima goniti
mline in žage. Močni curki lili
so čez zatvornice in po koritih
skoz trav, gozdov in grmov zelenilo.
Prepredli so pokrajino kot niti
in spet vrnilo k staremu koritu.*

*Mill-races
Rake
Mühlgerinne*

*Z*drsel počasi hlod je proti žagi
in zadišalo je po svežem lesu,
po gozdni smoli in prijetni vlagi,
ki iznad polnih rak jo sem zanesel
jo skoz odprta vrata veter blagi
in žaganja po kotih vseh natresel,
ki je kakor začudeno zastalo,
ko je skoz okno sonce posijalo.

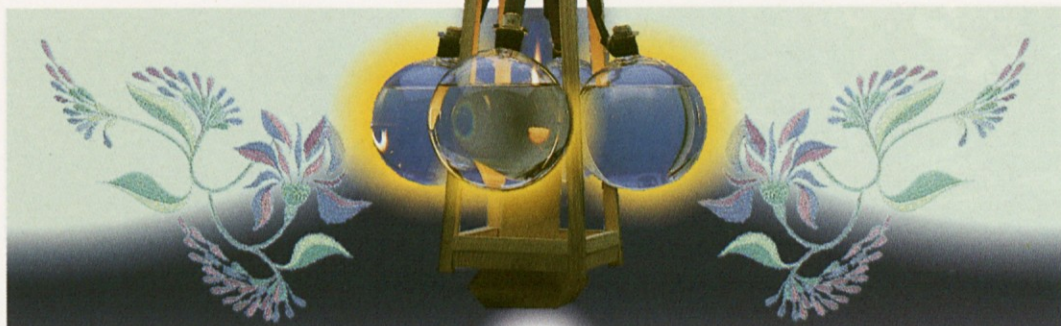

*Razpeti krila in nov svet ozreti
ki ga zaslanjajo pogledu gore,
obojno sončevo luč doživeti
želi brezkrili človek, pa ne more,
ker samemu ni dano mu leteti
brez umno ukrojenih kril opore.
Breztežno, varno z njimi skoz zrak plava,
kot bi jih podarila mu narava.*

*Kites prepared for launching, Kriška Gora
Zmaji pred poletom s Kriške gore
Drachenflieger vor dem Abflug, Kriška Gora*

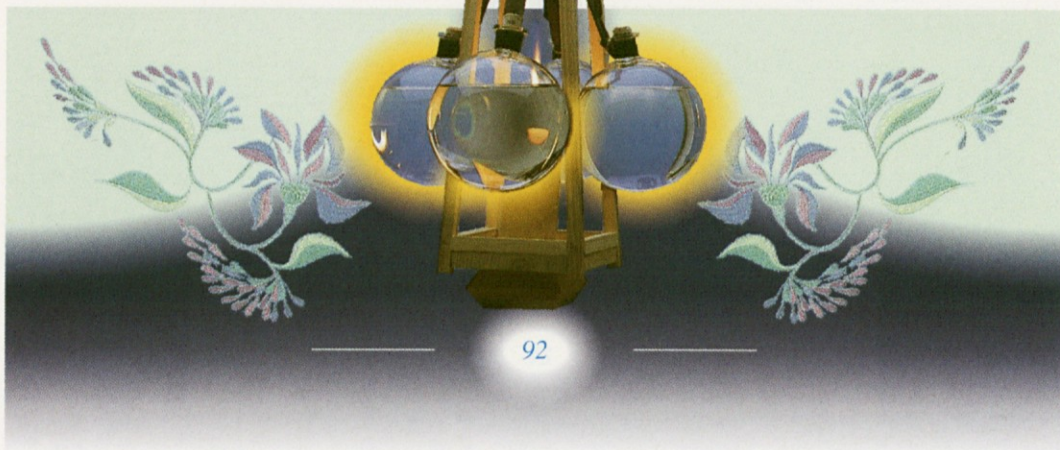
*G*ora stoji, a zdi se, kot da rase
v kamniti cvet iz čaše zelenila:
prerasla je ljudi, prerasla čase,
a volja rasti je še ni minila.
Oprta v rasti ves čas sama nase
ne potrebuje tujega slepila.
Popolna sama v sebi gora neti
dolinca, da se mora nanjo vzpeti.

Alpine pasture

Na planini pod goro

Auf der Alm

*S*retaklost se zapira sama vase:
odmaknjena v opustošelih rakah,
preživlja znova tiste davne čase,
ko ji je v vrvežu z minuto vsako
občutek vrednosti, koristi rasel.
Val časa ga do konca ni odplaknil,
še zdaj se - sramežljiv in bled - pretaka
po zapuščenih, a vabljevih rakah.

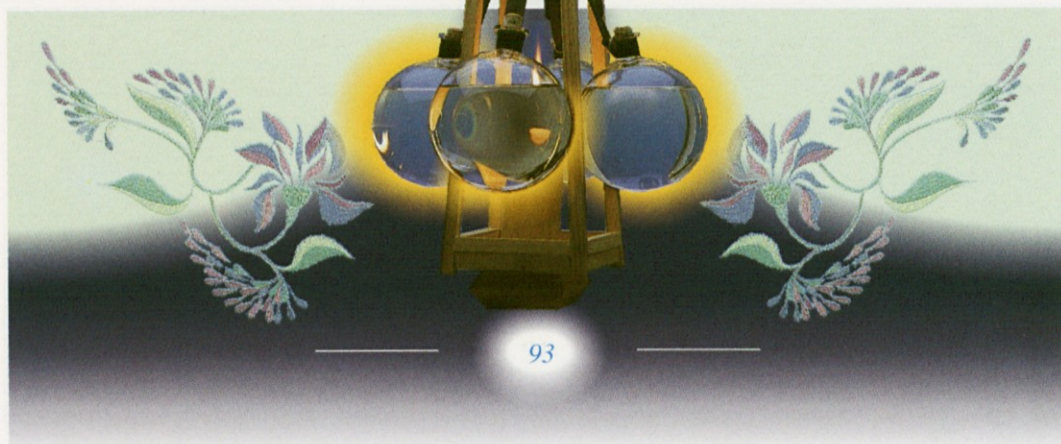
Mill-races near Sveta Ana

Rake pri Sveti Ani

Mühlgerinne bei Sveta Ana

Musikanten der Zeit des

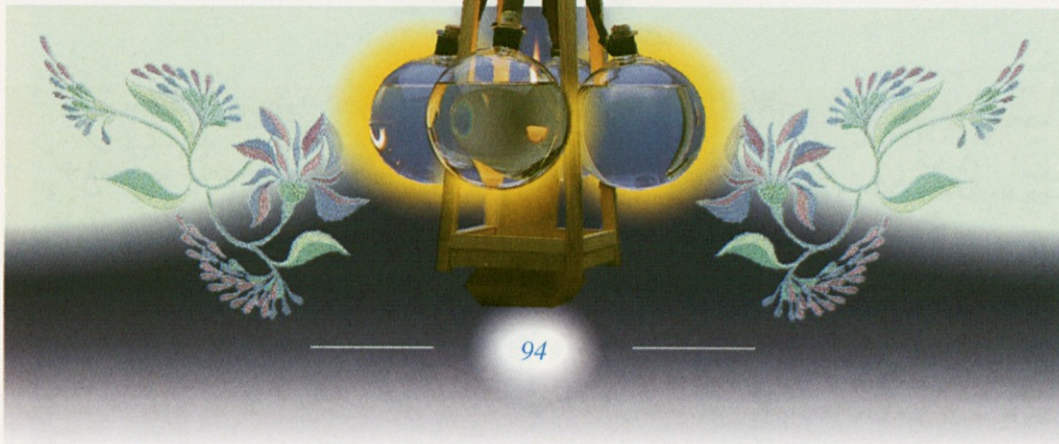

Do obdobja renesančno dovršene,
a sveže, kot da šele pred trenutkom
bile iz globine platna so rojene
s slikarjevo potezo in občutkom,
skrivnostno in zvedavo zrejo s stene
delavnice slikarjeve, kjer z lučjo
tema prežeta v smisel se pretvarja
in nemo prosi za odziv slikarja.

Dušán Premrl: Girl with Flute
Dušán Premrl: Deklica s flavto
Dušán Premrl: Mädchen mit Flöte

Juhana Penttilä, Tervinen ja linnu
Juhana Penttilä, Tervinen ja linnu

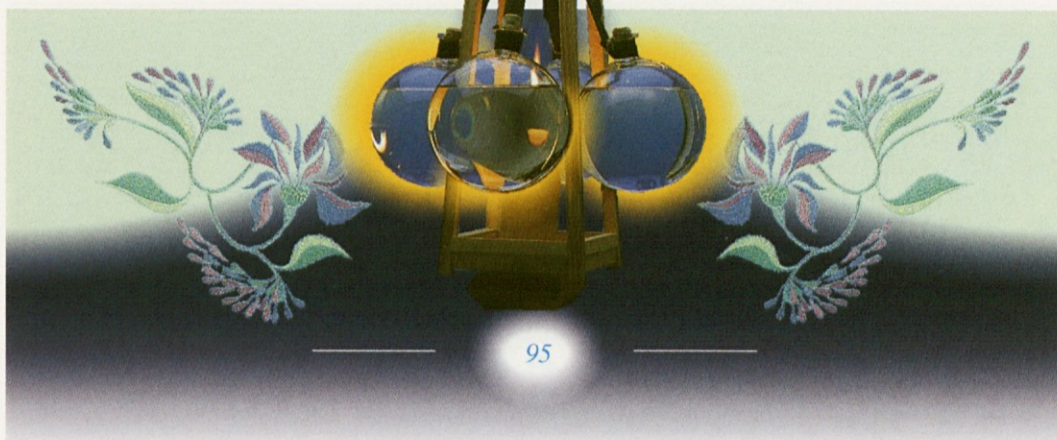
*K*ar čopič slika in kar struna poje,
in tisto, kar se v pesemske tke stihe,
kot da iz davnine črpa vire svoje
in vpleta v prepoznavne jih oblike.
Misel je ena, a obličij troje
in včasih drugo k drugemu zaniha,
odzvanja mu, vendar pa vanj ne vdira,
umetnik sanje v treh posodah zbira.

Veno Dolenc: Dream
Veno Dolenc: Sanje
Veno Dolenc: Traum

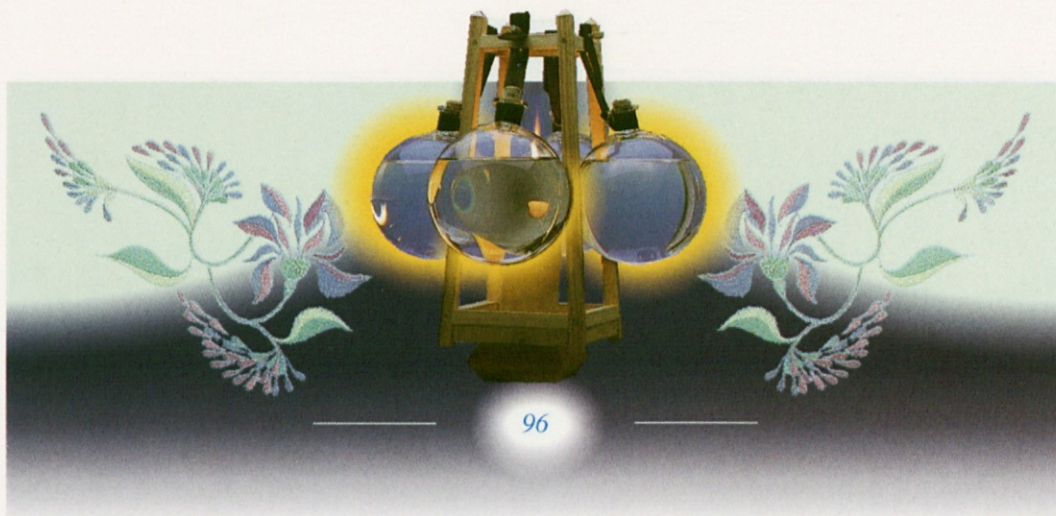
man ist gegeben, das zu tun geben, von
Lande und Arbeit zu haben, und Lüge,
Betrüger Vergnügen, und so laub, so geben
Apostel, was zu geben, was zu tun ist in
Lande auch, mit gutem Vorbedacht
und was man weiß, das ist die Wahrheit
am all, und all die in der Welt sind
das ist die Wahrheit, in der Welt ist die
Wahrheit.

*S*koz nova okna, kadar sonce vzide,
podoba nova stare sohe ožarja,
ki se vrstijo ob cerkvenem zidu,
kot jim veli domiselnost kiparja,
ki v prenovljeni cerkvici je videl
samo privid nekdanjega oltarja
in z barvasto svetlobo je uglasil
pradavni božji glas z današnjim časom.

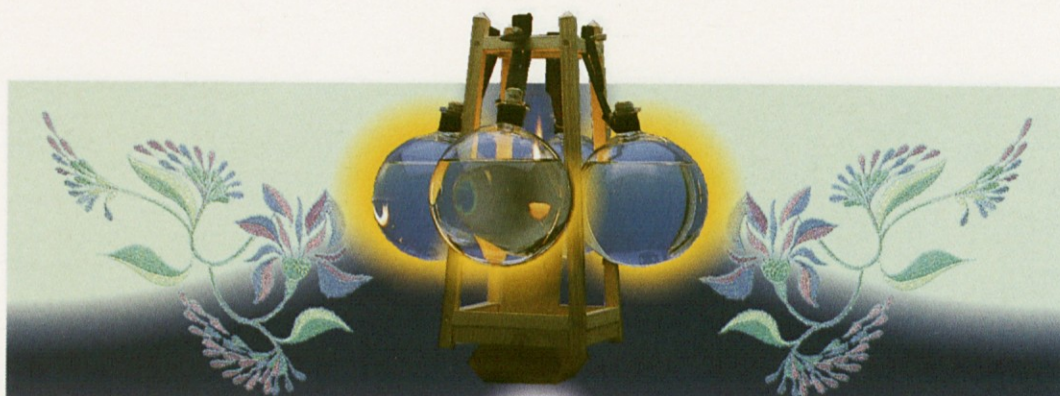

*amo v dve barvi, v nekaj skromnih likov
nebo zaprto v cerkvi je stari.
Pod njim v olatrjih zlatih zbor svetnikov
moli Boga, naj milost bi podaril
ljudem, ki jih pesti nadlog veliko,
odkar je Bog človeški rod ustvaril:
skoz barvi, ki jih skromni lik prepleta,
zre milostno oko Boga Očeta.*

*Painted wooden ceiling, St. George's Church
Poslikani leseni strop v cerkvi svetega Jurija
Bemalte Holzdecke in der Georgskirche*

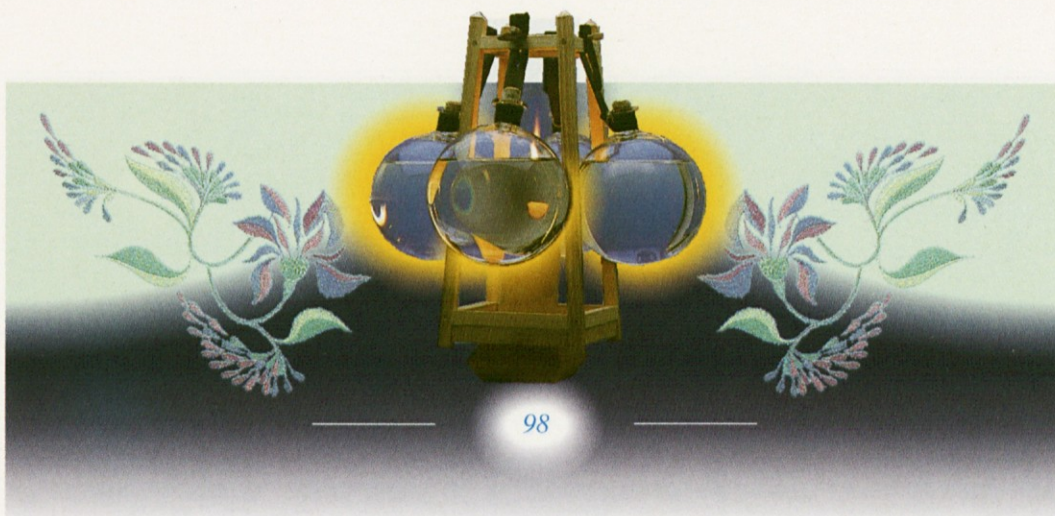

*S*očitek zadnji bo na božji njivi,
brezčasno, mirno čakanje vstajenja,
ko daleč bodo naši dnevi živi,
polni zapletov, radosti, trpljenja,
pretresov, ki se zdijo neminljivi,
kot neminljiva zdi se pot življenja.
Pod rušo neminljivost se umiri,
ker proč so že vsi zemeljski prepiri.

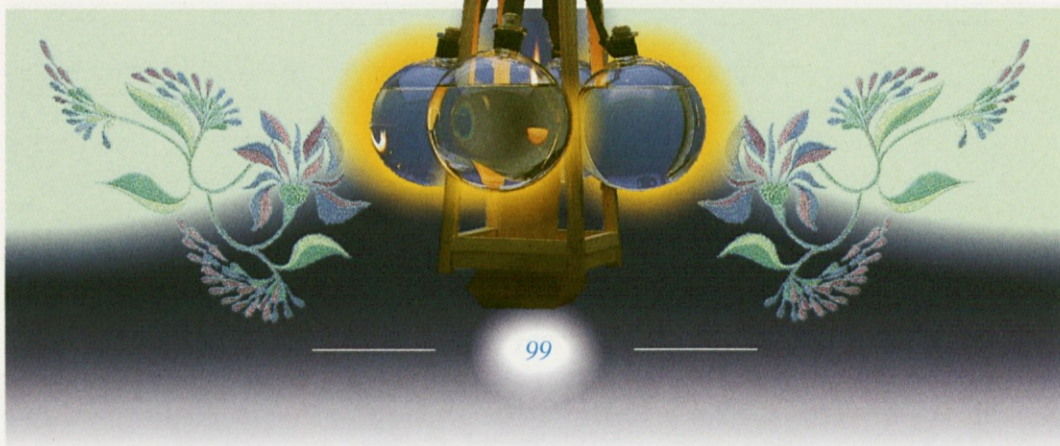
Statue of the Virgin Mary and the Christ Child

*U*mrje mlad, ki ga imajo radi
bogovi. Ko spi v hladu božje njive,
nihče njegovih štel ne bo pomladi,
ker angela roke so ljubeznive
tako po smrti k večni božji gnadi
ga nesle - proč od časa ceste krive,
tja, kjer usmiljenost Boga brezdanja
večno otroštvo in mladost ohranja.

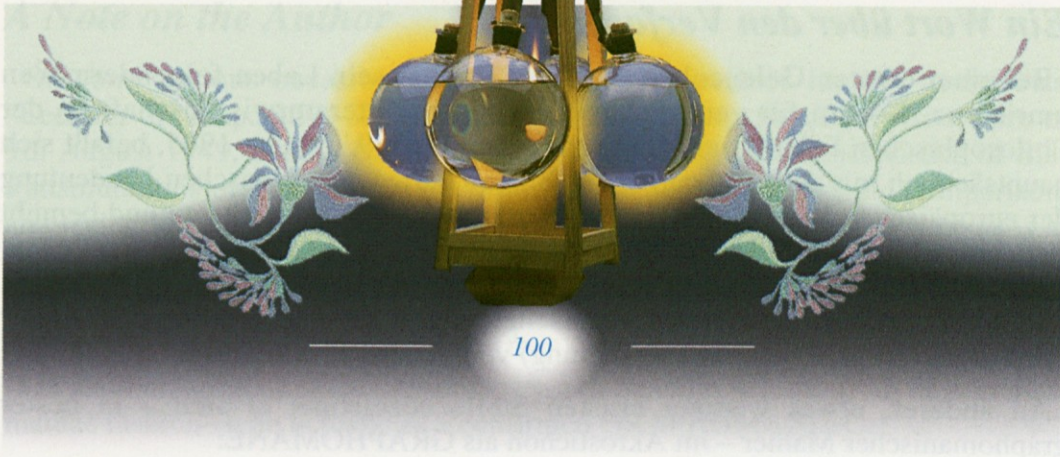
Communauté Cantonale du Valais

*B*i še preštel v spominu stare mline,
ki kot ljudje vzdolž rak so se menili?
Minili so, kot vse na svetu mine
in se v spomin meščanov naselili.
V spominu nove tkejo že spomine,
da nikdar se ne bodo pozabili?
Kar je srce nekoč imelo rado,
morda je komaj tema za balado?

*Our Tržič
Naš Tržič
Unser Tržič*

100

*Z*apira rožnik, kimovec odpira
leto za letom hrame učenosti.
V šolskih klopeh zavzeto si nabira
tržiški mladi rod novih modrosti.
Naj zdi se, da je znanja polna mera,
pa vendar znanja ni nikdar zadosti,
če naj naš kraj po zanesljivi poti
pelje stoletju novemu nasproti.

Youth and Future

Mladost in bodočnost

Jugend und Zukunft

Ein Wort über den Verfasser

Bei einer ernsten Gelegenheit hat Tone Pretnar sein Leben folgendermaßen umrissen: "Dozent für vergleichende slawische Literaturwissenschaft an der Philosophischen Fakultät in Ljubljana, geboren am 9. August 1945, befaßt sich hauptsächlich mit dem Aufzählen der Eigenschaften der slawischen Umdeutung der europäischen Versformen und Reimmuster, stellt Vergleiche an und bemüht sich, etwas über den dichterischen Wert auszusagen.

Hier und da übersetzt er einen Vers aus dem Polnischen, Russischen, Kroatischen, Mazedonischen, Littauischen oder einer anderen Sprache. In der Freizeit verfertigt er (auch auf Bestellung) versifizierte Graphomanie."

An anderer, etwas weniger ernsten Stelle bezeichnet er sich – in bester graphomanischer Manier – im Akrostichon als GRAPHOMANE:

*Music dringt in den Hörsaal
meines Henkers, der Geistesstarre,
Antitalent wird weiter zersetzt
durch die semeiotische Figur.
Für manch einen Graphomanen
ist der Lockruf ein leerer Reim;
doch wer wird die Leere verfechten,
wenn einst – gut, rein und still –
der letzte Graphomanenreim erstirbt?*

Der biographischen Inspektion bietet sich neben diesen knappen Angaben noch folgendes an:

Er erwuchs auf einem Fabrikhof, wo er nie Partisan sein durfte, immer nur Deutscher. Dann das Gymnasium in Kranj; verschiedene Arbeitsbrigaden; nach Abschluß der slawistischen Studien in Ljubljana, Lektor in Osijek, Graz und danach lange Jahre im polnischen Krakau (nebenbei bemerkt, den Damen, denen er bei der Begegnung die Hand küßt, zur Belehrung: die galanten Manieren hat ihm nicht die polnische, sondern die häusliche Erziehung beigebracht).

Neben den Buchübersetzungen hat er sich als Verfasser eines Lehrbuchs der slowenischen Sprache für Polen, Herausgeber der Gesammelten Werke von Gradnik in der Sammlung "Slowenische Klassiker", Autor zahlreicher Abhandlungen in Fachzeitschriften und Anstifter etlicher graphomanischer Gelegenheitsgedichtbände hervorgetan. Er ist Lokalpatriot (was die vorliegenden Verse in Fülle bezeugen). Pendler (täglich erledigt er die Strecke Tržič–Ljubljana und zurück). Er vergißt gern den Regenschirm oder Hut, um sich sofort im ersten Geschäft vorsorglich einen neuen auszuwählen. Auch für ein feierliches Schreiben oder Gedicht kauft er sich eigens ein neues Schreibgerät. Er hat eine zierliche Handschrift.

Sein Heim – Za Mošenikom 6 – ist ein offenes Haus.

Dr. Miran Hladnik

Diese Monographie ist das letzte Werk des Verfassers. Tone Pretnar ist am 16. November 1992 gestorben – nur eine Woche vor der Veröffentlichung des Buches.

A Note on the Author

On some serious occasion Tone Pretnar circumscribed his life as follows: "Lecturer of comparative Slav literature at the Ljubljana Faculty of Arts, born on 9th August 1949, mainly concerned with registering the characteristics of Slav transmutations of European verse forms and patterns, establishing comparisons and trying to puzzle out their poetic significance. Now and then he translates an occasional verse from Polish, Russian, Croatian, Macedonian, Lithuanian and possibly from some other language. In his spare time he produces (sometimes by order) attempts at rhymed graphomania."

On another, somewhat less serious occasion he defines himself—in best graphomaniac fashion—in an acrostic as a confirmed GRAPHOMANIAC:

*Music floats into the classroom
of my hangman, the dull mind,
antitalent is further decomposed
by a semeiotic figure.
To many a graphomaniac
the chief lure is an empty rhyme;
but who will dare to champion this void
on the day when- good, pure and soft-
the last graphomaniac rhyme goes bust?*

In addition to these rather meagre indications, a biographic inspection might disclose as follows:

He grew up in a factory courtyard where he was never allowed to be a Partisan, and was compelled to play a German. Then the grammar school in Kranj; various labour brigades; after a degree in Slav languages from Ljubljana university, lectureship in Osijek, Graz and -for years on end-in Cracow, Poland (by the way, for the guidance of the ladies to whom he tends to kiss the hand at meetings: his gallant manners were not picked up in Poland, but inculcated as a part of home education).

In addition to his books of translations, he is the author of a Slovene textbook for Poles, editor of Gradnik's Collected Works in the collection "Slovenian Classics", writer of numerous treatises in the specialist press, and perpetrator of occasional graphomaniac collections of poetry. A local patriot (as the present accumulation of verse testifies). A commuter (covering daily the distance Tržič-Ljubljana and back). He is prone to losing his umbrella or hat, and carefully choosing a new one at the first shop. For a solemn letter or poem he tends to buy new writing utensils. His handwriting is small and neat.

His home – 6 Za Mošenikom – is an open house.

Dr. Miran Hladnik

This monograph is the author's last work. Tone Pretnar deceased on 16 November 1992, one week before the publication of the book.

Beseda o avtorju

Ob neki resni priložnosti je Tone Pretnar takole zaokrožil o svojem življenju: "docent primerjalne slovanske književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, rojen 9. avgusta 1945, v glavnem prešteva lastnosti slovanskih ubeseditvev evropskih verzniških oblik in vzorcev, jih primerja med seboj in si prizadeva povedati kaj o njihovem pesniškem pomenu. Sem in tja prevede kakšen verz iz poljščine, ruščine, hrvaščine, makedonščine, litvanščine in kakšnega drugega jezika. V prostem času izdeluje (tudi po naročilu) verzne grafomanije."

Na drugem, malo manj resnem mestu, pa se je označil v akrostišni grafomanski maniri:

*Glasba v učilnico prihaja,
Rablja mi mrtvega duha,
Antitalent še bolj razkraja
Figura semiotična.
Osnovna vaba grafomanu
Marskteremu je prazen stih,
A kdo bo to praznino branil
Nekoč, ko dober, čist in tih
Umre zadnji grafomanski stih.*

Biografski inšpekciji se zraven teh skromnih podatkov ponuja še naslednje:

odraščal na fabriškem dvorišču, kjer nikoli ni smel biti partizan, ampak le Nmec, Gimnazija v Kranju, v več delovnih brigadah, po koncu študija na ljubljanski slavistiki lektor v Osijeku, Gradcu in dolga leta v Krakovu na Poljskem (mimogrede damam, ki jim ob srečanju poljubi roko, v poduk: galantnih manir mu ni vcepila poljska, ampak domača hišna vzgoja).

Mimo knjig prevodov avtor učbenika slovenščine za Poljake, urednik Gradnikovih zbranih del v zbirki slovenskih klasikov, pisca številnih razprav v strokovni periodiki in povzročitelj mnogih priložnostnih grafomanskih pesniških knjižic. Lokalpatriot (dokaz je pričujoča kopica verzov). Vozač (dnevno Tržič - Ljubljana in nazaj). Rad izgubi dežnik ali klobuk in si potem v prvi trgovini skrbno izbere novega. Tudi za slovesno pismo ali pesem si gre kupit novo pisalo. Ima droben in lep rokopis.

Njegov dom Za Mošenikom 6 je ena odprta hiša.

dr. Miran Hladnik

Ta monografija je avtorjevo zadnje delo. Tone Pretnar je umrl 16. novembra 1992, teden dni pred izidom te knjige.

Izdajo te knjige so omogočili:

Generalni sponsor

LJUBLJANSKA BANKA - GORENJSKA BANKA D.D. KRANJ

KOMPAS - MEJNI TURISTIČNI SERVIS LJUBELJ

in

L.H.B. - Predstavništvo Ljubljana

Zavarovalnica Triglav d.d. - Ljubljana - Območna enota Kranj

Adria Bank A.G.Dunaj

Hago - Celovec

Zveza bank - Koroška posojilnica - Celovec

Austria Bank A.G. Celovec

Živila - Naklo

*Zavod za kulturo in izobraževanje
Tržič*

Beyricht, mit demselben Befehl: Mst: auf lauzen
 1. Jan. 1518, Gebore zu Lünz, aus a. r. d. d. d.
 von S. Lünz, bey, nach Christi Geburt im
 1492 isten August Befehl, im 44
 isten August Befehl, im 37. Tag, im
 53 isten, und im 37. Tag, im 37. Tag,

A 2010

Köpff
 Jan. 1518, Gebore zu Lünz, aus a. r. d. d. d.
 nach Christi Geburt im 1492 isten August Befehl, im 44
 isten August Befehl, im 37. Tag, im 53 isten, und im 37. Tag,

Kranj **G 1335**

P GORENJSKA

slovenska književnost

PRETNAR, T. V sotočju

886.3-1

099207248

COBISS ◉